

NAŠE DELO

Prva seja poslovnega odbora

KOLIČEVO, JULIJA — Poslovni odbor je imel svojo prvo sejo dne 7. julija 1970. V prvem delu dnevnega reda je izvolil predsednika odbora, njegovega namestnika in zapisnikarja.

Za predsednika poslovnega odbora je bil soglasno izvoljen Dušan Kosmina, za njegovega namestnika pa Marjan Černe. Za zapisnikarja je bila imenovana Zora Otrin.

V drugem delu dnevnega reda je odbor pod prvo točko obravnaval finančne rezultate za obdobje od 1. januarja do 31. maja. V primerjavi z enakim obdobjem prejšnjega leta se je celotni dohodek povečal za 24,3 %, osebni dohodek za 29,3 %, stroški lastne cene pa so se povečali za 26,1 %. Za sklade je ostalo 1.207.240 din, kar je za 25,3 % manj kot v enakem obdobju prejšnjega leta. To je popolnoma razumljivo, saj je podjetje povečalo amortizacijo za 89,8 %, kar zagotavlja solidno osnovo bodočega poslovanja.

V skladu z zakonom o formiranju in družbeni kontroli cen morajo vsa podjetja sprejeti pravilnik o načinu oblikovanja cen in uslug ter o pogojih prodaje. Odbor je obravnaval osnutek tega pravilnika, ki ga je izdelala ko-

mercialna služba, ga razen manjših popravkov odobril, ter ga predlaga v sprejem delavskemu svetu.

Enako kakor upravni odbor tudi sedanji poslovni odbor spremlja porabo delovnega časa in s tem v zvezi odloča o odobritvi nadur ter jih tudi planira. Plan za mesec julij predvideva skupno 2.020 nadur, od tega pa je za delo pri sušilnem kanalu namenjeno čez 1.300 nadur.

V posebni točki dnevnega reda je poslovni odbor sprejel plan ukrepov in finančnih sredstev za varstvo pri delu za leto 1970. Tako je namenil za tehnično zaščito skupno 550.000 din. Od tega iz novih investicij 147.000 din, iz investicijskega vzdrževanja 388.000 in iz materialnih stroškov 15.000 din. Sredstva za nove investicije so sestavni del investicijskega plana za leto 1970, namenjena za varstvo pri delu. Sredstva za investicijsko vzdrževanje pa so sestavni del plana IV. za leto 1970, namenjena za varstvo pri delu. Plan osebnih zaščitnih sredstev znaša skupno 65.000 din. Za zdravstveno zaščito je predvideno 107.050 din, za izobraževanje iz varstva pri delu 29.500 din, za proti požarno zaščito 33.000 din. Skupno znaša plan

po vseh naštetih elementih 782.550 din. O tem planu bo dokončno razpravljal in odločal delavski svet.

Na zahtevo Franca Erbeznika za plačilo odškodnine v zvezi z napeljavo električnega kabla je poslovni odbor sprejel sklep, da se izplača odškodnina v znesku 2.000 din. S plačilom tega zneska je poravnana celotna škoda in odobreno podjetju, da lahko vnaprej vzdržuje kabel na ozemlju, ki je last Franca Erbeznika.

Vse do sedaj je podjetje samo urejevalo odlaganje smeti ter s tem v zvezi nosilo ustrezne stroške. Po odloku občinske skupščine pa je prišla pristojnost urejanja odlagališč na krajevne skupnosti. Le-te predlagajo sklenitev pogodb o plačilu stroškov vzdrževanja odlagališč smeti s posameznimi podjetji. V zvezi s tem predlaga Krajevna skupnost Vir, da Papirnica Količevo nosi del stroškov v zvezi z ureditvijo prostora, kamor vozi svoje odpadke. Poslovni odbor je odobril za našete namene 1.000 din na mesec.

V zvezi z razširitvijo podjetja bo potrebno dokupiti nekatera zasebna zemljišča ter je pravna služba pooblaščen, da z lastniki začne ustrezne dogovore.

Stane Skok

Družbeno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov

VEVČE, JULIJA — Temeljni zakon o ugotavljanju in delitvi dohodka nalaga gospodarskim in drugim delovnim organizacijam tudi obveznosti v zvezi z družbenim dogovarjanjem glede delitve dohodka in osebnega dohodka, tako med organizacijskimi enotami v delovnih organizacijah, kakor tudi med delovnimi organizacijami.

Ob tej temi je bilo v zadnjem času precej razprav v gospodarski zbornici in sindikatih ter tudi med odborniki občinskih skupščin. Tudi republiški zbor in gospodarski zbor skupščine SR Slovenije sta o potrebi usmerjanja razpravljala na svojih zasedanjih v juniju letos. Oba zbora sta sprejela stališča glede nujnosti sprejema zakona in nekaj stališč glede sestave samega zakona.

1. Osnutek zakona o družbenem usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov mora postaviti kot osrednjo zahtevo — samoupravno in družbeno dogovarjanje ter določiti le okvire in pravne osnove za določanje meril.

2. Na osnovi širših razprav pristojnih družbenih organov in družbenih organizacij naj se utr-

dijo kriteriji, ki bi zagotovili uspešnost družbenega usmerjanja.

3. Pred predložitvijo predloga zakona je potrebno, da izvršni svet, gospodarska zbornica in republiški svet zveze sindikatov predložijo predlog družbenega dogovora z izdelanimi merili.

4. Vse faze sprejemanja zakona naj se zaključijo s 1. 1. 1971.

Na osnovi teh sklepov skupščine je že bil izdelan prvi osnutek natančnejših meril za ugotavljanje in usmerjanje dohodka in osebnih dohodkov. Razprave o tem prvem konkretnem osnutku pa so pokazale, za kako delikatno vprašanje gre in kako raznovrstna je problematika ugotavljanja družbene upravičenosti razdeljevanja osebnih dohodkov v posameznih panogah gospodarske dejavnosti, kaj šele v dejavnosti drugih ne-

gospodarskih delovnih organizacij. Prvi osnutek ni zadovoljiv, ker v bistvu nalaga zgolj gospodarskim organizacijam davek, ne rešuje pa vprašanja usmerjanja v drugih delovnih organizacijah, da ne govorimo o prepotrebem usmerjanju oziroma ustrezni davčni politiki v zasebni dejavnosti in omejevanju drugih stranskih nekontroliranih virov osebnih dohodkov, ki razburjajo javnost.

Predstavljeni osnutek v marsičem deluje v nasprotju z namenom zakona o delitvi dohodka, kajti od takega osnutka pričakujemo realiziranje načela za vse delovne organizacije (ne samo gospodarske), naj se sredstva za osebne dohodke delavcev gibljejo v okviru dejanske uspešnosti. Nadalje gre za načelo, naj se usklajuje osnove za delitev in dopušča kljub vsemu gibanje osebnih dohodkov navzgor ali navzdol, sorazmerno ekonomsko utemeljenemu razmerju s poslovno uspešnostjo in ne na račun nujnih sredstev za razvoj. Prav gotovo (Nadaljevanje na 5. strani)

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV



ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNICE KOLIČEVO

TOVARNE CELULOZE MEDVODE



Igraje bo dospela paleta celuloze na potrošno mesto

Nova viličarja OM in organizacija dovoza surovin

Vevče, julija — Meseca junija smo dobili v tovarno dva nova viličarja iz italijanske tovarne OM, model BM 12 GPL, višina dvigalja 2,60 m, pogon na nafto ali plin. Viličar št. 3 pa je namenjen transportiranju surovin iz skladišča do vnašalnega mesta PS II/III in k mletni napravi PS VI, viličar št. 4 pa bo pomagal pri nakladanju papirja v skladišču gotovega blaga na vagone in kamione oziroma pri skladiščenju papirja na zalogo.

Za voznika viličarja št. 3 so se uvažali Janez Kastelic, Jernej Jančar, Viktor Stancar, Anton Končar in Franc Janežič, ki pa že imajo vozniško dovoljenje B kategorije. Po sedemdnevni teoretični in praktični preizkušnji smo pričeli dne 29. VI. 1970 s prvim in rednim transportiranjem surovin v viličarjem v nadstropjih zgradbe IV. PS. Vozniki viličarjev delajo na štiri izmene in skrbijo za dovoz surovin od skladišča do neposredne bližine dvigala in od dvigala do vnašalnega mesta.

Pri dovozu surovin k mlevni napravi IV. PS pomaga vozniku viličarja (asistira z žabo) nanosilec iz IV. PS, ki je dolžan postaviti paleto v dvigalo in transportirati vse potrebne surovine z dvigalom. Drugi nanosilec se sprost, tako da delajo samo: vodja priprave snovi, pomočnik vodje, nanosilec in voznik viličarja.

Pri II/III holandcih pomaga vozniku viličarja z žabo nanosilec in to samo v času dostave surovin.

S takšno organizacijo dela in nabavo viličarjev smo zmanjšali fizično naprežanje in sprostili delovno silo za štiri delavce. Seveda pri vsakem delu nastopijo tudi težave, subjektivne ali objektivne.

Če kritično pogledamo trenutno problematiko transporta z viličarjem OM, si lahko zastavimo več vprašanj.

Naročeni so bili že konec leta 1969. Vedeli smo za dobavni rok, kaj smo naredili, da bi transport z obstoječim viličarjem stekel pod boljšimi pogoji, kot pa je dejansko? Pri tem mislim: strokovna usposobljenost bodočih voznikov viličarjev z ustrezno kvalifikacijo, organizacijo dela za nemoten tehnološki proces mlevnih naprav, nujno potrebno skladiščenje bal na palete v skladišču Dobrunje, nemoteno delovanje dvigal, generalno popravilo žab, ureditev transportnih poti in varnostnih napisov itd. Mislim, da bo to dovolj. Vse še ni zamujeno in potrebno se bo s temi problemi spoprijeti in jih načrtno reševati. S sodelovanjem vseh zaposlenih od vodilnih do najnižje kvalificiranega delavca, ki je tudi člen te verige. Kljub težavam, katere pa poznamo ob pričetku vsakega novega procesa, pa je opaziti, da večina zaposlenih pri II/III holandcih in mlevni napravi IV. PS, v ka-že razumevanje in sodelovanje za nov način dela. To je pravilno, saj bomo samo na ta način in s precejšnjo mero dobre volje premagali večino težav.

A. P.

Muzej lepot tujih ljudstev

Okolica Medvod je čudovita. Nič čudnega, če je že v davni privabila naše prednike, da so tu postavili svoja bivališča, Utrjena gnezda, katerih spomin se je ohranil do današnjih dni, so bili gradovi na Jetrbenku, v Goričanah in Smledniku. O teh gradovih pričajo razvaline in zgodbe, ki še žive med ljudmi.

Naš obisk je to pot namenjen gradu v Goričanah, ki je med najlepšimi spomeniki baročne arhitekture na Slovenskem. Grad ima izredno častitljivo zgodovino. Zgodovinarji poročajo, da je bil prvotni grad tod zgrajen že leta 928. Stal je na hribu nad današnjo stavbo. Še dandanes so vidni (Nadaljevanje na 6. strani)



Pogled na Tovarno celuloze v Medvodah

ZDRUŽENE PAPIRNICI LJUBLJANA

Gibanje proizvodnje v mesecu juniju 1970

	Plan	Doseženo	Izkorišćanje zmogljivosti	
			I. pol. 1970	leto 1969
Papir klasični	100	112,4	90,0	91,1
Papir premazani	100	89,1	54,2	46,5
Papir skupaj	100	108,2		
Lesovina	100	107,9		

VEVČE, julija — V mesecu juniju smo dosegli zelo visoko proizvodnjo papirja in sicer v glavnem zaradi ugodnega proizvodnega programa, znižanega strojnega ter dodelavnega izmeta ter znižane zaloge nedovršene proizvodnje. Proizvajali smo predvsem papirje z višjimi gramskimi težami, ca. tretjino proizvodnje so obsegali offset papirji, več kot običajno smo izdelali srednjefinih papirjev, precej pa tudi papirjev z vodnim znakom, ciklostila in drugih specialnih vrst. Izmet na PS se je v primerjavi s preteklim mesecem znižal za ca. 1 %, zastoji pa so ostali na isti višini.

Proizvodnja premazanih papirjev še ni dosegla planirane, bila pa je v juniju doslej najvišja navkljub visokim zastojem zaradi okvare elektromotorja (stroj je stal 4 dni). Dobro polovico proizvodnje so zavzemali obojestransko premazani papirji. Izmeta smo zabeležili 2 % manj kot meseca maja, še posebno nizek je bil pri »Avali« z višjimi gramskimi težami.

Proizvodnja lesovine je sicer nad plansko, vendar pa nižja kot pretekle mesece, ker smo uporabljali finejša prebiralna sita.

PAPIRNICI KOLIČEVO

Gibanje realizirane proizvodnje v juniju 1970

Količinsko v %:	Junij 1970	Jan.—jun. 70	Jun. 70	Jan.—jun. 70
			Jun. 69	Jan.—jun. 69
Papir	104.2	109.3	74.9	73.1
Karton	107.5	102.9	107.8	115.8
Lepenka	98.4	92.7	75.7	91.0
Skupno	106.3	103.2	97.9	102.4
Lesovina	86.5	99.6	79.0	169.9

Vrednostno v %:				
Papir	143.7	106.7	100.7	87.1
Karton	129.2	104.5	145.1	146.2
Lepenka	96.2	100.9	72.3	105.7
Skupno	128.2	104.6	125.6	125.2

Izvoz

Količinsko v %:				
Papir	71.5	102.8	95.2	134.5
Karton	40.3	106.9	305.2	166.2
Lepenka	—	—	—	—
Skupno	54.1	105.2	123.4	153.3

Vrednostno v %:				
Papir	58.2	91.6	84.0	137.8
Karton	58.1	102.9	721.0	195.1
Lepenka	—	—	—	—
Skupno	58.1	98.2	121.1	161.1

Časovno izkorišćanje zmogljivosti proizvodnih strojev

Stroj	Koledarski čas ure	ure	Zastoji %	Izkorišćenost strojev %	Proizvodnja na stroju ton
PS I	720	20.00	2.78	97.22	77.8
PS II	720	17.50	2.43	97.57	346.4
KS I	720	28.50	3.96	96.04	587.6
KS II	720	19.00	2.64	97.36	1224.2
LS (popr.)	720	136.00	18.89	81.11	126.8
Skupno	720	44.20	6.14	93.86	2362.8
Brusilnica	720	25.00	3.47	96.53	483.6

Neto proizvodnja na zaposlenega

	Zaposlenih	%
Poprečje v letu 1969	683	100.0
Junij 1970	697	102.0
Poprečje I. polletja	698	102.2

Vide Vavpetič

Trije važni sklepi izvršilnega odbora

VEVČE, JULIJA — V zadnjem času izkazujejo fiksni stroški občutno negativno razliko. Ta je nastala zaradi povečanja amortizacije za premazni stroj, tako da znaša njena stopnja sedaj 21,19 %. Za ostala osnovna sredstva pa je amortizacijska stopnja ostala nespremenjena. Po povečanju je amortizacijska stopnja vseh sredstev 11 %.

Ta ukrep je kolektivu narekivala težnja in želja po čimprejšnjem amortiziranju premaznega stroja.

Zaradi situacije, v kakršni je sedaj naša papirna industrija, je znan popravek zakona, po katerem so gospodarske organizacije te industrijske veje oproščene plačila obresti od poslovnega sklada. Rezultat tega je, da je bil v zadnjem času zabeležen primeren prihranek.

Na podlagi tega in pa zaradi podražitve surovin je izvršilni odbor podjetja sprejel naslednje tri važne sklepe:

■ amortizacijsko stopnjo bi povečali za toliko, kolikor dopušča dobiček,

■ z ozirom na spremenjene cene surovin, je treba korigirati cenik, če to dopuščajo tržne razmere,

■ denarna sredstva, ki so na razpolago zaradi nekaterih zakonskih olajšav, bomo začeli vlagati v tovarno in naj ne vplivajo na višino stimulacij.

40 let medvoške godbe

V okviru praznovanj 25-letnice osvoboditve in dneva borca je proslavljala godba na pihala DPD Svoboda Medvode 40-letnico svojega delovanja. Razne prireditve, ki so se vrstile ves teden od 28. VI. do 5. VII., so bile v znamenju tega praznovanja. Pokrovitelj proslave je bil predsednik občinske skupščine Ljubljana-Siška tov. prof. Danilo Sbrizaj. Najbolj živ interes naših občanov so prav gotovo vzbudila športna tekmovanja v kegljanju in košarki, saj so bili posebno še v košarki med ekipami stari rivali Color, Donit in Celuloza. To pot je premočno zmagala Celuloza in tako so naši fantje dobili lepa priznanja in velik, lep prehodni pokal, ki bo v bodoče še bolj obvezoval k načrtnemu delu.

Druga stran medalje je pa v marsičem drugačna. Glasbeni koncerti, katere je slavljenec po tolikih tednih študiranja izvajal v Medvodah, žal niso bili deležni večje pozornosti naših občanov. Grenka kaplja v kupici slavljenca, ki nas je v času svojega delovanja mnogokrat budil iz spanja, mnogokrat razveseljeval na raznih prireditvah, nam nudi čist umetniški užitek na svojih koncertih ter spremljal naše ljubljene k zadnjemu počitku. Zgovorni podatki o delu medvoške godbe govore, da so v povojnih letih

imeli nad 700 nastopov, od tega 66 samostojnih koncertov. Največje doživetje godbenikov je bil prav gotovo planinski izlet leta 1959 na Triglav, ko so za 19-letnico vstaje slovenskega naroda na vrhu igrali državno himno.

Začetki godbe segajo v leto 1927, ko so Kreljevi iz Svetja ustanovili tamburaški zbor. Marca leta 1930 so že imeli prvi nastop. Franc Arčon je prispeval denar za nakup instrumentov, kapelnika pa so morali fantje plačevati sami. V začetku jih je učil igranja mojster Zaplotnik,



Tov. Lado Jelen odpira prireditev v okviru praznovanja 40-letnice godbe v Medvodah

nadaljeval je Tramte, od leta 1931 pa vse do leta 1950 pa Dolinar. Fantje pri delavski godbi, kakor so se uradno imenovali, so sami zgradili godbeni dom, ki stoji še danes in je v njem nižja glasbena šola. Leta 1946 je Franc Krelj samoiniciativno prevzel pobudo za pomladitev godbe. V ansambel je vključil deset mladih godbenikov, od katerih jih sodeluje še sedem. V celoti sedaj igra 25 aktivnih godbenikov, ki se dvakrat tedensko zberejo v glasbenem domu k vadbi.

Lep poklon za požrtvovalno delo najprizadenejšim članom so Gallusove nagrade, podeljene na slavnostnem večeru pred praznikom. Vrhunec slovesnosti je bila nedelja 5. VII. V lepem sončnem dnevu, ki je otoplilo razpoloženje ljudi, so vabljeni godbe iz Gorij, Kranja, Domžal, Mengša in Lito-



Svečana povorka godb po Medvodah



Skupni nastop vseh sodelujočih godb iz Medvod, Gorij, Kranja, Domžal, Mengša in Litostroja



Na zaključni prireditvi so sodelovali tudi fantje v narodnih nošah, med njimi člana kolektiva Tovarne celuloze iz Medvod Fran Oven (tretji od desne) in Florijan Čarman (četrti od desne)



Košarkarska ekipa Tovarne celuloze, ki je v okviru tekmovanja ob 40-letnici godbe zasedla prvo mesto. Stojijo (od desne proti levi): Franc Hočvar, Franc Jordan, Tone Bohinc, (čepita): Janez Frtin in Janko Jazbec

stroja igrane na raznih mestih v Medvodah in privabile mnogo poslušalcev in gledalcev, kateri so se nato tudi udeležili slavnostne povorke skozi Medvode. V povorki, ki je potekala od starega mostu do rekreacijskega centra ob Zbiljskem jezeru, so sodelovala razen naštetih godb tudi vsa telovadna in športna društva, gasilska društva, planinsko društvo, lovci, ribiči, narodne noše, udeleženci NOB in na koncu naš slavljenec — godba iz Medvod. Rekreacijski center ob Zbiljskem jezeru je bil nabito poln, ko je tov. Lado Jelen otvoril zborovanje, nato pa je imel tov. Tone Plešec, predsednik krajevnih skupnosti Medvode, slavnostni govor o 25-letnici osvoboditve in dnevu borca. Po podelitvi pokalov in spominskih plaket sodelujočim športnim ekipam in godbam je bil skupni koncert vseh sodelujočih godb. Prijetno srečanje med člani ZB in občani se je potem zavleklo dolgo v noč. Lep dan, ki bo ostal še dolgo v spominu. Na koncu se tudi mi pridružujemo z lepimi željami in iskrenimi čestitkami vsem godbenikom k njihovem jubileju.

Rado Čepič

Obiskali smo Kanado

VEVČE, JULIJA — Naše poslovno združenje iz Beograda je organiziralo direktno delegacijo za obisk kanadskih proizvajalcev celuloze in papirja. Po ne vem kakšnem ključu sem prišel v sestav delegacije, ker jih je bilo iz Beograda in okolice kar osem. Delegacija je bila tako številna, da so bile vseeno zastopane vse republike, vendar samo do Rima. Potovali smo z avionom. Na vsej poti smo preleteli kakih 20.500 kilometrov. S taksiji in avtobusi smo jih prevozili najbrž manj kot 300. Pot nas je vodila od Beograda prek Dubrovnika v Rim. V Dubrovniku so bili nekateri zeleni od strahu. Jatova karavela se v prvem poskusu ni mogla dvigniti v zrak. K sreči je bila vzletna steza dovolj dolga, da nismo okusili kamnitih kraških ograj. Spodili so nas iz letala, kot bi bili mi krivi. Nato so nekaj menjavali pri motorjih. Naslednji poskus brez nas je odlično uspel. Tisti, ki se na letala bolj spoznajo, so dejali, da smo imeli hudičovo srečo. Direktor iz papirnice Kočani pa ni hotel več z nami. Po dolgih pogajanjih je letel z nami še do Rima, tam pa dokončno odstopil. Alitalia nas je peljala iz Rima do Montreala. Prelet Atlantika je bil miren. V dobrih dveh urah in pol smo bili v Montrealu. Uro smo seveda premaknili za šest ur nazaj. Večina članov delegacije je bila po skoro deveturnem poletu zelo utrujena in je sklenila, da do zakodne obale ne gremo. Tako nam je najlepši del Kanade padel v vodo. Tam je prijetnejša klima, lepe pokrajine in največje tovarne celuloze in pa-

pirja, pa še Tihi ocean bi videli. Naslov tega članka bi tudi spremenil v: »Videl sem Kanado«.

Prva nas je sprejela enotna organizacija kanadskih papirničarjev — Canadian Pulp and Paper Association. V združenju je nad 97 % vseh kanadskih proizvajalcev papirja in celuloze. Združenje zaposluje 70 strokovnjakov iz različnih aktivnosti, ki delajo v dvajsetih sekcijah. Najmočnejša je tehnična sekcija. Ta zbira razne tehnološke in znanstvene podatke in jih prezentira vsem svojim članom, pomaga izmenjavati tehnološke izkušnje, svetuje pri novih investicijah in pomaga centralnemu inštitutu pri njegovem delu. Pomembne so sekcije za gozdove, za industrijsko kooperacijo, za tržišče, za transport, za finančne probleme itd. Ekonomsko statistični oddelki imajo velike računarje, ki že vsakega petega v mesecu dajo vse ekonomske podatke iz preteklega meseca za več kot 150 tovarn. V združenju so zaposleni sami prekaljeni papirniški mački; nekateri imajo tudi po 25 in več let staža. Povedali so, da imajo močan vpliv na kanadsko vladno in vladne odločitve. To tudi ni čudno. Industrija celuloze in papirja je največja industrijska panoga Kanade. Letno naredijo nekaj več kot 16 milijonov ton celuloze in dobrih 11 milijonov ton papirja. Kanadčani izvozijo 5,2 milijona ton celuloze in 8 milijonov ton papirja v skupni vrednosti 1,9 milijarde dolarjev. Da bo primerjava moči kanadskih proizvajalcev z drugim boljša, naj navedem nekoliko podatkov za leto 1969. Vse v tisočih tonah.

Dežele proizvajalke papirja in celuloze	Proizvodnja celuloze	Proizvodnja papirja	Skupna proizvodnja
1. Amerika	35.811	46.148	81.959
2. Kanada	16.398	11.134	27.532
3. Japonska	7.679	11.310	18.989
4. Švedska	7.278	4.113	11.391
5. Finska	5.820	4.060	9.880
6. Nemčija	1.426	5.181	6.607
7. Francija	1.600	3.997	5.597
8. Anglija	439	4.665	5.404
9. Italija	907	3.444	4.351
10. Holandija	218	1.608	1.826
11. Jugoslavija	405	592	997

(Pri celulozi je prišteta komercialna lesovina).

Naj k tem številkam dodam še to, da imata Jugoslavija in Kanada za las enako število prebivalcev, potem nam je moč kanadske papirne industrije videti še večja. Res je tudi, da je Kanada skoro 40-krat večja kot Jugoslavija. Na vprašanje, kako ocenjujejo sedanji konjunkturi položaj v celulozi, je g. A. E. Richards odgovoril: »1. Potrošnja papirja je v zadnjih dveh letih hitreje rasla in še posebej v Ameriki; 2. investicije v celuložno industrijo so se zmanjšale, povečale pa investicije v papirne stroje in 3. v Kanadi je bila letos izredno ostra zima; konec lanskega leta in letos je bilo v panogi in v pristaniščih veliko število štrajkov.« G. Richards ocenjuje, da bo situacija s celulozo normalna šele v letih 1973–75, da pa tudi takrat ne bo lahko.

Po obisku v združenju so sledili obiski pri raznih proizvajalcih papirja in celuloze. Povprečno štirje na dan. Naša grupa se je zato razdelila po interesnih skupinah; eni za les, drugi za celulozo in tretji za investicije. Le za papir ni bilo nobene grupe — kar bi Kanadčani najraje prodali. Pri podjetju Javelin smo bili preseščeni, kako veliko gozdov imajo. So lastniki gozdov v izmeri 6 milijonov hektarov, tj. več kot 3 Slovenije skupaj in v letu 1971 bo stekla nova tovarna natron papirja, ki bo stala 100 milijonov dolarjev in bo dajala 1.000 ton papirja na dan.

Pri Cambation Engineering smo zvedeli, da precej delajo za Romune: novo celuložno tovarno za predelavo trstike v deltii Donave. Povedali so, da v Kanadi delata samo dve tovarni celulozo po ma-

gnefitnem postopku in da niso preveč zadovoljni. Kanadčani spoštujejo le sulfatni postopek. Zato ni v Kanadi po letu 1961 nobenega povečanja proizvodnje sulfatne celuloze; lani so celo nazadovali za 18.000 ton beljene sulfatne celuloze. Leto 1960 so skuhalili sulfatne celuloze 2,3 milijona ton, sulfite pa 2,5 milijona ton. Do leta 1969 se je ta odnos močno spremenil. Lani so izdelali 7,7 milijona ton sulfatne in 3,1 sulfite celuloze. V naslednjih petih letih predvidevajo še večji porast pri sulfatni celulozi, dočim bodo pri sulfitni ostali pri tem, kar imajo.

Proti koncu tedna je sedemčlanska delegacija letela v St. John k Irvingu. Poslal nam je majhno dvomotorno reaktivno letalo, ki nas je v eni uri preneslo v 600 km oddaljeno deželo in državo New Brunswick. Ta dežela leži v skrajnem vzhodnem delu Kanade. Je nekaj večja kot Slovenija. Tu je še vsepovsod ležal sneg in jezera in reke so bile še zamrznjene. V tej deželi je stari Irving absolutni gospodar. Štiri deset odstotkov dežele je njegove, po kapitalu pa še precej več. Družina Irving (oče s tremi sinovi) ima tovarne za celulozo in papir, rafinerijo, ladjedelnico, ima tankerje in ladje, v St. Johnu vzdržuje lastno televizijsko in radijsko mrežo in tudi časopis je njegov. Ko smo se peljali po okoličih St. Johna, sem videl bencinske črpalke z njegovim imenom.

V deželi New Brunswick ljudje žive le ob rekah, jezerih in ob morju. Hiše so lesene, dajejo raje reven videz kot bogat, ne manjka pa pred nobeno hišo enega ali dveh ameriških avtomobilov.

Z družinsko firmo Irving je beograjsko združenje sklenilo desetletno pogodbo za dobavo 35.000 ton celuloze letno. Pogodba bo veljala od leta 1971 do 1982. Celulozo bo dobavljal iz nove tovarne. Sedanja tovarna daje dnevno 600 ton celuloze. Tovarna je zelo moderna, saj porabijo le 3,6 delovne ure za tono celuloze. Najmimogrede povem, da porabijo v Medvodah za tono celuloze kar 38 delovnih ur. Tovarna celuloze je bila čista in na več mestih sem videl velike napise »Celuloza je naš kruh in maslo, zato ne stopajmo po njej.« Taki napisi bi najbrž bili zelo umestni tudi v evški tovarni, da bi lepše delali s celulozo in papirjem. Skoraj ves les v tovarno vozijo po rekah in jezerih, ki ga po dohodu takoj spremenijo v sekanke, ki jih nato z busdozermom potiskajo do pnevmatskih transportnih naprav. V razgovoru so povedali, da se počasi usmerjajo na suhozemski prevoz lesa. Vodni transport se je zadnje leto preveč podražil. Delo je vse dražje in še kakih 10 % lesa se po vodi zgubi.

Prvih 5.000 ton celuloze smo medtem že dobili. Večje so bile uvoznik za vso Jugoslavijo. Pri prvem uvozu smo imeli neverjetne težave z mlajšim Irvingom in njegovimi ljudmi. Dokler ni bila v akreditivno spremenjena poslednja vejica po njegovi želji, ni bilo z nakladanjem na ladjo nič. Kar štiri dni je ležala ladja v pristanišču. Nobena moja dobra beseda po telefonu iz Montreala ni zalegla. Vse obljube, da ne bomo reklamirali, so bile bob v steno.

V soboto, preden smo se popolne peljal naprej v Montreal, nas je mlajši Irving peljal na tisti del morskobale, kjer gradi novo tankersko pristanišče za ladje do 250.000 ton nosilnosti. Še Jugoslavija nima kaj podobnega. Ko smo prišli na letališče, nam je še razkazal svojo aviacijo: pet letal in dva helikopterja. Polet nazaj je trajal dve minuti manj kot uro. In tako smo prišli v Montreal prej kot smo odleteli. Uro smo morali namreč za eno uro premakniti nazaj zaradi časovnega pasu, ki teče nekje med St. Johnom in Montrealom.

V nedeljo smo ogledali Montreal. To je drugo največje francosko govoreče mesto, takoj za Parizom. Nad tri milijone šteje to mesto, od tega dva milijona in pol Francozov. Zato ni čudno, da je De Gaul tu vzkliknil: »Živela Francija.« Mesto je oddaljeno 1.600 km od Atlantika. V pristanišču, ki je malo manjše kot New York, pristajajo največje oceanske ladje. Zaradi ledu na Veliki reki je štiri mesece v letu zaprto za vsak promet. V mestu je nad 600 bank in 254 cerkva — za poslovno življenje je vsestransko preskrbljeno. Kanadčani dajejo za cerkev verjetno precej več kot za svojo armado, ki ji pripada manj kot en odstotek nacionalnega dohodka. Vseopovsod je videti veliko bogatijo, ki je zelo pristransko razdeljena. Tudi tu imajo Rockefellerja, ki pa se piše Molson. Ta bogataš ne ve drugače, kot po finančnih zapisih, kaj je njegovo premoženje.

V drugem tednu obiska v Kanadi so nam pokazali blizu Ottawe pred kratkim postavljeno tovarno za celulozo po sulfatnem postopku. Tovarna je bila zame veliko presenečenje. Vedno sem mislil, da v Kanadi kuhajo le iglavce in da listavcev skoro ni, razen javorja, katerega list imajo v svoji nacionalni zastavi. Tu so kuhali en teden iglavce, potem pa dva tedna listavce. Med listavce redno dajejo 10–15 % iglavcev. Za celulozo listavcev uporabljajo 30 % bukve, 25 % topole in 35 % javorja. Srečneži so, ker ne plačujejo ne za čisto vodo, niti za odpadke. Seveda moram pristaviti, da ribe pod tovarno živijo dalje. Tovarna daje dnevno 600 ton celuloze. V skladišču sem videl malo celuloze in še tista je bila namenjena Evropi.

Pri koncernu CIP (Canadian International Paper Co) so nas

peljali v največjo tovarno časopisnega papirja. V tovarni imajo poleg klasičnih brusilnikov za les, novo tehnologijo predelave sekancev v lesovino. Celulozni les sekajo v take sekance, kot jih poznamo za celulozo. Ti sekanci potujejo skozi posebne Baverjeve mlevne naprave, ki napravijo iz sekancev fino lesovino. Z novo tehnologijo se zelo pohvalijo, da je ekonomičnejša in da je lesovina lepša in čistejša. Lesovino predelajo na štirih papirnih strojih. Dva stroja sta posebno zanimiva. Na starejšem stroju so lanske leto zamenjali mokri del. Postavili so najnovejšo tehnološko novost Vertiforma. Vertikalni natok in vertikalni sesalni mokri del delujeta brezhibno pri 600 metrski hitrosti stroja. Odsevanje vode je z obeh strani enako, zato ne poznajo pri novi tehnologiji dvostranosti papirja, ker ima papir dve sitovi strani. Pri pregledu papirja sem opazil, da so vlakna dosti enakomerneje porazdeljena in da ni videti nikakih oblakov. Tudi površina je bila bolj gladka pri enakem glajenju. Povedali so nam, da doslej na svetu teče šest strojev opremljenih z Vertiforma mokrim delom. Posebnega ogleda je bil vreden orjaški papirni stroj, ki sam izdela 500 ton časopisnega papirja na dan. Stroj je širok 9,40 metra in normalno teče z 950 m na minuto. Sedem papirničarjev streže stroju in trije so pri pripravi papirjevine ter samo pet delavcev do skladiščenja zvitkov. Povsod smo videli zadnjo besedo papirniške tehnike. Zelo zanimiva je kontrola profila papirja. Na ekranu je risal katodni žarek profil, vsako minuto novega. Trije profilji so bili narisani hkrati, z narisom novega je stari izginil. Strojevodja je na komandnem pultu uravnaval prečni profil z raznimi gumbi, na ekranu pa zasledoval efekt. Se in še je bilo raznih pomagal, ki so lajšali delo in zagotavljala stalno kvaliteto.

Na srečo sem se za spremembo peljal iz Ottawe v Montreal z avtomobilom. Široke avtomobilske enosmerne, dve ali tripasovnice vodijo iz mesta v mesto. Soferji avtomobilov zaslužijo petico za uslužnost in vzajemnost. Brzine

avtomobilov so omejene na 100 km. Če pa kdo le prekorači dovoljeno hitrost in je v bližini prometne patrolje, mu mežikajo z lučmi, naj se pazi. Kanadčani se na pot, ki je dolga nekaj sto kilometrov, odpravijo z avionom. Zato je med Montrealom in Torontom — razdalja je kot med Ljubljano in Beogradom — kar 38 letalskih zvez na dan v vsako smer.

Zadnji obisk sem posvetil firmi Dominion Engineering. To podjetje je zanimivo za nas zato, ker imajo podružnico v Veroni v Italiji pod imenom Overmeccanica. Inženirji so mi pokazali polindustrialno napravo, ki naj zamenja mokri del pri papirnem stroju. Natočna omara je podobna klasični. Papirna snov potuje med dvema sitoma in tremi valji. Na izstopu je suhotakih 20 %. Prihodnje leto spomladi bo že tekel prvi stroj s Papriformerjem. Po dokazovanju strokovnjakov ima Papriformer določene prednosti pred Vertiforma. To je menda predvsem v enakomernem odsesavanju vode in izredno dolgi življenjski dobi sit, ker ni nikakih sesalnih omar, ampak so vse sesalne komore v valjih. Papriformer so doslej preizkusili pri brzinah med 350 in 800 metri. Konstruktor Papriformerja je neki mlajši Rus, ki je emigriral v Kanado po vojni. Nova naprava rabi le dobro četrtino toliko prostora kot klasična mokra skupina. Morda so v resnici šteta leta klasični mokri skupini? Novi papirni stroj na Vevčah bo morda že imel tako novotarijo. Vsekakor morajo papirničarji vedeti in poznati vse, kar je v svetu novega v tehnologiji papirja, če hočejo izdelovati najboljši papir na cenejši način.

Pot domov me je vodila iz Toronta v New York in od tam v Milano in Trst. Na njujorškem letališču sem videl nove glasnike letalskih prevozov — Jumbo-letala. Naenkrat spravijo v trup po 400 potnikov. Namesto treh starih avionov leti samo eden. Cene letalskih prevozov so šle za četrtino navzdol. Ladje, ki so vozile čez Atlantik, so šle v staro železo ali v muzej. Nič se ne more upirati napredku tehnike, niti človek.

Albin Vengust

Prva seja delavskega sveta

KOLIČEVO, JULIJA — Na prvi seji delavskega sveta, ki je bila dne 22. 6. 1970, niso bila obravnavana vprašanja, ki se nanašajo na poslovanje podjetja, ampak je ta najvišji organ upravljanja odločal o pravilnosti izvedenih volitev ter imenoval oziroma izvolil svoje organe.

Verifikacijska komisija, ki so jo sestavljali Niko Dežela, Ivan Stupica in Miha Kosmač, je pregledala volilno gradivo in razen manjših napak ugotovila, da so volitve pravilno potekale, nakar je delavski svet potrdil mandate vsem novoizvoljenim članom delavskega sveta.

Za predsednika delavskega sveta je bil soglasno izvoljen tov. Franc Pančur, delovodja v proizvodnji, za njegovega namestnika pa tov. Miro Avbelj, strojni ključavničar.

Delavski svet je v skladu s statutom prvič volil nova organa upravljanja: poslovni odbor in odbor za medsebojne odnose. Po obširni razpravi je delavski svet izvolil člane teh dveh organov, tako kot jih je predlagala kandidacijska komisija.

Za člane poslovnega odbora so bili izvoljeni:

1. inž. Marjan Bukovec
2. Marjan Černe
3. Janez Klopčič
4. Roman Kopač
5. Dušan Kosmina
6. inž. Ciril Ogrin
7. inž. Miha Svetlin
8. Marjan Trobec

Za člane odbora za medsebojne odnose so bili izvoljeni:

1. Jože Osolin
2. Marjan Kotnik
3. Marjan Grilj
4. Ivan Jeretina
5. Franc Štrukelj
6. Jožica Prelesnik
7. Ciril Zupan
8. Vide Vavpetič

Za zapisnikarja je delavski svet imenoval tov. Marijo Gregorin.

V nadaljevanju so člani delavskega sveta razpravljali o delu tega organa ter potrdiličasne komisije, ki jih je imenoval prejšnji delavski svet in sicer: komisijo za sistematizacijo, komisijo za izdelavo pravilnika o delovnih razmerjih ter uredniški odbor glasila »Naše delo«.

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo in Tovarne celuloze Medvode — Izdajajo jo njihovi delavski sveti — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Marjan Černe, Janez Gašperin, ing. Janez Hribar, Jože Lejko, Ljubo Milič, Tone Novak, Andrej Pirkmaier, Tehnični urednik Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani.

Krajevna skupnost je prvič proslavila svoj praznik

VEVČE, JULIJA — Ni še bilo na Vevčah prireditve, ki bi bila po svoji vsebini in pestrosti bolj slovesna kot je bila prireditev ob prazniku krajevnih skupnosti in 70. obletnici obstoja papirniškega pihalnega orkestra. Že same priprave na prireditvene dni so dale prazniku pravo obeležje.

Krajevni praznik — 24. junij — je dan, ko prebivalci kraja proslavljajo čas, ko je leta 1842 začela obratovati tovarna papirja in ko je prvič prišel izpod papirnega stroja strojno izdelan papir. Od takrat naprej je napredovala proizvodnja, dajala delo in kruh mnogim družinam, ustvarjala rod za rodov papirničarje in dajala notranjo vsebino in zunanji videz kraju samemu. Iz kmečkega in polkmečkega predela se je vas razvila v izrazito industrijsko naselje in se povezala s soslednimi kraji. Tako je nastala tudi krajevna skupnost Vevče — Kašelj. Novi stanovanjski bloki in stolpiči, zadružne hiše, cestišča, dvorišča, garaže, vmes pa prijetne zelenice in čistoča, za katero ljudje v kraju vedno bolj skrbijo, poplenujejo naselje. Vse to in še več sta v svojih govorih omenila predsednik krajevnih skupnosti tovariša Polde GORŠE in predsednik občinske skupščine

Polde MAČEK. Poleg tega pa sta zaželela kraju in ljudem napredek in procvit.

Pestro vsebino prazniku pa je dala tudi proslava 70-letnice obstoja papirniškega pihalnega orkestra. O njegovem nastanku in razvoju je bilo že mnogo napisane in je bralcem znano. Ne bo pa napak, če opišemo in ohranimo v trajnem spominu prireditve ob jubileju.

Že v petek 19. junija so imeli godbeniki slavnostni koncert v avli osemletke v Polju (dvorane za take in druge prilike v kraju nimamo). Že sama izbira glasbenih del, ki so jih predvajali, zgovorno dokazuje in daje spričevalo o strokovni višini te amaterske skupine. Zvrstili so se skladatelji: Grieg, Offenbach, Bizet, Porter, Ketelbeg in drugi. Sozvočje, skladnost izvajanja in smisel orkestra za blagovročnost pod taktirko dirigenta Franca GREBENŠKA so številnim obli-

skovalcem nudili popoln glasbeni užitek. Tudi tistim, ki se bolj navdušujejo za novejšo glasbo.

Med posameznimi glasbenimi deli je predsednica Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Ljubljana Moste-Polje, tovarišica Draga SVETINA orisala delo orkestra in utemeljila njegov obstoj in delovanje v merilu občine in republike, prav tako pa tudi v merilu države, saj so jo godbeniki s svojimi koncerti predstavljali tudi izven naših meja, v Italiji, Avstriji in Čehoslovski. Smatrala je, da je papirniški pihalni orkester nosilec in pobudnik glasbene kulture v kraju in izven njega, da je pripravljen povsod in vsak trenutek sodelovati pri raznih prireditvah in popestriti program.

Višek praznovanja je bilo odlikovanje orkestra. V imenu predsednika republike, tovariša Tita je predsednik občine tovariš MAČEK podelil godbi RED ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI. Gledal sem počaščene in zadovoljne obraze godbenikov. Morda je bil ravno s to gesto poplačan njihov trud za neštete vaje in nastope, za njihovo delo.

V nadaljevanju so podelili Galusove značke vsem zaslužnim godbenikom, saj nekateri izmed njih že 40 let sodelujejo. Številni gostje koncertne prireditve so pozdravili vevške godbenike. Zlasti prisrčni so bili pozdravi prijateljskih amaterskih godb. O slavnostnem koncertu nič več, kot to, da je nadvse uspel.

Naslednji dan, v soboto 20. junija — je iz avstrijskega Gratkorna prispela prijateljska papirniška godba iz tovarne papirja Leykam. Njihovi obiski na Vevčah in vevški v Gratkornu so postali že tradicija.

Popoldne pa je bilo namenjeno športu. Vevčani različnih starosti, spolov, različnih poklicev in hobijev so med seboj pomerili svoje moči. Najzanimivejši pa sta bili tekmovanje ribičev in gasilcev v nogometu ter odprto plavalno tekmovanje, ki so se ga lahko udeležili prebivalci krajevnih skupnosti Vevče-Kašelj in člani kolektiva, četudi stanujejo izven območja kraja. Nepozabna je bila disciplina prostega plavanja za starejše. Osemindesetletni klepar-instalater Janez Černe je zasedel kar drugo mesto.

Že zgodaj zjutraj v nedeljo so zbudile Vevčane koračnice, ko so godbeniki z budnico opozarjali na prireditve tega dne. Sem je spadala otvoritev nove ceste, promena koncert pihalnega orkestra Leykam pod vodstvom dirigenta g. Williija Konrada, sprejem osmih pihalnih orkestrrov iz Avstrije, Mengša, Domžal, Ceršaka, Račič, Krškega, Metlike in Trebnjega.

Jedro prireditve je bilo v nedeljo popoldne. Devet pihalnih orkestrrov je igralo koračnice ob mimohodu pri častni tribuni. Spremljali so jih številni udeleženci v pestrih narodnih nošah, ki so poleg godbenih uniform poživile pestrost parade ob plapolajočih narodnih in papirniških zastavah. Na slavnostnem prostoru so se poleg omenjenih udeležencev zbrali domala vsi Vevčani. Velicavno so zadoneli zvoki vseh godb hkrati ob koračnici »Gorenjska«. Mladina je obdarila dirigente posameznih godb s šopki in spominskimi darili. S skupnim igranjem koračnic — Pozdrav Ljubljane in Olimpiade — so slavnost po govorih častnih gostov zaključili in se povsili v prostorih letnega kopališča.

Po vseh teh slovesnostih je eno gotovo. Priznati je treba uspehe vevškega pihalnega orkestra, še enkrat čestitati za uspehe in zaželeti še večje uspehe v bodoče. Krajevni praznik — 24. junij —, ki smo ga letos prvič proslavili, pa naj ostane stalna oblika združevanja Vevčanov in okoličanov, ki naj se ob kulturnih in športnih prireditvah spominjajo ustanovitve Papirnice Vevče.

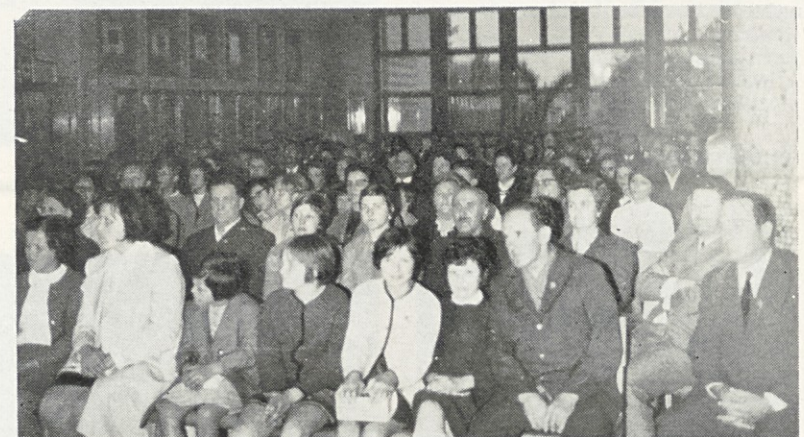
S. R.



Mimo častne tribune se je zvrstilo 9 godb na pihala



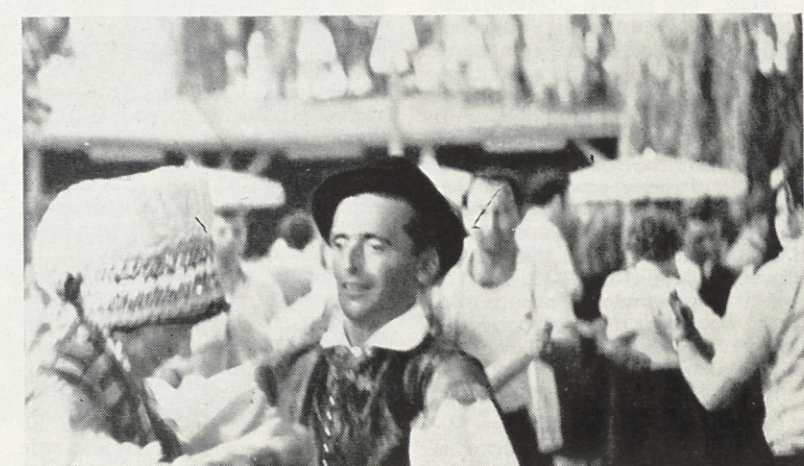
Slavnostni koncert ob 70-letnici PPO Vevče



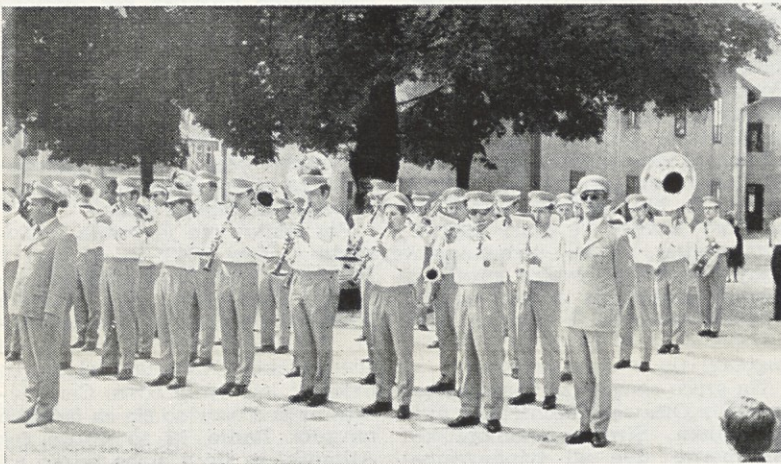
Polna dvorana hvaležnih poslušalcev je dala priznanje svojim ljubljencem



Majhno razstavo razvoja in delovanja godbe si je ogledalo precej Vevčanov in okoličanov



Po paradi ob veselih zvokih na plesišču



Jubilant — PPO Vevče pričakuje gosta



Papirničar Stane, upokojenec Roman in kovinar Metod tokrat v drugi vlogi



Parado so pričeli gostje iz Gratkorna (Avstrija)



Krajevni praznik so popestrili tudi bivši športniki. Na startu »Možakarji« okoli 40



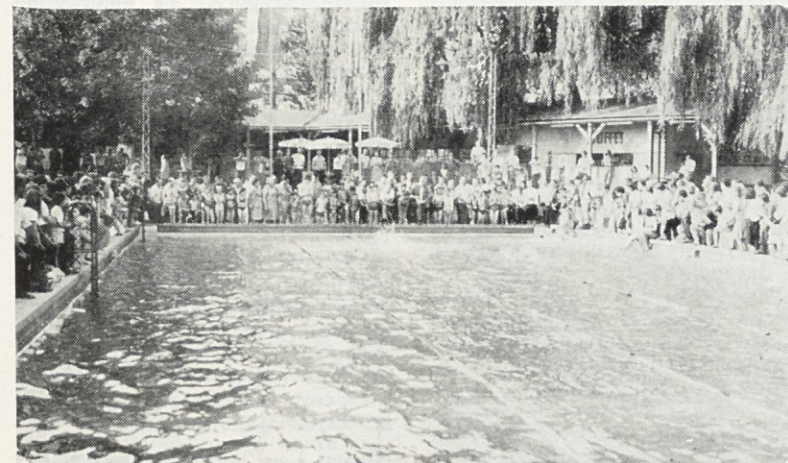
Najmlajši v borbi med dvema ognjema



Pred nogometno tekmo leta »Ribiči : Gasilci 1 : 7«



Prepozno je, če je žoga že za vratarjevim hrptom



Številni gledalci so vneto bodrili plavalce

Ali strokovna ali delovna povezanost poslovnih funkcij?

VEVČE, JULIJA — Organizirati proizvodnjo v podjetju pomeni ustrezno organizirati številne poslovne funkcije (posle) podjetja. Poslovne funkcije podjetja v grobem določa naravni proizvodni cikel (denar — blago — proizvodnja — blago, ki nastane v proizvodnem procesu — denar, ki ga dobimo za proizvod). Te funkcije so npr. razvoj, proizvodnja, tehnološke priprave, vzdrževanje, notranji transport, tehnična kontrola, nabava, prodaja, finančna in računovodska, kadrovska in socialna ter še druge funkcije.

Posamezne poslovne funkcije je možno organizirati med seboj povezovati v organizacijske enote. Za to povezovanje obstajata dve teoriji:

1. Konvencionalno organizacijska teorija opredeljuje funkcije delovne organizacije kot **skupino sorodnih poslov**. V številnih podjetjih še danes srečujemo skrajno poenostavljeno pojmovanje strokovne povezanosti, ki se odraža v organizacijski shemi, tako da delimo podjetje v tehnični sektor, komercialni sektor, finančno-računski sektor ter v splošni sektor, kamor uvrščamo vse funkcije, ki jih nismo mogli uvrstiti v nobeno od prvih treh.

Notranja organizacija po strokovni povezanosti poslov ima seveda svoje razloge. Če na primer vse posle komercialne narave organiziramo v eni sami organizacijski enoti, nas je vodila misel, da bo vodja te enote, ki mora biti strokovnjak za komercialno poslovanje, najlažje vse te posle organiziral, strokovno vodil, nadziral in podobno. Če smatramo, da je najbolje, da so vsi tehniki v enem, vsi komercialisti v drugem in vsi knjigovodje v tretjem sektorju, potem je nujen zaključek, da je treba dati v tehnični sektor tudi vse tiste posle, ki so tehnične narave, v komercialni sektor vse posle v zvezi z nabavo in prodajo itd.

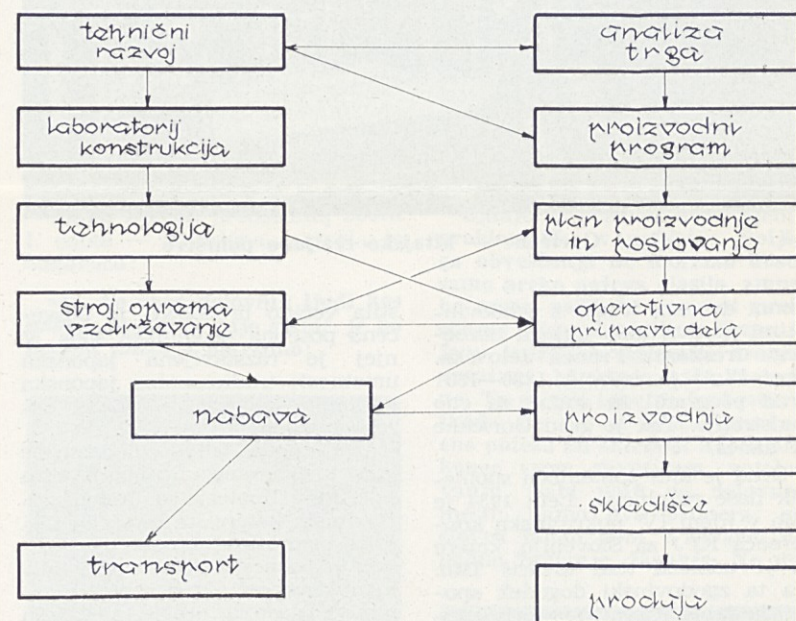
Delitev dela po principu strokovne povezanosti je v resnici nujna v enem primeru. Če imamo v podjetju samo enega tehnika, samo enega komercialista in samo enega knjigovodjo in so ti trije ozko specializirani samo za svoje področje, bomo morali vse posle razdeliti po njihovi strokovni naravi.

2. Če pa imamo v podjetju več sposobnih tehnikov, komercialistov in knjigovodij, si lahko privoščimo, da strokovno sorodne posle razporedimo v različne organizacijske enote, ki jim dodelimo ustrezne strokovnjake.

Kakšni razlogi morajo biti za to, da opravljanje strokovno enakih poslov organiziramo v različnih organizacijskih enotah?

Razlog za tako razporeditev je v prvi vrsti **delovna povezanost strokovno različnih poslov**. Z delovno povezanostjo različnih strokovnih poslov mislimo njihovo določeno nujno zaporedje, potrebno poznavanje predhodnih poslov za dobro opravljanje naslednjih poslov, nujno potrebne komunikacije pred predhodnimi in naslednjimi posli, ki bi jih morali podvojiti, če bi jih dali različnim organizacijskim enotam. Delovna povezanost različnih poslov je pogojena v prvi vrsti s tehnologijo, pa tudi z ekonomskim in organizacijskim ocenjevanjem smotrnosti in učinkovitosti dela. Ta delovna povezanost vedno bolj razbija konvencionalno postavljene okvire strokovnih sektorjev in strokovnih služb.

Zaradi lažje predstave si ogledmo grafični prikaz delovne povezanosti različnih funkcij v tipičnem industrijskem podjetju.



Če analiziramo delovno povezanost posameznih funkcij, vidimo, da strokovno sorodni funkciji, kot npr. nabava in prodaja nista delovno povezani. Isto velja npr. za tehnični razvoj in proizvodnjo itd. Zaradi tega v podjetjih čedalje pogostejše povezujejo v eno organizacijsko enoto tiste funkcije, ki so delovno povezane. Tako imamo primer, da so tehnični razvoj, analiza ter določanje proizvodnega programa združeni v isti organizacijski enoti oziroma strokovni službi, ki izrazito povezuje tehnične in ekonomske strokovne elemente. Pogosto je tehnični razvoj združen z laboratorijem, konstrukcijo, s tehnologijo, v (od proizvodnje ločeni) tehnični sektor. Prodaja je samostojna enota, ločena od nabave. Skladišča in transportna enota so včasih samostojni, včasih povezani s proizvodnjo, včasih pa s prodajo. Računovodstvo se zaradi istih razlogov decentralizira, njegovi posamezni deli pa se povezujejo z drugimi službami. Obratno računovodstvo se povezuje z operativno pripravo dela, blagovno knjigovodstvo se vodi v prodaji itd.

Pri principu delovne povezanosti obstoji včasih več možnih organizacijskih povezav. Skladišče lastnih izdelkov se lahko smatra kot zaključna faza proizvodnje, lahko pa kot izhodišče za transport in prodajo. Odločitev, ali in kako naj se določena funkcija

organizacijsko povezuje ali po principu delovne povezanosti ali po principu strokovne povezanosti, je odvisna predvsem od posledic, ki nastopajo za kvaliteto, komunikacije, ažurnost in stroške poslovanja pri posameznih organizacijskih variantah.

Na splošno lahko ugotovljamo določene zakonitosti pri izbiri med delovnim ali strokovnim principom, pri notranji organizaciji.

Čim manjša je delovna organizacija in čim manj strokovnih ljudi je potrebnih pri upravljanju posameznih funkcij (včasih zadoštuje celo ena oseba za opravljanje več funkcij — seveda le v majhnih delovnih organizacijah), tem prej bomo notranjo organizacijo definirali v skladu s principom strokovne povezanosti poslov in obratno. Čim večja je delovna organizacija in čim več strokovno usposobljenih ljudi je potrebnih za opravljanje njenih funkcij, tem bolj prihaja v poštev organizacijska razčlenitev po principu delovne povezanosti. Na izbiro enega ali drugega organizacijskega principa vpliva tudi šolska, strokovna in dopolnilna izobrazba ljudi. Čim bolj je izobrazba funkcionalna, tj. usmerjena v kompletno znanje, ki je potrebno za opravljanje določenih funkcij, ki se pojavljajo v praksi, tem bolj je v notranji organizaciji

ciji mogoče dosledno realizirati naprednejši princip delovne povezanosti.

Na osnovi delovne povezanosti imamo danes v svetu razvito funkcijo (posel) poslovanja z materialom (materials management), ki temelji na načelu, da morajo biti vse funkcije, ki so v zvezi z materialom (nakupovanje, produkcija in kontrola zalog, transport, embalaranje), pod enotnim vodstvom (Factory, 1967, št. 12).

Glede na to, da naše podjetje gravitira k večjim podjetjem, s potrebnim številnim strokovnim kadrom, bi kazalo v prihodnje pristopiti k vprašanju notranje organizacije na principih delovne povezanosti — materials managementa. Pripomnil bi še, da je v nekaterih organizacijskih spremembah pri nas načelo delovne povezanosti že uveljavljeno (materialno knjigovodstvo v nabavi, blagovno knjigovodstvo v prodaji itd.). Po tem načelu bi kazalo organizacijsko povezati tudi nabavo, transport in proizvodnjo, še prej pa seveda proizvodnjo papirja in premaz. Obliko konkretne povezave bi bilo treba šele najti. Morda bi bila najprimernejša povezava naštetih oddelkov prek organizirane funkcije »operativna priprava proizvodnje«, kjer bi bilo mogoče uporabljati metode mrežnega planiranja za vodenje procesa dela.

V. Š.

Družbeno usmerjanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

bi moral osnutek upoštevati načelo, da se uskladi OD za določena tipična dela v določeni draginski regiji, razlike pa naj bi nastajale le s pogojem večje poslovne uspešnosti ali osebne odgovornosti v družbenih službah (nosilci funkcij), tako da ne bi prihajalo do že prav smešnih razlik npr. pri snažilkah, remontnih ključavničarjih, pravniki, ekonomistih, učiteljih itd. Ne bi bilo napak, če bi se vsepovsod zahtevalo načelo dobrega gospodarjenja in bi se osebni dohodki formirali na tem načelu in manj na načelu uspešnega frazarjenja. Vsak dan smo priče že kar fenomenalnemu opravičevanju neuspehov, pri čemer se išče krivice vsepovsod od družbenih instrumentov navzdol, čeprav le-ti veljajo za vso državo, do ne vem kakšnih principov, ki si jih izmislijo poslovno neuspešni ljudje.

Družbeno usmerjanje osebnih dohodkov je očitno nujno, bo pa o tem vprašanju še veliko hudih razprav in vroče krvi. Jasno je že sedaj, da z raznimi poenostavljenimi modeli teh vprašanj ne bo mogoče reševati, kvečjemu bodo povzročili še bolj nesmiselne anomalije.

T. N.

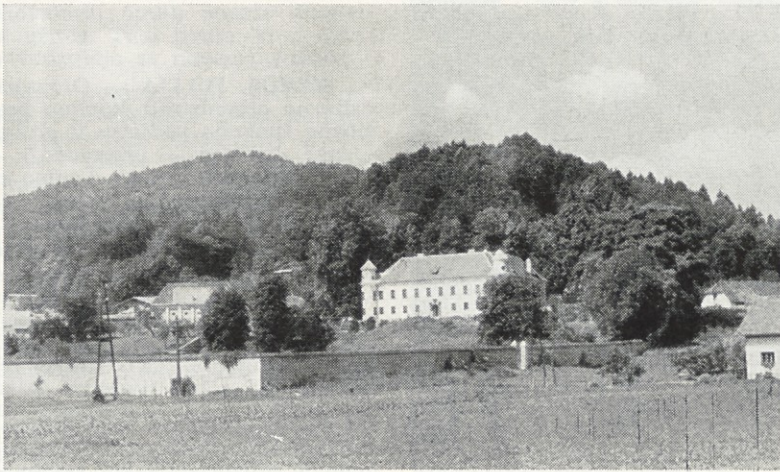
Muzej lepote tujih ljudstev

(Nadaljevanje s 1. strani)

ostanki nekdanje utrdbe. Ta je bila najprej last oglejskih patriarhov. Kot pa nam poroča Valvasor je imel grad leta 1261 v svoji lasti »Ulitzmannus von Gört-schach«, pozneje je večkrat menjal lastnike. Med njimi so bili Sterenbergi, Ortenburžani, Celjani in Habsburžani. Leta 1461 pa je cesar Friderik III. prepustil Goričane v užitek ljubljanski škofiji. Hud potres je leta 1511 porušil grad, škofje so ga popravili, leta 1613 pa je grad pogorel in so ostale le razvaline. Šele sredi 17. stoletja so ljubljanski škofje zgradili iz kamnov starega gradu nov grad, tokrat pod holmom v ravnini, kjer stoji še danes. Škof grof Attems je graščino popolnoma predelal (1743-1757). Takrat je nastala tudi kapela, pravi biser rokokoja s slikami znanega baročnega slikarja Mentzingerja ter hodniki in sobe, bogato okrašene s štukaturo, kar še danes lahko občudujemo obiskovalci gradu. Iz istega časa so v slavnostni spre-

prvem nadstropju je razstavljena stalna kitajska zbirka. To so predvsem kulturno-zgodovinski predmeti iz zbirke Skušek. Predmeti so iz 16.—19. stoletja. To je zbirka tekstila, tradicionalnih, bogato izvezenih oblačil višje družbe s pekinškega dvora. Med temi moramo posebej omeniti dragocen dvorni mandarinski plašč, ki je velike kulturno-zgodovinske vrednosti. Ves je v bogatih ornamentih in izvezen z zlatimi nitmi. Razen tega je velike vrednosti tudi kulturna plastika: dragoceni kipec Bude, predvsem pa še zbirka starega kitajskega denarja najrazličnejših oblik, starega do 4000 let, torej iz prvih začetkov kitajske civilizacije. Enkratna v Evropi je prav gotovo zbirka kitajskega pohištva iz devetnajstega stoletja. Večina pohištva je iz pekinške cesarske palače. Vse pohištvo je bogato rezljano v tradicionalnem kitajskem globokem rezu, ki evropejcem najbolj ugaja.

Japonki Mariji Skušek — Kon-do Kavesa Tsuneko, ki je zapu-



Grad Goričane pri Medvodah

spremljavi polifoničnega orkestra »gamelan«. Ne zamudite teh predstav, katere so skoraj vsako nedeljo. Res enkratno doživetje.

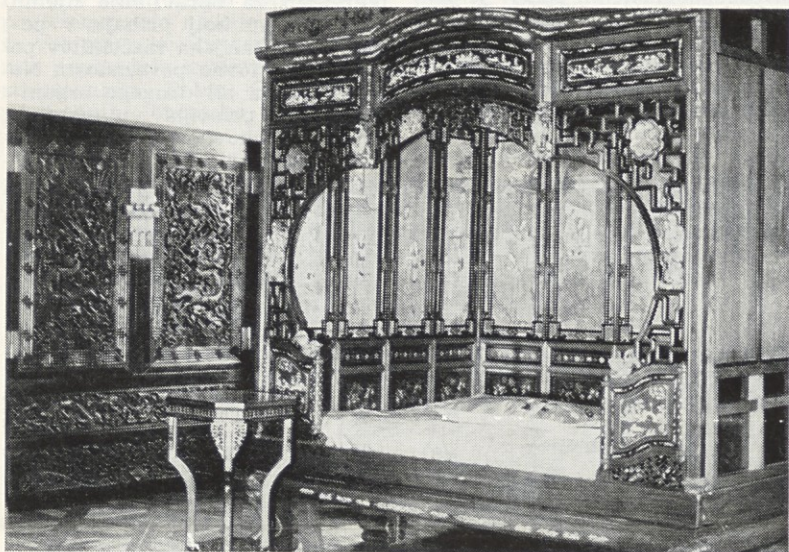
Naloge Slovenskega etnografskega muzeja, katere so si zadali na začetku novega domovanja, niso bile majhne. Privabiti so hoteli obiskovalce, da bi se v muzeju spoznali z življenjem daljnih

narodov, z njihovimi navadami, verovanji in borbo za obstoj, katere še vedno bijejo, tako kot jo naš narod. Po teh nekaj letih delovanja se je zanimanje ljudi za kvalitetne prireditve na tem gradu močno povečalo. Muzejski večeri in predavanja, spremljana s folklornimi in turističnimi filmi, ki dopolnjujejo posamezne razsta-

ve, so zanimivi ne samo za ljubitelje in poznavalce, katerih je vedno več, temveč tudi za preprostega človeka okoličana, kateri je že spoznal pravo vrednost tega objekta. Tako je naloga, približati edini izvenevropski jugoslovanski muzej prebivalcem, izpolnjena.

Sedaj pa naprej! Po besedah dr. Borisa Kuharja, ravnatelja muzeja, nameravajo urediti poseben klubski prostor s knjižnico in čitalnico, kjer se bodo lahko obiskovalci gradu seznanili s kulturami tujih ljudstev, pa tudi s problemi držav v razvoju. Na vrsti je tudi obširen grajski vrt, kateri bo urejen v baročnem stilu in bo služil kot park za obiskovalce. Na njem bo ribnik z bogato izrezljano tradicionalno japonsko čajnico, kjer vam bo postregla prava gejša. Ob gradu bo urejena tudi manjša restavracija. Mnogo tega bi že bilo urejenega, toda — denarja ni na pretek, zato nadaljnja ureditev gradu poteka nekoliko počasneje, ko pa bi želeli. Toda ne bodimo tako izbirčni. Z obiskom na gradu bomo zadovoljni, ker bomo spoznali delček življenja tujih ljudstev, njihovih navad in njihove zgodovine.

Rado Čepič



Grad Goričane — kitajsko rezljano pohištvo

jemni dvorani freske z zgodovinskimi motivi, delo našega baročnega freskanta Franca Jelovška. Škof Wolf je v letih 1830—1831 grad pregradil in znižal za eno nadstropje. Tak je grad Goričane še danes.

Grad je tudi pomemben spomenik naše revolucije. Leta 1934 je bila v njem IV. pokrajinska konferenca KPJ za Slovenijo, katere se je udeležil tudi tovariš Tito. Na ta zgodovinski dogodek spominja danes razen spominske plošče ob vhodu tudi posebna spominska soba. V njej so razstavljene dokumenti o konferenci in delu komunistične partije v tisti dobi. Ob tridesetletnici tega sestanka so grad obnovili in predali novemu namenu. V njem je Slovenski etnografski muzej iz Ljubljane razstavil svoje zbirke kultur izvenevropskih narodov. Dragocena pridobitev za naš kraj in vso domovino, saj je grad Goričane pravi biser naše kulture, na katerega bi bil ponosen vsak narod.

Pa si oglejmo zbirke, katerim je namenjeno največ prostora. V

stila večino te zbirke, je posvečena posebna spominska soba. V njej je razstavljena japonska umetnost; tradicionalna japonska keramika in tekstil — bogato vezeni kimoni.

Trenutno si lahko ogledamo še razstavi pokojnega Dušana Kvedra in Aleša Beblerja o Indoneziji. Predmeti, katere sta izkušena zbiralca prinesla v domovino, preseščajo po pestrosti in veliki kulturni vrednosti. Med njimi so zanimiva glasbila, orožje, moška in ženska oblačila, ogrlice, posoda, kovano srebro, lesena plastika in še mnogo drugih stvari, katerih pomen vam bo ljubezljivo razložil vodič po razstavi. Najbolj zanimive pa so tradicionalne senčne lutke, doma z indonezijskih otokov Javi in Baliu. Osebe so »sence«, ki jih mečejo na platno lutke iz bivoljega pergamenta. Vsebinska je zasnovana na mitoloških, včasih pa tudi na zgodbah iz indonezijske zgodovine. V tem gledališču (kot v davni, tako tudi sedaj) vedno vodi predstavo »dalang«, duša predstave, o

S sestanka predstavnikov proizvodnega osebja

VEVČE, JULIJA — Predstavniki proizvodnega osebja (papirnih strojev) so dne 6. VII. 1970 sklicali sestanek, na katerem so hoteli razjasniti nekatera vprašanja. Na sestanku so zato povabili predstavnike strokovnih služb in hoteli pojasniti na:

1. Negativen vpliv nadur na vrednost točke za obračun osebnih dohodkov?

2. Je za podjetje in delavce, ki delajo na državni praznik to koristno ali ne?

3. Zakaj so nekatere ekonomske enote nagrajevane od bruto, nekatere pa od neto proizvodnje?

4. Je za podjetje koristno, da bi bil vodja proizvodnje nagrajen od poprečja papirnih strojev?

5. Stimulativno nagrajevanje.

6. Sistemizacija delovnih mest

Pri prvi točki je tov. Klešnik, vodja oddelka za nagrajevanje, pojasnil vpliv nadur pri papirnih strojih, kar je bilo že pojasnjeno na sestanku s strojevodji in v članku v prejšnji številki »Našega dela«. Obvestil je vse navzoče, da je odbor za delitev osebnih dohodkov sprejel sklep, da se zaradi večjega števila opravljenih nadur pri papirnih strojih, čemur je vzrok preizek stalež zaposlenih, korigira cenik po EP. V pojasnilu na drugo vprašanje je bilo razloženo plačilo za obratovanje na državni praznik in ekonomičnost obratovanja. Obratovanje na enodnevne državne praznike, ki se ne predstavljajo in pridejo na koledarske nedelje, ni na podlagi predpisov priznana nadomestilo osebnega dohodka, je za podjetje kljub višjim osebnim dohodkom na račun državnega praznika še vedno ekonomično. Če pa pride državni praznik na koledarski delovni dan, je obratovanje neekonomično, ker se na ta dan priznava plačilo za delo in nadomestilo osebnega dohodka za državni praznik, ker imamo tako urejeno z našim pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov. Seveda je obratovanje tudi na te dneve koristno, če gledamo s stališča, da ustrezno željamo naših kupcev, kar pa se težko ovrednoti.

V zvezi s tretjo točko je bilo pojasnjeno, da je trditev neresnična in so bili tisti, ki so to izjavili, v zmoti.

O nagrajevanju vodje proizvodnje je bilo mnenje delavcev iz proizvodnje, da bi bilo boljše, če bi bil vodja nagrajen od poprečja

papirnih strojev, zato da bi se v večji meri brigal za osebne dohodke delavcev pri strojih. S pojasnilom, da je vodja proizvodnje odgovoren poleg papirnih strojev tudi za brusilnico, strojno in ročno dodelavo in da je zato odgovoren za uspeh vsega podjetja, so se predstavniki proizvodnje strinjali in so potem odstopili od svoje zahteve.

Nekoliko več razprave pa je bilo o stimulativnem nagrajevanju. Predstavniki iz proizvodnje razen enega, so takoj uvodoma povedali, da niso proti stimulativnim oblikam na osebni dohodek za vodilno osebje, to je za vodje sektorjev in vodje večjih oddelkov. Bili so prepričani, da je teh, ki dobivajo stimulacijo, le kakih 16. Ogorčenje je poraslo šele po izobesjenju seznama z izračunanimi zneski, kjer je bilo navedenih 66 zaposlenih. Na pojasnilo, da so bile vse oblike stimulacije za vsa delovna mesta sprejeta na DS, so izjavili, da tega niso vedeli. Največ pripomb je bilo na udeležbo v stimulaciji izmenskih vodij v dodelavi in vodij pri papirnih strojih ter laborantov OTK. Tov. direktor je pojasnil namen in uvajanje stimulativnih oblik nagrajevanja, vendar se delavci iz proizvodnje s pojasnilom niso v celoti strinjali.

Pri točki »sistemizacija delovnih mest« so delavci iz proizvodnje izjavili, da so bili prepričani, da gre pri izdaji prečiščenega seznama sistemizacije delovnih mest za novo vrednotenje osnovnih vrednosti delovnih mest. Po pojasnilu, da so osnove vrednosti delovnih mest v navedenem seznamu v veljavi že od leta 1963, so bili sicer zadovoljni, vendar s pripombami, da so tudi v obstoječem seznamu določena delovna mesta v proizvodnji v primerjavi z drugimi delovnimi mesti v podjetju preizkušena.

Sestanek se je končal z ugotovitvami in sklepi, da so podobni sestanki še zaželeni in da bomo o odprtih vprašanjih razpravljali tako na organih samoupravljanja, kakor tudi po strokovnih službah.

Odbor za delitev osebnih dohodkov je v zvezi z razpravo o stimulativnih oblikah nagrajevanja že sprejel sklep, da se pripravi analiza vseh oblik nagrajevanja z morebitnimi predlogi za korekturo ali novimi predlogi.

Na isti seji je odbor za dodelitev osebnih dohodkov sprejel tudi sklep, da se glede na poslovne uspehe podjetja v 6 mesecih letosnjega leta povišajo osebni dohodki za 5 %.

S. K.

Idejna zasnova kongresa samoupravljalcev Jugoslavije

Prvič: Na osnovi analize dvajsetletnega obdobja in razčlenitve najvažnejših problemov sedanjega razvoja samoupravljanja v delovnih organizacijah, njihovih asociacijah in vsej naši razvejani družbi samoupravljalcev najti in sprejeti pot za nadaljnji razvoj samoupravljanja. Pri tem naj imajo najvažnejšo vlogo neposredni samoupravljalci samo ob sodelovanju najposobnejših in najbolj ustvarjalnih znanstvenih in družbenih sil.

Drugič: Na osnovi analize dosedanjih izkušenj in na osnovi usmeritve bodočega razvoja samoupravljanja in graditve samopravne socialistične družbe prispevati k razvoju socialistične družbene misli. Na kongresu samoupravljalcev se pripravljamo, ko se v svetu — in to ne samo v industrijsko razvitih deželah — pove-

čuje zanimanje za ideje in prakso samoupravljanja, za neposredno demokracijo. Zato moramo računati na veliko zanimanje tujine za kongres, ki bo brez dvoma pomenil svoj prispevek h krepitvi ugleda naše države v tujini ter k nadaljnji krepitvi ugleda ideje o samoupravljanju.

Sklep: Uspeh II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije je odvisen od temeljitosti in sistematičnosti pripravi in od stopnje sodelovanja vseh družbenih činiteljev. Kongres samoupravljalcev zavezuje prav vse tvorce naše samoupravne družbe — od posameznikov, delovnih in družbenopolitičnih organizacij do politično-teritorialnih skupnosti.

(Bilten 1 — koordinacijskega odbora za pripravo drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije)



Detalj z rezljanega kitajskega pohištva v gradu Goričane

Besedo imajo predsedniki

Samoupravljanje po novem statutu je v naši tovarni že zaživelo. Organi samoupravljanja so se že konstituirali, imeli so tudi prve delovne seje, na katerih so začeli obravnavati tekočo problematiko. Štiriletna mandatna doba je precej dolga in bo omogočila »vsem organom in članom, da se pri svojem delu izkažejo«, istočasno pa od njih terja zavzetost in odgovorno ravnanje pri odločitvah. Kolektiv opravičeno pričakuje, da bodo opravičili zaupanje, ki jim ga je na volitvah dal. Zato smo predsednikom samoupravnih organov zastavili naslednja vprašanja in od njih dobili odgovore.

Franč Pančur, predsednik delavskega sveta.

— Tov. predsednik, delavski svet vas je na svoji seji dne 22. 6. 1970 izvolil za svojega predsednika in to za dobo štirih let. Kako si zamišljate delo delavskega sveta in v tej mandatni dobi?

— V minulih dvajsetih letih je samoupravljanje vsekakor dobilo domovinsko pravico. Upam si trditi, da je samoupravljanje v naši tovarni kljub vsemu odigralo pozitivno vlogo. Sedaj, ko stopamo v novo obdobje delavskega samoupravljanja, bo to obdobje brez dvoma zahtevalo več od samoupravljalcev; npr.: več znanja, sposobnosti in predanosti. Bolj ko postajamo resnični samoupravljalci, toliko očitneje je, da je samoupravljanje predvsem dolžnost in ne samo pravica. Zaradi tega menim, da bomo morali v sedanji štiriletni mandatni dobi napraviti korak naprej. Nedvomno je, da

in njegove težave. Jasno je, da bomo morali biti dobro seznanjeni s temi vsemi ekonomskimi in ostalimi razmerami, če bomo hoteli biti kos vsem tem zadevam. Zato si bomo morali vzeti določen čas, da se bomo z vsemi temi stvarmi seznanili. Le na ta način bomo lahko koristno sodelovali na sejah delavskega sveta. Člani delavskega sveta bomo morali biti dobro informirani o delu obeh odborov. Prav tako bomo morali informirati člane kolektiva o delu delavskega sveta ter zahtevati mišljenja in stališča o pomembnejših zadevah.

Zavzemati se bomo morali tudi zato, da bodo vedno sprejeta stališča, ki so v interesu celotnega kolektiva. Nikakor pa ne dopuščati, da služijo samo koristim neke grupe ali celo posamezniku. Da bodo seje potekale hitro in učinkovito, bo potrebno, da bo material v te namene vedno pravočasno in dobro pripravljen.

Če na koncu na kratko povzamem svoje izjave, mislim tole: če nam bo uspelo, da bomo v sedanji mandatni dobi ob zadovoljivi kvaliteti naših proizvodov dosegli take poslovne uspehe, ki bodo zagotavljali našo reprodukcijo in pa solidno vrednost točke, bomo s tem izpolnili zaupanje naših volivcev.

Izrabljam priliko ter se v ime vseh članov delavskega sveta zahvaljujem za izkazano zaupanje.

Dušan Kosmina, predsednik poslovnega odbora:

— Poslovni odbor vas je izvolil za svojega predsednika. Ta odbor ima zelo velike pristojnosti in odgovorne naloge predvsem v zvezi z gospodarjenjem v podjetju. Katerega problemom se bo moral odbor posvetiti še posebej, da bi dosegali boljše poslovne uspehe?

— Delavski svet je na svoji zadnji seji v smislu določil novega statuta izvolil poslovni odbor in odbor za medsebojne odnose. Poslovni odbor ima dolžnost, da izvaja poslovno politiko, ki jo določa delavski svet, in vodi podjetje v poslovnem pogledu.

Menim, da bo ena osnovnih dolžnosti poslovnega odbora predlagati delavskemu svetu poslovno politiko. V tem pogledu bo treba jasno začrtati smer nadaljnjega razvoja našega podjetja in temu podrediti organizacijo v podjetju. Rešitev naše situacije glede oskrbe s surovinami moramo videti v povezovanju vseh podjetij naše panoge v Sloveniji. Da si zagotovimo razvoj in napredek našega podjetja, je predvsem potrebno, da razvijamo celozno industrijo v Sloveniji v tolikšni meri, da bi mogla v celoti pokrivati naše potrebe po tej naši glavni surovini. Upoštevat moramo, da je bila industrija papirja in celuloze v Sloveniji v svoji rasti v vseh povojnih letih zapostavljena in bo zato treba spremeniti v naslednjem obdobju, da se zamujeno nadomesti.

Ze v okviru srednjeročnega plana bo treba najti za našo industrijo v slovenskem in jugoslovanskem okviru mesto, ki ji pripada glede na prednosti, ki so za razvoj te industrije v Sloveniji objektivno pogojene. V tem okviru bo treba tudi začrtati razvoj našega podjetja. Zaradi velikih in-

vesticijskih vlaganj, ki jih zahteva razvoj naše panoge, bo potrebno najti način, kako skupno financirati bodoče investicije, upoštevajoč pri tem možnosti inozemskih kreditov, inozemskega vlaganja kapitala in domačih bančnih kreditov. Vsem podjetjem v Sloveniji je jasno, da vsako samo za sebe nima potrebnih sredstev, da bi realiziralo razvoj, kakor bo predviden v srednjeročnem planu. Nasprotno, pa se morajo realizirati vse investicije, ki so potrebne za razvoj industrije celuloze in papirja po srednjeročnem planu pod pogojem, če se vsa slovenska podjetja naše panoge povežejo tako, da bodo prosta sredstva skupno vlagala. Pod tem pogojem se more računati, da bi v naslednjih 5 letih dosegli tak razvoj, da bi se mogle meriti z industrijo celuloze in papirja v razviti deželah zahodne Evrope.

Zaradi tega bo morala biti ena od prvih dolžnosti poslovnega odbora, da prouči način povezovanja podjetij industrije papirja in celuloze na Slovenskem, ki bo zagotovil razvoj celotne panoge v Sloveniji, kakor tudi našega podjetja.

V srednjeročnem planu za Slovenijo bo predvidena za naše podjetje postavitev kartonskega stroja III, zmogljivosti 30—40.000 ton letno. Zaradi obsežnosti poslovanja v tej zvezi, bo potrebno takoj pristopiti k delu za realizacijo te investicije. Vsekakor bo morala nova investicija nuditi najrentabilnejšo proizvodnjo in bo morala sloneti na novejših pridobitvah tehnologije v proizvodnji kartonov. Poudariti moram, da bomo morali biti pripravljeni na izvoz znatnih količin kartonov, ki jih bomo izdelali na tem stroju.

Politiki investiranja po srednjeročnem planu, kakor je zgoraj omenjeno, mora biti podrejeno poslovanje že sedaj. To zlasti velja, kar se tiče zbiranja potrebnih sredstev, izdelave srednjeročnega plana za podjetje, sodelovanja pri poslovnem povezovanju slovenske industrije celuloze in papirja itd.

Ko uvodoma omenjam organizacijo podjetja, menim, da bo treba že sedaj gledati, da se organizacija prilagodi bodočim potrebam razvoja. Temu ustrezno bo potrebno uskladiti tudi kadrovske politiko in politiko vzgoje in izobraževanja kadrov. Ne glede na razvoj, kakor ga predvidevamo, pa je nujno, da se že sedaj podvzamemo potrebni ukrepi glede discipline. To področje je pri nas preveč zanemarjeno. Zato bo moral poslovni odbor gledati in ustrezno ukrepati, da se delovna disciplina izboljša.

Mislim, da so pred poslovnim odborom zelo zahtevne naloge. Pričakujem pa da bo poslovni odbor v svoji mandatni dobi temu kos, če se bo naslanjal na sodelovanje z drugimi samoupravnimi organi v podjetju in pa na delovni kolektiv v celoti.

Jože Osolin, predsednik odbora za medsebojne odnose:

— Odbor za medsebojne odnose vas je izvolil za svojega predsednika. Po našem statutu ima ta odbor velike pristojnosti in odgovornosti. Kako si zamišljate njegovo delo v naslednjih štirih letih?

— Delo odbora za medsebojne odnose v prihodnjih letih ne bo lahko, saj je pristojen za reševanje zelo obsežne problematike, ki se nanaša na občutljivo področje medsebojnih odnosov, katero so do sedaj reševali številne komisije in odbori. Poleg tega odbor še nima nobenih izkušenj, ker je bil letos prvič izvoljen in bo na številnih področjih, ki se bodo sedaj enotno obravnavala, potrebno določiti osnovna izhodišča, tako da bo delo tega organa čimbolj naravno in smotno.

Ze iz samih pristojnosti, ki so podrobno našteje v statutu je razvidno, da bo naš odbor dejansko odločal o najpomembnejših vprašanjih, ki se nanašajo na delavce. Spremljal in odločal bo o vsem,



od sprejema in razporeditve delavca, njegovem osebnem dohodku, premeščanju, delovnih dolžnostih, podeljevanju kreditov itd. pa vse do prenehanja dela. Ker so našeta področja, kot že rečeno, zelo občutljiva in zadevajo skoraj vsakega posameznika, bo potrebno vsa vprašanja pred odločanjem vsestransko proučiti in šele nato sprejeti končni sklep. Le v takih okoliščinah bo odbor lahko strokovno in pravično delal.

Mnenja sem, da je kadrovska sestava odbora v redu in da bo omogočala uspešno delo tega organa. Seveda le ob pogoju, če bodo ti v razpravah in odločitvah plodno sodelovali in če bodo dobili ustrezno podporo v strokovnih in drugih službah podjetja.

— Zavedam se, da je predsedovanje tako pomembnemu organu upravljanja velika in odgovorna obveznost, ki pa jo bom skušal čimbolj pošteno in vestno opravljati, pri tem pa pričakujem vsestransko podporo.

Predsednikom zborov delovnih ljudi v samoupravnih enotah smo zastavili naslednje vprašanje:

»Tov. predsednik, kaj je po vašem mnenju treba ukreniti, da zbor delovnih ljudi odigra tisto vlogo, ki mu jo daje naš statut?«

Vinko Bizjak, predsednik zbora I. enote — kalorična centrala je odgovoril:

»Da bo zbor delovnih ljudi kos nalogi, ki mu jo daje statut, je po mojem mnenju potrebno:



— seznaniti vse člane zbora o samoupravnih pravicah,

— urediti način obveščanja članov kolektiva, tako da so seznanjeni z vsemi novostmi in vsemi problemi v podjetju,

— upoštevati mnenja in dobre predloge članov zbora,

— stalno usposabljanje in izobraževanje potrebne kadre,

— dosegati raven na proizvodnji in do stabilizacije podjetja.

Mislim, da dani predlogi niso zgrešeni, ker je le na ta način možna delitev dohodka v prid posameznika.

Niko Dežela, predsednik zbora VI. enote je povedal naslednje:

»Da bi zbor delovnih ljudi odigral tisto vlogo, ki mu jo daje statut, je po mojem mišljenju potrebno ljudi zainteresirati, da dajejo predloge za napredek dela in poslovanje v podjetju. Njihove koristne predloge bi morali tudi upoštevati. Ljudje morajo biti poučeni o poslovanju podjetja, svoje organizacijske enote, delavskega sveta, direktorja in drugih organov upravljanja in to preko poro-

čevalcev na sejah ali časopisa »Naše delo«. Seznanjeni morajo biti o perspektivi razvoja podjetja, ker to zelo zanima vsakega posameznika zaradi osebnega in družbenega standarda. Zelo važno je, da ljudje sodelujejo pri delitvi dohodka, sprejemanju meril za delitev osebnega dohodka in delitvi sklada skupne porabe v skladu s splošnimi akti podjetja in drugimi predpisi, oziroma da volijo in so voljeni v delavski svet in druge organe upravljanja.

Dela v samoupravnih organih je dovolj. Zato se naj vsak član



na svojem področju angažira in zbor delovnih skupnosti bo opravičil svoj obstoj.

Na koncu se volivcem naše enote najlepše zahvaljujem za izkazano mi zaupanje.

Mirko Avbelj, predsednik zbora II. enote — vzdrževalne delavnice pa je svoja mišljenja izrazil takole:

Zbor delovnih skupnosti bi moral delovati neke med samoupravnimi organi in našimi delavci. Zamišljam si tako, da posreduje mnenja zaposlenih oziroma zbora in da se iz tega tudi nekaj naredi in ne ostane pri govorjenju.

Ljudje so premalo seznanjeni s problematiko v podjetju. Boljše obveščanje ne moremo doseči samo preko našega glasila, ampak bo treba najti še eno pot preko zborov ali predsednikov. Vemo, da je v kolektivu ogromno drobnih vprašanj, ki tarejo naše zaposlene. To so res take malenkosti, da škoda, da jih ne odpravimo in z eno potezo ali sklepom napravimo konec vsem govoricam, natočevanju, slabim volji na delovnem mestu. Samo dva primera: naš človek lahko dobi v tovarni odpadno žamanje, žaganje. Ne mo-



re pa dobiti praznega soda ali večji paket žice, ki ostane od porabljenih bal. Uradno do danes ne, čeprav je to že bilo urejeno.

V delavnicah smo zaradi boljšega razporeda v menzi prestavili malico tako, da jemo pol ure prej. Nismo pa preuredili urnik za nabavo. Tako naš človek prinese malico največkrat tik pred rokom, ko je treba sest. Na vrsti so vsakodnevna razburjenja in preklinanje vseh po vrsti, tudi tistih, ki so krivi in niso.

Toliko za sedaj. Če nam bo uspelo z malimi posegi veliko popraviti, bo v dobro vseh!

Pripomba uredniškega odbora: Zaradi raznih vzrokov odgovorov na naša vprašanja nismo prejeli od predsednikov zborov III. IV. in V. enote. Njihove odgovore bomo objavili v prihodnji številki.



moramo poleg vsega opravičiti predvsem zaupanje, ki so nam ga izkazali člani kolektiva.

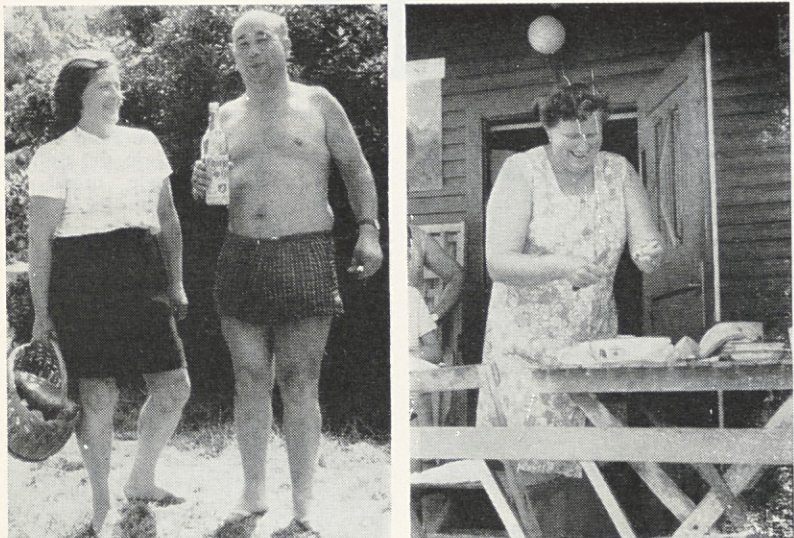
Mislim, da bi moral imeti sedanji delavski svet pred očmi naslednje stvari: kot prvo se bo treba držati pooblastil, ki nam jih dajeta statut tovarne in poslovnik o delu samoupravnih organov.

Nadalje bo moral delavski svet biti pobudnik za izdelavo takih aktov, ki bodo zahtevali od vseh zaposlenih maksimum zalaganja, tako glede kvalitete izdelkov, sodobne tehnologije in organizacije dela, pravično delitev po delovnem učinku in take medsebojne odnose in sodelovanje, ki nam bodo omogočili nemoteno uspešno delo. Seveda bo pa istočasno treba zagotoviti veljavo pri odločanju vseh zaposlenih.

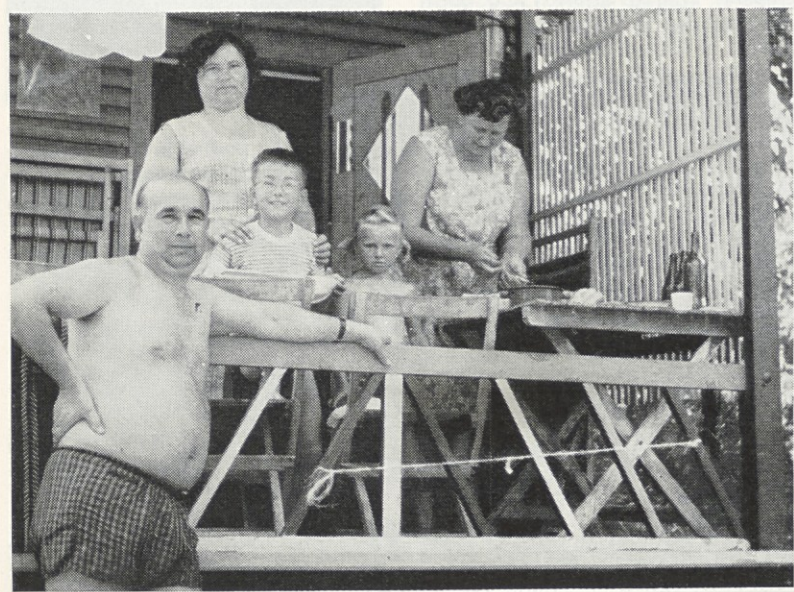
Izogibati pa se bomo morali mezdne miselnosti v naših vrstah, debat o drobnih stvarih, to bo treba pustiti obema odboroma. Delavski svet pa bo moral večino časa posvetiti že prej omenjenim zadevam. Če bo potrebno se bomo morali upreti miselnosti, da je posvetovanje s člani delavskega sveta in čakanje na njih odločitev izguba časa. Izogibati se bomo morali dvojni moral. Tu mislim predvsem na to, da moramo člani delavskega sveta zavzemati enaka stališča v vseh organih, ne pa enkrat za sindikat, enkrat za ZK, drugič zopet za DS, pa vsakokrat drugače.

Mislim, da je zelo važno tudi to, da bomo istočasno, ko bomo razpravljali o strojih, proizvodnih planih in drugih zadevah, imeli pred očmi tudi delovnega človeka





Tako so nas sprejeli (slika na levi) in: Že vnaprej se veseli, kako dobre bodo ribe (slika na desni)



Zvesti sami sebi tudi na dopustu ženam (ne) pomagajo...



Naš samec na dopustu ni bil sam, kajti zdi se, da si je pol zakonskega jarma že nataknil okoli vratu



Jože Vidmar s sorodniki ob družinski mizi v Fiesi

POČITNIŠKA REPORTAŽA

Obiskali smo

Uredniški odbor je sklenil, da našim bralcem prikaže del življenja naših delavcev na dopustu. Žrtvi tega sklepa sva bila inž. Miha in jaz. Naloženo nama je bilo, da obiščeva dopustnike v Izoli in Fiesi in prineseva material za Naše delo. Na pot sva se podala sredi tedna v zgodnjih jutranjih urah v udobni fiatovi škatlici, ki je imela vprego 60 konj. Bila bi to prijetna vožnja v svežem poletnem jutru, da je ni motila dolga kolona premikajočega se »pleha« najrazličnejših oblik in velikosti. Potovanje je ovirala celo vprega dveh konj z brezbrzišnim »furmanom« na vozu, ki ga niti malo ni motila dolga kolona za njim, pa tudi miličnika nikjer ni bilo v bližini, da bi ga »zmotili«. Ko smo še to oviro premagali, se je cesta precej odprla in Miha je dobil priliko, da malo bolj pritiskne na plin. Kmalu sva zagledala morje in značilno obmorsko panoramo, za nami je ostal Koper in precej vzdignjenih palcev ob cesti, mi pa smo se znašli sredi Izole. Naselje Počitniške skupnosti Domžale sva hitro našla, srečala tudi nekaj znanih obrazov iz domžalske komune, toda naših dopustnikov še nikjer ni bilo. Ker je bila ura še zgodaj (za dopustnike seveda), midva pa sva čutila praznino v želodcu, sva se najprej napotila v bližnje gostišče, da odpraviva to neprijetno malenkost. Ko sva bila sredi največjega dela, se tik ob naši mizi ustavi prileten možakar na kolesu. V njegovi osebi sva spoznala tov. Renerja iz Domžal, že tretje leto upravnika naselja. Ko sva mu povedala, da ravno njega iščeva in po kaj sva prišla, se je usedel za našo mizo in smo začeli pogovor o dopustnikih. Dela da ima dosti je rekel, dopustniki pa da se imajo zelo dobro, hrana je odlična, morje slano in toplo, dobre volje ne manjka, smeh in pesem pa da odmevata dolgo v noč. On se trudi, da dopustnikom nudi čimveč udobja.

»Hvali se«, sem si mislil sam pri sebi, »če pa je vse to res, kar pripoveduje, potem dopustnikom ne mor biti slabo«, na glas pa sem ga vprašal, v katerih hišicah stanujejo naši delavci. Po zajtrku sva se napotila znova v naselje.

Od daleč nas je zagledal Jože Kočar, nasmejan in dobre volje, zagorelega telesa in nekoliko preveč pricvrte pleše, je porival okrogel trebušček pred seboj in nas veselo pozdravljaj. Prisrčen stisk rok in že smo bili sredi pogovora. Za njim se je pokazal Svetlinov Jaka, njegovo čisto nasprotje, suh in slok, toda ravno tako zagoren in nasmejan. Pa Anton Rogelj, ognjen z deko, s plavutmi in podvodno masko v rokah se je ravno odpravljaj na obalo. Pokazal nama je veliko morsko školjko, ki jo je potegnil s sedem metrov globokega dna in postavil na krovu hišice, da se suši.

Niti pozdravili se še nismo doobra, že sta bili Jožeta in Jakova žena s pijačo v rokah pred nami. Ker Miha kot voznik ni smel piti, sem vso težo bremena moral prevzeti nase. Tako prikupnim ženam se je težko zameriti, zato nisem smel odkloniti ponujene pijače, pa tudi dobro mi je dela, moram priznati!

Vprašali smo jih, kako se kaj imajo.

»Odlično«, so nam odgovarjali vsi v en glas.

Napotili smo se pred Jožetovo hišo in na verandi sosedne hišice zagledali Ančko iz sortirne dvorane z družino. Stala je nekoliko v zadregi in nas opazovala. Ko je zvedela, da sva prišla na obisk, se nam je hitro pridružila in takoj vprašala, če sva za »en kafe«. Medtem ko so ženske kuhale kavo in nekatere pripravljale ribo za kosilo, smo se pogovarjali kako preživljajo dopust.

»Sinoči bi morali biti tu,« je rekla Jakotova žena, »celo naselje je bilo en sam pevski zbor. Peli smo pozno v noč, čeprav po dese-

ti uri ni dovoljeno razgrajanje. Imamo se prekrasno.« Ženske so se nekoliko pritoževale čez može, da so tudi na dopustu ostali zvesti sami sebi in da ženam v gospodinjstvu tudi tu bolj malo pomagajo, da pa se drugače še kar odrežejo.

»Včeraj nas je upravnik peljal na kurjo farmo na izlet« sta povedala Jaka in Jože. Ko sva jih debelo pogledala, sta hitro pojasnila, da so podjetni ljudje zapuščeno kurjo farmo preuredili v vinotoč in da se tam dobi dobro vince za poceni denar. Ko so odhajali na »farmo« je upravnik spotoma opozoril miličnike, naj se zvečer ne zadržujejo v bližini ceste, po kateri se bodo vračali, ker jim ne garantira za varnost.

Smeha in šale, podkrepjene z dobro kapljico, dopustnikom ne manjka. Hranijo pa se kakor vedo in znajo, v glavnem pa dobro. Tisto, kar je pripovedoval upravnik, so v glavnem vsi potrdili.

Prijetno družbo naših dopustnikov sva morala zapustiti, ker se nama je mudilo naprej v Fiesi, obljubila pa sva, da prideva popoldne nazaj. Predno pa sva odšla iz naselja, sva hotela še spoznati, kako samci preživljajo dopust. Zvedela sva, da je v »Miri« Janez Prelovšek iz elektrarne. Zagledala sva ga na verandi in ravno sem se pripravljala, da mu zastavim vprašanje o tegobah

samskega življenja na dpoustu, ko se na vratih hišice prikaže prikupno dekle, svetlih padajočih las, oblečena v rožasto haljo, nasmejana in polna sreče. Spravila me je v zadrego, ker mi je ves načrt pogovora o samskem življenju na mah podrla. Njegovo samsko življenje je samo še na papirju. Vse kaže, da si je polovico zakonskega jarma že nadel na vrat. Kljub temu je Miha prosil za dovoljenje, da naredi skupen posnetek, dekleta pa smo prosili, da se na verandi pokaže v kopalkah. Nekaj časa se je obotavljala, potem pa je le privolila. Njene pojave si ne upam opisovati, ker se bojim, da ne bo Janez ljubosumen, rečem pa lahko, da je dekleta čedno in prikupno. Zazelela sva jima srečo in jo odkurila proti Fiesi.

V Fiesi sva prišla že precej segreta od vročega sonca in soparnega zraka in se takoj napotila v naš dom. Bil je čas kosila. Naših delavcev je bilo malo na dopustu v Fiesi. Kaže, da je sklep o dnevnici ceni za letovanje v Fiesi negativno vplival na odločanje naših članov in je letos naš del doma z našimi ljudmi slabo zaseden. Sicer pa ni prazen.

Tudi v Fiesi sva najprej srečala upravnika doma in se z njim pomenila o letošnjih dopustnikih. Povedal nama je, da velikega navela dopustnikov še ni, ker je prejšnji teden bilo slabo vreme, pa tudi draginja ima svoje prste vmes. Našim bralcem sva hotela prikazati delovno skupino doma, ki skrbi za udobje in dobro počutje dopustnikov, zato sva jih prosila, da se vsi skupaj postavijo pred fotoaparata. Naši prošnjiki so se radi odzvali in že so bili ovekovečeni na filmu. Čeprav so na morju, so bili vsi beli kot jogurt, kar je dokaz, da nimajo veliko prostega časa. Pa kljub temu so bili še kar dobre volje in ustrezljivi, le neko dekletje se je nekoliko grdo držalo, pa ji tega ni zameriti.

Na morju je žeja v poletnih mesecih najhujše zlo. Tudi naju je morilo. Ko sva jo gasila ob mizi na verandi, so začeli prihajati dopustniki z morja na kosilo. Nekaj časa sva opazovala prihajajoče, a nikjer ni bilo nobenega znanega obraza. Sele čez nekaj časa se je pokazala Stanka Prislan v zelenem kopalnem kostimu, s slamnikom na glavi in ležalno blazino pod pazduho. Urno jo je popihala po stopnicah v sobo, da se pripravi h kosilu, nama pa ni preostalo drugega, kot da čakava, da pride nazaj. Predno pa je Stanka prišla nazaj se je na verandi prikazal Jože Vidmar z ženo in ostalim sorodstvom.

Z Mihom sva napravila plan reporterske akcije. Jaz sem se odpravil k družinski mizi na razgovor, Miha pa je zamenjal film v aparatu in se pripravil za fotografiranje.

Na vprašanje kako se imajo na dopustu, je tov. Vidmar dobesedno odgovoril:

»Odlično, lahko je žal vsem, ki niso letos prišli na dopust v Fiesi, odlična hrana, udoben komfort, lepo vreme, odlična postrežba, skratka mi smo izredno zadovoljni.«

Vprašal sem še, če čutijo, da se osebje doma do njih drugače vede kot do gostov iz Kartonažne tovarne. Odgovor je bil negativen. Da tega ne opazijo in da tega sploh ni. Zazelel sem jim dober tek in prijetno bivanje na morju, Miha je že tudi opravil svoj del naloge in se preselil k Stankini mizi, ki je med tem tudi že prišla na kosilo.

Za mizo je sedela z sinom in še enim gospodom, za katerega sem mislil, da je mož. Opravičil sem se, da motim, in prosil »moža« za dovoljenje, da s Stanko spregovorim par besed. Tokrat sem zvedel, da ta gospod ni mož, pač pa sta slučajno pri isti mizi in da je stol, na katerega sem se jaz usedel, rezerviran za gospodovo ženo. »Na žalost« je rekel gospod, »ni-

Kam na letovanje?



Stanka in sin prestrezata sončne žarke

KOLICEVO, JULIJA — Kam na letovanje? V Fiesi! Že četrtrič zaporedoma. Zakaj? Fiesi mi je zelo ljub kraj. Lepa kotlina. V miru, čistem zraku, ob sladki in slani vodi, kar je izreden primer. Morska voda je tukaj čista. Edino kamenje, včasih malo spodrsne, pa saj imam dovolj časa za »počasnost«. Vsaj en teden v letu. Doma je treba hiteti. Hiteti v službo, v službi, hiteti domov. Hiteti skuhati in zopet hiteti. Ta teden pa ne. Ta je moj. Pa ne samo moj, tudi od vseh mojih. Kaj pa moreš dati otrokom lepšega kot vodo in sonce, veselje in čas za prijazen razgovor? Tovarna je preskrbela lep dom, čeprav ni samo naš, pa vseeno. Stanovanje je lepo, hrana je dobra. Podražilo se je, pa kaj moremo. Vseeno se izplača. En teden v letu je moj, naj bo še tako drag!

Stanka Prislan

naše dopustnike

sem njen mož«. Od Stanke sem zvedel podobne pohvale, kot sem jih že navedel, prosila pa sva jo, da nama omogoči posnetek na morski obali. Naši prošnji je rada ustregla, povrhu pa je obljubila, da bo za Naše delo še sama kaj napisala o dopustu.

Čas je hitro mineval, midva pa sva imela še obisk v Fiesi, zato sva Stanki in sinu pomahala v slovo in se odpravila v hotel Jezero. Tam je na okrevanju skupina naših delavcev, ki jim je komisija za oddih odobrila letovanje na morju v breme sklada za re-

kreacijo. Na vratih sva najprej srečala Antona Razpotnika z blazino v rokah, ki se je ravno odpravil na obalo. Povedala sva mu, da sva prišla na obisk in ga prosila, da pokliče še ostale.

Izginil je v notranjost hotela in se čez nekaj časa vrnil nekoliko slabe volje.

»Ne verjamejo mi. Mislijo, da jih hočem okoli prinesiti«.

Radovednost pa jim le ni dala miru in so kmalu začeli prihajati drug za drugim: Seilnacht, Glušič, Razpotnik, Bolhar in nazadnje Anton Brinovec. Posedli smo se

pri mizi in se na kratko pomenili o njihovem dopustu. Pohvalili so vse po vrsti: hrano, postrežbo, udobje, skrb tovarne za zdravje ljudi in drugo, naredili smo nekaj posnetkov in se začeli poslavljati. Prijazno so naju povabili, da spijemo kozarček skupaj, a žal sva povabilo morala odkloniti, ker se nama je mudilo nazaj v Izolo. Seilnacht naju je pospremil do avtomobila in spotoma povedal, da je to zelo dobro in v redu, le da se nekateri dolgočasijo na morju, ker ne znajo plavati in da bi bilo bolje, če bi take ljudi drugič raje pošiljali v planine. Verjetno bi bilo dobro o predlogu razmisliti.

Kratko popoldne sva prebila med dopustniki v Izoli, namočila se v morju, naredila še nekaj posnetkov, Ančka in Jakatova žena sta namo postregli še z eno kavičo, upravnik doma pa je prinesel steklenico zlate rebule. Ob prijaznem klepetu, smo pospravili ponujene dobrote in se končno poslovili od naših dopustnikov.

Vožnja proti domu je bila skoraj enaka vožnji z doma. Dolgih kolon avtomobilov, avtobusov in tovornjakov se skoraj na vsej poti nisva mogla otresti.

Bralcem se opravičujem, če je reportaža slabo napisana, ker pač reportaž ne znam pisati. Upam pa, da so jo poživile in obogatile fotografije, ki jih je delala precej izkušena roka fotoamaterja Mihe.

Ljubo Milič

Naši vtisi z zdravstvenega letovanja

Tudi letos je prišel čas dopustov, da se zopet malo odpočijemo na morju in planinah. Kakor vsako leto, gre tudi letos določeno število članov našega kolektiva na zdravstveno okrevanje.

Pred tremi leti je naš delavski svet sprejel sklep in ustanovil denarni fond, da lahko pošiljamo izčrpane in onemogle delavce našega kolektiva v večjem številu na okrevanje. Vsako leto pošljemo 30—50 naših članov na zdravstveno okrevanje. Zato je hvalevredno, da naši samoupravni organi sprejmejo take sklepe. Želim le, da še nadalje pametno ukrepajo, naj si bo to v korist podjetja ali članov kolektiva.

Ob našem letovanju sta se nas spomnila z obiskom urednika Našega dela tov. Ljubo Milič in tov. inž. Miha Svetlin. Za njun obisk se vsi dopustniki iz Fiese iskreno zahvaljujemo. Pogovorili pa smo se, kako se kaj imamo na letovanju, kako smo zadovoljni s stanovanjem, hrano itd. Lepo smo preživeli dopust. V splošnem smo zelo zadovoljni z našim letovanjem. Sicer so v samem domu precej dragi, zato smo pa poiskali kaj bolj poceni v vinotoču v Piranu ali pa pri kmetih nad Fieso, kjer so cene dostopnejše za naše žepce. Tudi morja smo se naužili do sitega in za vsakega po želji. Naš Miha je imel precej spoštovanja do morja, zato je hudo pazil, da ne bo šel globlje kot do kolen. Sicer pa vseeno nosi mornarsko kapo kot kakšen izkušen »Barba«, čeprav malo plava. Slavko je bil pa bolj korajžen, obraja morje kot plavalec, še raje je pa na blazini, ker ga bolje nosi. Ernest pa raje plava dalj od brega, da ne pohodi kakšnega ježa, najraje zjutraj pred zajtrkom, da mu potem bolje tekne. Tudi za dekleti smo radi pogledali, posebno lepe obline in pa čim manj pokrite, toda to povem samo vam! Da ne bom predolg, bom končal. Pristržno pozdravljamo ves kolektiv vsi okrevanci iz Fiese z željo, da bi bilo okrevanje omogočeno vsem potrebnim v čim večjem številu.

Ernest Seilnacht

Plavalni miting krajevnih skupnosti Vevče-Kašelj



Vsi trije tekmovalci v plavanju: Janez Černe, Rudi Marn in Stane Meljo so se na cilju še kar sveži postavili pred kamero

VEVČE, JULIJA — Ob praznovanju praznika krajevnih skupnosti Vevče-Kašelj je bilo poleg drugih prireditev razpisano tudi plavalno tekmovalstvo za mlade in veterane vseh starosti.

Tekmovalci so plavali v 7 starostnih skupinah. V prvi pionirji in pionirke do 14. leta, v drugi mladinci od 15. do 18. leta, člani so tekmovali v razredu A od 18 do 25 let, v B do 30 let, v C do 40 let, v D do 50 let in v E skupini nad 50 let. Pravico nastopa so imeli občani naše krajevnih skupnosti in pa občani na tem področju.

Ker smo letos prvič praznovali krajevni praznik, ki je bilo prvič organizirano množično tekmovalstvo, je bilo s prijavi precej težav. Vendar pa smo se organizacije lotili, ker vemo, da ima plavanje v naši krajevni skupnosti veliko tradicijo.

Več tekmovalcev se je organizatorjem prijavilo šele na samem začetku tekmovalstva, precej pa jih ni zbralo toliko poguma, da bi se po dolgem odmoru spet pomerili med seboj. Vsi nastopajoči pa so pokazali, da še prav dobro obvladajo to veščino. Upajmo, da bo prihodnje leto bolj in da bomo na tej prireditvi videli vse veterane.

Najbolj zanimiva je bila borba veteranov nad 50 let. Udeležbo je obljubilo sicer več kandidatov, na startu pa so se pojavili le trije. Med njimi je bil tudi 60-letni Rudolf Marn, ki je kljub začetnemu zaostanku dokazal, da je plavalec, kakršnih je v Sloveniji pri teh letih zelo malo. Zmagal je Stane Meljo, nekdanji vsestranski športnik. Drugo mesto pa je dosegel Janez Černe, nekdanji izvrstni telovadelec. Tudi v drugih kategorijah za starejše plavalce so se pomerili nekdanji tekmovalci, ki so po več letih tekmovalnega zatišja dosegli dobre rezultate. V kategoriji mlajših članov se je posebno izkazal Niko Potočnik, ki je dosegel najboljši čas tekmovalstva na 50 m prosto (27,2), čeprav ni več aktiven plavalec. Očitno je tekmovalno kariero prezgodaj zaključil. Žal pri članicah, mladinkah in starejših skoraj ni bilo prijav. Plavalci sta le ena mladinka in ena članica. Huda konkurenca pa je bila med mladinci, kjer so nastopali izvrstni mladi plavalci, ki na 50 m progi res niso dosegli nekdanjega državnega prvaka Nika Potočnika, vendar pa sodijo na daljših progah v vrh slovenskega in jugoslovanskega plavanja. Res številna udeležba je bila med najmlajšimi — pionirkami in pionirji. Tekmovali so na 33 m prosto. Seveda sta zmagala v obeh kategorijah plavalca, ki že nekaj let sistematično vadita, tj. Jani Tratnik pri pionirjih in Erika Ločniškar pri pionirkah. Oba se tudi na republiških prvenstvih dobro uvrščata, zlasti Erika, ki je v Sloveniji tudi med članicami med najboljšimi. Izvrstno je plavala tudi Barbara Moškon, ki je pri desetih letih in brez sistematičnega pouka v plavanju zasedla drugo mesto, kar očitno kaže, da je izredno talentirana. Razveseljivo je, da so tudi drugi pionirji in pionirke pokazali dobro in obetajoče plavanje.

Rezultati:

33 m prosto pionirji:

Jani Tratnik, 0:22,2
Andrej Kocjančič, 0:23,9
Drago Vidic, 0:24,2
Milan Ločniškar, 0:25,0
Sandi Andrič, 0:25,4
Tone Benčina, 0:25,6
Samo Smrekar, 0:26,0
Borut Hočevart, 0:30,8
Mitja Gašperlin, 0:31,4
Igor Snoj, 0:31,8
Zdravko Černivec, 0:33,2
Milan Škrinjar, 0:35,2
Milan Markelj, 0:39,3
Silvo Luzar, 0:41,0
Marjan Matjažič, 0:44,0
Jože Sakelšek, 0:44,2

33 m prosto pionirke:

Erika Ločniškar, 0:21,2
Barbara Moškon, 0:37,2
Dragi Keber, 0:38,0
Marija Krpan, 0:40,0
Kati Pinoza, 0:43,0
Nada Škrlep, 0:46,0
Tatjana Hribar, 0:50,0
Breda Klemenc, 1:01,0
Vesna Grabnar, 1:04,0

Mladinke 50 m prosto:

Blanka Trtnik, 0:34

Mladinci 50 m prosto:

Marjan Cvetkovič, 0:28,0
Srečko Andrič, 0:28,4
Rafko Potočnik, 0:29,0
Brane Dimitrovič, 0:32,9
Drago Cajhen, 0:33,5
Simon Cajhen, 0:37,8
Drago Jakoš, 0:58,0

Članice A — 50 m prosto:

Živa Meljo, 0:34,4

Člani A — 50 m prosto:

Niko Potočnik, 0:27,2
Miloš Dimic, 0:30,4
Niki Trtnik, 0:30,8
Andrej Robida, 0:35,8
Izidor Jug, 0:40,0

Člani B — 33 m prosto (do 30 let):

Boris Goljar, 0:19,0
Vid Vilfan, 0:21,8
Bojan Trtnik, 0:23,2
Brane Hribar, 0:24,0
Bojan Trpin, 0:24,2

Člani C — 33 m prosto (do 40 let):

Anžič, 0:20,0
Mihelič, 0:23,6
Škrjanc, 0:25,1
Bartol, 0:34,0

Člani D — 33 m prosto (do 50 let):

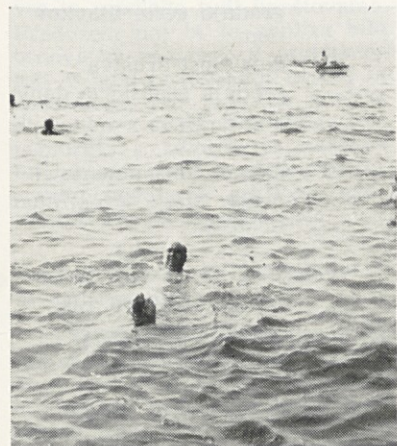
Kovač, 0:32,5
Kralj, 0:34,0

Člani E — 33 m prosto (nad 50 let):

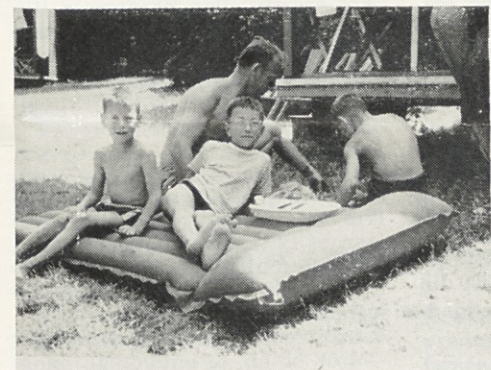
Stane Meljo, 0:32,0
Janez Černe, 0:37,5
Rudolf Marn, 1:15,0

Čeprav tekmovalstvo ni bilo za res množično, iz vzrokov kot smo jih že omenili, je bilo pa kvalitetno. Izkazalo se je, da ima plavalni šport v naši krajevni skupnosti tradicijo, zato bi bilo prav, da bi postalo to tekmovalstvo v okviru praznovanja krajevnega praznika tradicionalno.

N. T.



Ko se Jože v morje potopi, do plime ni več daleč (slika na levi): Hranijo se, kakor vedo in znajo. Če pa ni drugače, si na tem »kohanju« tudi kaj skuhamo (slika na desni)



Šahovski dvoboj: Jaka : sin (slika na levi) in: Ančka pripravlja sinčka za sončenje (slika na desni)



Brezskrbno življenje ob morju



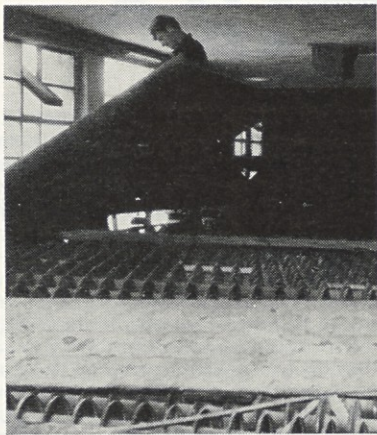
Ernest Seilnacht »vodi« plavalni tečaj v ne pregloboki vodi

Kanal za sušenje lepenke montiran

KOLIČEVO, junija — Z majhno zamudo glede na planirani termin smo 15. VI. 1970 pričeli z demontažo starega sušilnega kanala in pripravljalnimi deli za postavitev novega sušilnega kanala. Vsa tehnološka oprema za nov kanal je izdelek firme »Buttner — Schilde — Haas«, jekleno konstrukcijo kanala pa nam je dobavilo na osnovi pogodbe, ki je bila sklenjena dne 12. II. letos, podjetje »Kovinarska Krško«. Oba dobavitelja sta z dobavo nekoliko kasnila zaradi vzrokov, ki so sedaj že znani.

Ključavničarji, električarji, instalaterji, tesarji, zidarji in delavci iz oddelka za izdelavo lepenke so v rekordnem času z mnogo prizadevanj in naporov demontirali stari kanal, nakar je gradbena skupina tudi v zelo kratkem času pripravila fundamente za že dolgo pričakovani nov kanal.

V ponedeljek dne 22. VII. t. l. pa je montažna skupina, katero so sestavljali ključavničarji naših vzdrževalnih delavnic in »Kovinarske« Krško, pod vodstvom monterja g. Dlouhyja — Johana že pričela s postavljanjem prvih delov jeklene konstrukcije za ka-



nal. Kot skoraj sleherna montaža, tako tudi ta montaža ni potekala brez problemov in težav. Jeklena konstrukcija ni bila povsem natančno izdelana po načrtih firme »Buttner-Schilde Haas«. Po načrtih te firme je namreč predvideno nekaj valjanih profilov in formatov pločevin, ki jih na našem trgu ni moč nabaviti in so bili zato takšni materiali nadomeščani z materiali, ki so bili »Kovinarski« Krško dosegljivi. Kljub takim in podobnim nevšečnostim pa so naše in tuja montažna skupina pod vodstvom zelo preciznega in pedantnega monterja g. Dlouhyja, uspele montaže dela zaključiti v času, kot je bil predviden s planom montaže.

Ob tem velja poudariti, da je bil ob montaži kanala izveden remont v oddelku za proizvodnjo lepenke, da so bile vzdrževalne grupe zaposlene tudi pri rednem vzdrževanju ostalih proizvodnih strojev, da je v času montaže precejšnje število delavcev iz oddelka za vzdrževanje izkoristilo svoj redni letni dopust, iz česar je moč sklepati, da so morale vse vzdrževalne delavnice skupno z ostalimi pri montaži sodelujočimi delati dokaj intenzivno in organizirano.

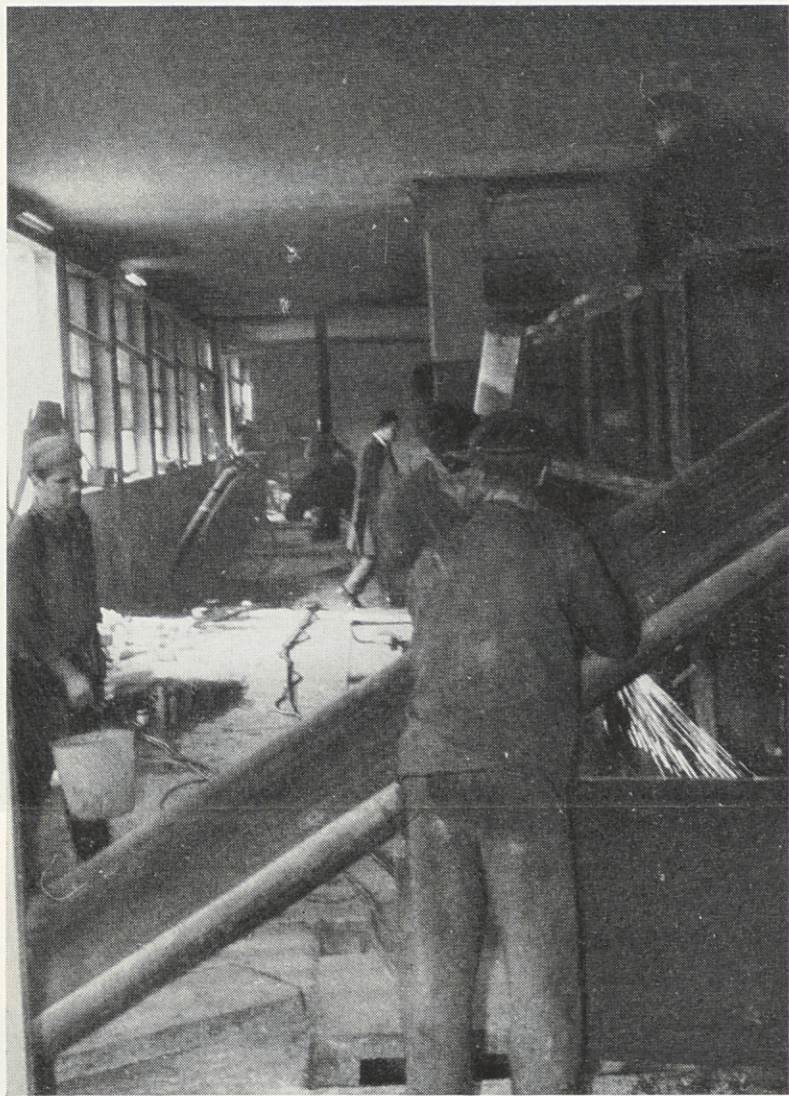
Z montažo tega kanala smo prav gotovo pridobili novo napravo, ki bo delno odpravila ozko grlo v proizvodnji lepenke, njeno obratovanje pa bo prav gotovo ekonomsko in v zadovoljstvo vsem članom kolektiva.

IKS

Razne oblike pomoči društvom, organizacijam in ustanovam

MEDVODE, junija — Na svoji 2. seji je DS Tovarne celuloze Medvode sprejel sklep o raznih oblikah pomoči društvom, organizacijam in ustanovam. Pri dodeljevanju pomoči je DS upošteval predvsem tiste, ki so pri svojem delu najaktivnejši ter delujejo na območju, ki gravitira na tovarno. Pri tem pa člani delavskega sveta niso pozabili na pomoč zdravstvenim ustanovam v Ljubljani — Ljubljanski bolnišnici in Onkološkemu inštitutu. Poleg navedene odobrene pomoči bo do konca leta odobrena pomoč ostalim organizacijam in društvom samo v izjemnih primerih.

Društvo, organizacija, ustanova	Vrsta pomoči v letu 1970	Finačna pomoč, namenjena za
TVD Partizan Medvode	500 din + 500 km vožnje s kombijem	dejavnost društva
TVD Partizan Sora	200 din + 150 km vožnje s kombijem	dejavnost društva
Planinsko društvo Medvode	1500 din	dejavnost društva in gradnja ceste Slavkov dom
PGD Sora	500 din	dejavnost društva
PGD Preska — Medvode	2000 din	gradnja gasilskega doma
Društvo prijateljev mladine	200 din	dedek Mraz
KUD Medvode — godba	500 din	nabava instrumentov
Osnovna šola Topol	700 din	dedek Mraz — patronat tovarne
Osnovna šola Peska — Medvode		
a) ekskurzije	800 din	zaključna eks. 8. raz.
b) sklad bratov Ribar	700 din	za najboljše učence
Izgradnja ljubljanske bolnišnice	6000 din	za izgradnjo bolnice
Mladinska konferenca Medvode	500 din	za izgradnjo mladinskega kluba
Medobčinsko društvo telesnih inval., podružnica Šiška	500 din	za dejavnost društva
Mestno gledališče	2500 din	za gledališče
Papirniški odsek KMLRP — TSS	300 din	za zaključno ekskurzijo
ZB NOV Hraše	200 din	za urejevanje spomenika NOB
Onkološki inštitut	1000 din	za gradnjo inštituta
Organizacije in društva tovarne:		
a) mladina	1000 din	
b) sindikat	2500 din	
c) gasilci	1000 din	
SZDL Ladja — Senica	odpadna lužina	za ceste
VVZ Medvode	200 din	dedek Mraz
Krajevna skupnost Medvode	odpadna lužina	za ceste



Demontaža starega sušilnega kanala

Po poteh Kamniškega odreda

PREJELI SMO:

Jastrebarsko, 21. VI. 1970

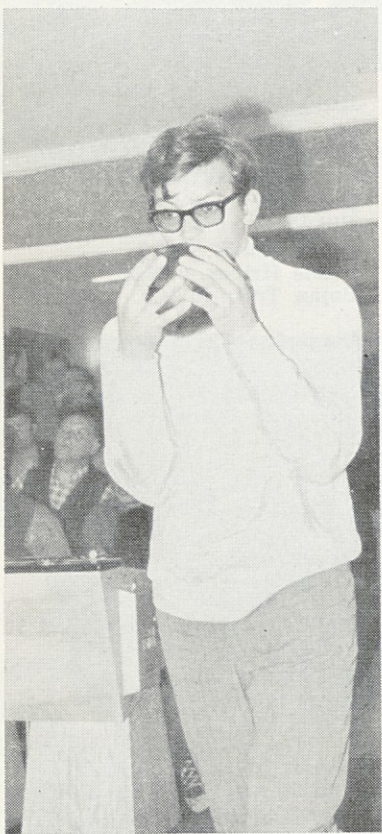
Kolektivu papirnice Količevo

Sem na odsluženju vojaškega roka. Prijetno sem bil presenečen, ko sem pred nekaj dnevi dobil pošiljko glasil »NAŠE DELO«. Prišel sem ravno z izmene, bil sme namreč na straži in namesto, da bi v naslednjih urah spal, sem neumorno čital članke v glasilu. Že po prvi številki mi je bilo jasno, da mi bodo tudi vse ostale nudile dovolj zanimivosti. Zelo sem bil zadovoljen s številom, kakor tudi z vsebino člankov z Papirnice Količevo. Tako bom kljub odsotnosti na tekočem z dogajanjem v tovarni.

Ob tej priliki moram pohvaliti pobudo za ponovno priključitev k »Našemu delu«, saj bodo tako člani kolektiva dosti bolj obveščeni o stanju v svoji tovarni, kakor tudi z vsebino člankov iz Papirne stroke. Uredniškemu odboru želim še naprej tako uspešno delo.

Na kraju pozdravljam vse ožje sodelavce ter ostale člane kolektiva in vam pri delu kakor tudi v izventovariškem življenju želim obilo uspehov in zadovoljstva. Pozdravljam tudi vse, ki so na odsluženju vojaškega roka.

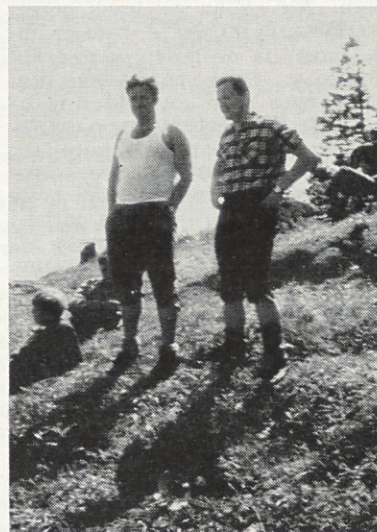
Tovariško vas pozdravlja vojak
JANEZ MAV
V. P. 2465/42
Jastrebarsko



Tudi pri kegljanju je potrebna koncentracija tekmovalcev. Na sliki: Marjan Močnik, član kluba »Kemik«

KOLIČEVO, JUNIJA — V počastitev 27. junija — dneva vstaje v kamniško-domžalskem območju je občinski sindikalni svet Domžale organiziral manifestativni pohod po poteh Kamniškega odreda.

Pohoda se je udeležilo preko sto mladincev, nekdanjih borcev in aktivistov. Z avtobusi smo se pripeljali do žičnice na Veliko planino. Od tam pa smo po triurni hoji preko grebenov, gozdov in jas prišli na Veliko planino. Med pohodom nas je ves čas spremljala harmonika in vesela partizanska pesem.



Po kratkem počitku so nam pred domom Induplati na Mali planini razložili pomen našega pohoda, na čelo pa sta nam nekdanja borca Kamniškega odreda tov. Jože Pirš-Luka in tov. Franc Avbelj-Lojko orisala nekaj borb in zmag iz tega območja. Sklenili smo, da bo ta pohod postal tradicionalen. Po krajšem kulturnem programu pesmi in recitacij smo slovesnost

zaključili s položitvijo venca pred spomenikom padlih borcev.

Za kosilo so nam postregli z okusnim partizanskim golažem, ki se je po prestanih naporih res prilegel.

Takih in podobnih pohodov si želimo še več, saj bomo le tako lahko spoznali in zato tudi prav cenili zgodovinske dogodke iz NOB.

Vlado Avbelj



Analiza prehrane v delavski restavraciji

VEVČE, JUNIJA — Odbor za družbeni standard je na eni od zadnjih sej obravnaval predlog povišanja cen v delavski restavraciji. Ob diskusiji o problemih cen so člani odbora postavili še vrsto vprašanj, ki se tičejo organizacije dela, kvalitete posameznih obrokov, kalorične vrednosti, higijene itd.

Da ne bi upoštevali samo laične ocene posameznikov, predvsem zato, ker so večkrat subjektivno obarvane, smo pri Centralnem zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani naročili »ANALIZO PREHRANE V DELAVSKI RESTAVRACIJI VEVČE«.

Strokovnjaki zavoda so to analizo izdelali in dali tudi svoje mnenje in predloge. Ni nujno, da vse te predloge tudi upoštevamo. Predvsem naj bi ta analiza bila osnova za razpravo o problematiki v naši restavraciji in naj bi spodbudila vse tiste, ki mislijo, da lahko s svojimi predlogi pripomorejo k izboljšanju nakazanih problemov. V naslednjem sestavku podajamo nekatere ugotovitve analize in predloge:

Pregled dosedanjih jedilnikov in njihova ocena:

Ce primerjamo jedilnike za 1 dan ali 2, se nam zdijo zelo pestri, ker v njih nastopa velik asortiment jedi in se zdijo primerno sestavljeni. Če pa proučimo njihov sestav za daljši čas, tedaj ugotovimo, da se ponavlja ovek izbor jedi, da nastopajo posamezni jedilniki vsakodnevno, bodisi pri kosilih in malicah. Za delavca, ki se hrani v restavraciji mesece ali celo leto, je taka hrana neprivlačna, ker se posamezni jedi prepogosto ponavljajo iz dneva v dan, ali iz tedna v teden v enakih kombinacijah.

Več pregledanih jedilnikov ima pravi menzni značaj, katerih namen je, predvsem abonenta naminiti. Zato abonenti tako hrano tudi odklanjajo, ker se jih drži prava menzna psihoza, ki je največji nasprotnik prehranbenih obratov.

Pri pregledu jedilnikov za dopoldanske in popoldanske malice lahko ugotovimo to, da se pojavlja ovek asortiment jedi, čeravno nastopajo malice tudi s 4 in več jedilniki. Skoraj dnevno zasledimo za malico srbski pasulj, pogosto pa segedin golaž, srčke v omaki, krompirjev golaž, kurji paprikaš, goveji golaž itd.

Tudi sestav malic ni najboljši. Vse premalo zasledimo v jedilnikih za malico sveže zelenjave, sadja, sadnih sokov itd. Zato menimo, da bi bilo bolje, da bi pripravljali malice z dvema jedilnikoma in da bi se posamezni jedilniki ponavljali enkrat na 14 dni. Od teh dveh malic naj bi bila ena hladna, kar je primerno zlasti za letni čas. Zelo neprimeren je, če zasledimo isti jedilnik, ki je bil danes popoldne, spet naslednji dan dopoldne, kar daje občutek, da se preostala hrana pregreva. To iz zdravstvenega in prehranbenega stališča sploh ni dopustno. Pregreta hrana izgublja na hranilni, oz. biološki vrednosti, zdravju pa je škodljiva.

Pri analizi kosil lahko ugotovimo, da se nekateri jedilniki vsakodnevno ponavljajo, npr. goveja juha, svinjska pečenka, pražen krompir in solata. Tudi drugi jedilniki se prepogosto ponavljajo, npr. vsak drugi dan. Poleg goveje juhe, ki nastopa vsako-

dnevno pri vseh jedilnikih, bi kazalo zaradi boljše kombinacije in pestrosti jedilnika vključevati tudi zelenjavne juhe. Tako bi se jedilniki izognili enoličnosti. Tudi razne juhe naše prehranske industrije bi lahko od časa do časa prinesle prijetno spremembo v jedilnik. Z različnimi zakuhami bi lahko zelo popestrili juhe kot so: jetrni riž, vranični žličniki, zdrobovi žličniki, ribana kaša, ocvrti grah, fridati itd.

Premalo zasledimo v jedilnikih sveže zelenjave in sadja, razen solat. Pozitivno je sicer to, da imajo delavci za kosilo izbiro med večjimi jedilniki. Vendar meni-

hrambenem planu na podlagi tedenskega ali večdnevnega poprečja.

Energetsko in biološko vrednost zajtrkov, malic in kosil smo izračunali na osnovi porabljenih živil v mesecu marcu 1970 in na osnovi izdanih obrokov. Upoštevali smo, da odpade 10—20 % dnevnih potreb na zajtrk, 20 % dnevnih potreb na malico in 40 odstotkov na kosilo. Ker je bila podana le skupna poraba živil za vse izdane obroke, smo morali vrednost zajtrkov in kosil spremeniti v malice, da smo dobili število poprečno izdanih malic, kot osnovo za ugotavljanje dose-



Topli obrok med polurnim odmorom se dobro prileže, če je le skrbno pripravljen

mo, da bi zadostovala izbira med dvema jedilnikoma. Jedilniki pa naj bi se ne ponavljali prepogosto, prav tako tudi posamezne jedi v jedilnikih ne. Zaslediti je premalo zelenjavnih prikuh. Menimo, da bi z zelenjavnimi prikuhami jedilnike zelo popestrili in biološko obogatili. S tem pa bi rešili neprijetno monotonost, ki nastopa v jedilnikih. Zaradi pestrosti in biološkega izboljšanja hrane bi bilo treba vnesti v jedilnike več svežega sadja in sadnih sokov.

Ugotovitev biološko kalorične vrednosti hrane, na podlagi izračuna za mesec marec:

Za lažje razumevanje kalorične biološke ocene hrane je treba upoštevati normative fizioloških prehranbenih zahtev za srednje težkega fizičnega delavca. Delavci v papirni industriji so razvrščeni v tretjo kategorijo t.j. srednje težko fizično delo.

Od celodnevni kalorij odpade približno:

	Kalorij
15 % na beljakovine t.j.	240
60 % na ogljikove hidrate	2160
25 % na maščobe	900
Skupaj	3600

Posamezni dnevni obroki naj bi imeli naslednji delež v kalorijah:

	%	Kalorij
zajtrk	10—20	360—720
malica	20	720
kosilo	40	1440
večerja	20—30	722—1080
skupaj	100	3600

Dnevna prehrana ne krije vedno vseh fizioloških prehranbenih priporočil. Včasih jih presega, drugič jih ne dosega. Važno je kriptje fizioloških potreb po pre-

žene energetske biološke vrednosti hrane. Tako smo dobili osnovo za ugotavljanje suficitov in deficitov, kateri nastopajo pri prehrani delavcev v Papirnici Vevče.

Na splošno smo ugotovili, na podlagi izračuna o kalorično biološki vrednosti hrane pri malicah, sorazmerno visoke suficite, pri vseh hranilnih in zaščitnih snoveh. Le pri kalciju se kaže manjši deficit in to za 10 %.

Tudi če upoštevamo, da delavci ne zajtrkujejo, ali pa zajtrkujejo zelo počlo, so dosežki v posameznih hranilnih in zaščitnih snoveh previsoki. S takimi malicami krijemo 35 % fizioloških potreb, ne pa 20 %, kot to priporoča komisija za prehrano zveznega zavoda za zdravstveno zaščito pri delu. Treba je vedeti, da malica ni kosilo in ga nam ne bi smela nadomeščati. Posamezne hranilne snovi morajo biti zaradi boljše delovne storilnosti porazdeljene na vse dnevne obroke.

Iz naslednje tabele je podrobno razvidna primerjava med prehranbenimi priporočili in doseženimi količinami kalorij, hranilnih in zaščitnih snovi pri poprečni vrednosti obroka, ki se izdaja v delavski restavraciji. (Glej tabelo spodaj!)

Prehranjevalni program:

Prehrana, ki ustreza fiziološkim prehranbenim potrebam človeka, je eden osnovnih pogojev za njegov obstoj, rast, odpornost ter dobro telesno in duševno počutje. Na fiziološke prehranjevalne potrebe potrošnikov vplivajo tudi starost, vrsta dela, specifični pogoji dela (mraz, vročina, vlaga itd.).

Vse to moramo upoštevati pri odmerjanju dnevnih potrebnih kalorij, hranil in zaščitnih snovi. Kadar obravnavamo pomen prehrane za delo, moramo ome-

niti predvsem prvi pogoj za vsake še tako majhen fizični napor, t.j. zadostno količino kalorij, ki neposredno vpliva na delovno sposobnost. Kvantitativno in kvalitativno nezadostna prehrana vodi do manjših ali večjih motenj sposobnosti za duševne in telesne napore. Vemo, da naša delovna sposobnost prek dneva niha, da narašča in pada, kar se lahko prikaže s krivuljo fiziološke delovne sposobnosti. Med dnevom doseže krivulja dva viška, ki nekako sovpadata v sredino med delovnim časom dopoldanske in popoldanske izmene, t.j. okrog 9. ure dopoldne in okrog 17. ure popoldne. Ker delo ne dopušča nihanj, moramo telo oskrbeti s potrebno energijo. To pa dobimo z ustrežno malico po 3—4-urnem delu na delovnem mestu. Osnova za planiranje prehrane v prehranbenem obratu je prehranjevalni program. Ta mora upoštevati prehranske fiziološke potrebe fizičnih in umskih delavcev. Planirati prehrano pomeni sestavljati jedilnike za vse obroke, ki jih nudi restavracija za določeno število dni naprej. Jedilnike je treba sestavljati vsaj za 10 do 12 dni naprej, kajti s tem odpade nevarnost, da bi se ponavljali isti jedilniki, iste dni v tednu in v pregostem ciklusu. Kadar sestavljamo načrt za prehrano, moramo upoštevati zlasti naslednje:

- ceno in možnost za nabavo živil,
- dobre prehranske navade potrošnikov in privzganje dobrih novih navad,
- zmogljivost kuhinjskih prostorov in opreme,
- število in strokovnost osebja, zaposlenega v kuhinji,
- način razdeljevanja hrane in čas, ki je za to potreben oz. določen.

V interesu vsake delovne organizacije bi moralo biti, da povrne delavcem izgubljeno energijo pri delu, da jo povrne s kalorijami v obliki malice na delovnem mestu. Le tako lahko delavci obdržijo čim boljše delovno sposobnost do konca delovnika. Malice pa si bodo delavci poslužili če bo dobro pripravljena in dostopna vsem po zmerni ceni.

Kot je že bilo rečeno, malica ne bi smela vsebovati več kot 20 % dnevnih potrebnih kalorij. Ni priporočljivo, da malica nadomešča kosilo ali večerjo, ker sta ta dva obroka nenadomestljiva. Poleg tega je nepotrebno prebremenjevanje prebavil pri delu, ki relativno zmanjša delovno storilnost. Po preobilni jedi se kri koncentrira v trebušni votlini in se zmanjša prekrvavljenost možganov in periferije. To pa povzroča manjšo pazljivost in utrujenost pri delu. V nekaterih tovarnah so celo opazili, da so po preobilnih malicah porastle obratne nesreče.

Fizični delavec, ki dela v dopoldanski izmeni, začne svoje delo zelo zgodaj, zato bo zajtrkoval sorazmerno manj, ker njegov organizem v tako zgodnjih urah še ni pripravljen na sprejem večjih količin hrane. Po tri do 4 urnem delu postaja utrujen. Upadati mu začne krvni sladkor in zato mora použiti malico, katera vsebuje 20 % dnevnih kalorij in pripadajočih hranilnih in

zaščitnih snovi. Po opravljenem delu lahko zaužije močno kosilo s 40 % dnevnih fizioloških potreb. Večerje naj bodo lažje, kot je to pri nas v navadi.

Če hočemo, da bo družbena prehrana delavcev dosegla svoj osnovni namen, ne da bi bila pomankljiva, da bi ne zmanjšala delovno sposobnost zaposlenih z nepravilno prehrano, se moramo držati strogo določenih načel. Predvsem je treba zagotoviti obratu družbene prehrane osnovne sanitarno higienske, kakor tudi organizacijske pogoje. Samo če bo družbena prehrana prilagojena fiziološkim prehranbenim zahtevam, bo ohranila zdravje delovnemu človeku, njegovo sposobnost in zadovoljstvo.

Zaključki in priporočila:

Na podlagi analize po izračunu o kalorični energetski in biološki vrednosti hrane lahko rečemo, da je hrana načelno v redu, le v visokem odstotku presega fiziološke potrebe srednje težkega fizičnega delavca.

Normativi za posamezna živila so znatno preveliki, ker se je treba zavedati, da malica ni kosilo ali večerja. To nam dokazuje tudi izračun, ki nam prikazuje znatne viške.

Če bo izdelan prehranjevalni program za najmanj 12 dni naprej, bi bilo nujno uvesti tudi evidenco oz. število abonentov. Tako bi zagotovili, da pripravljena hrana ne bi ostajala, ali pa se pregreta nudila abonentom naslednji dan.

Predlagamo, da se za malico pripravljajo samo 2 vrsti menijev, ki pa naj se ne bi ponavljali prepogosto.

Z boljšo organizacijo poslovanja in enostavnejšo pripravo obrokov bi se dalo zmanjšati režijske stroške na 40—50 %. Sedanji režijski stroški 61 % so namreč izredno visoki.

Posamezni jedilniki se prepogosto ponavljajo, zato jih je treba planirati za daljši čas, 12—14 dni naprej. V tem časovnem ciklusu naj bi se posamezni jedilniki ne ponavljali in po možnosti posamezne jedi ne.

Kupovati je treba le kvalitetna živila, ker je njih biološka vrednost višja in imajo manjši odpadek. Še posebno velja to za meso, sadje in zelenjavo.

Razmisliti bi bilo treba o lažje prebavljivi prehrani, kar lahko dosežemo z manjšimi spremembami v jedilniku. Tu mislimo prevsem na one abonente, ki imajo težave z želodcem.

Razmisliti bi bilo treba, če bi se kruh k toplim malicam delil brezplačno, da bi tako izravnali različne potrebe po hrani — kalorijah med lahkim in težkim fizičnim delavcem, ker ima različne fiziološke potrebe zlasti po kalorijah.

Predvsem v letnem obdobju bi bilo treba v malico vključiti brezalkoholne osvežitne pijače.

Vabimo vse člane kolektiva, da o gornjih predlogih in zaključkih razmislijo in dodajo še svoja mnenja in predloge. Le s skupnim sodelovanjem vseh koristnikov uslug v naši restavraciji bomo zagotovili boljšo prehrano, s tem pa tudi boljše počutje vseh zaposlenih. **J. P.**



Osebe obrata družbene prehrane se potrudijo, da pripravi dobro malico, če so le na razpolago »surovine«

PRIMERJALNA TABELA PRIPOROČENE IN DOSEŽENE BIOLOŠKE VREDNOSTI HRANE IN FIZIOLOŠKE POTREBE SREDNJE TEŽKEGA DELAVCA V PAPIRNICI VEVČE

Fiziološke potrebe	Kalorije	Beljak	Mašč.	O. H.	Ca	Fe	Vit. A	Vit. B1	Vit. B2	Vit. C
		g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg
Celodnevne fiziološke potrebe										
srednje težkega fizičnega delavca	3600	100	100	526	1400	25	5000	1,9	2,5	100
Malice z 20 % fizioloških potreb	720	20	20	104	280	5	1000	0,38	0,5	20
Dejansko stanje prehrane preračunano na malico	1255	50	56	138	251	8,4	1484	0,64	0,61	28
Razlika v plusu in minusu	+ 535	+ 30	+ 36	+ 34	— 29	+ 3,4	+ 484	+ 0,26	+ 0,11	8
Procentni prikaz suficitov in deficitov pri malici	+ 74 %	+ 150 %	+ 180 %	+ 32 %	— 10 %	+ 68 %	+ 48 %	+ 68 %	+ 22 %	+ 40 %

Strokovna ekskurzija na Dansko in Švedsko

MEDVODE, MAJA — Maja je več republiških forumov organiziralo ekskurzijo na Švedsko in Dansko. Osnovni namen te ekskurzije je bil, da bi se udeleženci seznanili z organizacijo in specialno opremo enot in organizacij, ki naj bi nudile pomoč pri raznih naravnih in drugih nesrečah v mirnem in v vojnem stanju.

Ekskurzije sta se udeležila: Dominik Tomažin, kot načelnik štaba civilne zaštite in Vlado Buh, varnostni tehnik, kot organizator požarno-preventivne službe v tovarni.

Ker je bil program zelo v ozko odmerjenih terminih, je ostali del potekal v glavnem na vožnji z modernim in udobnim avtobusom podjetja »Putnik« iz Beograda. Organizacija ekskurzije je bila v vseh pogledih dokaj dobra, za kar gre precej zaslug sekretariatu za notranje zadeve, podjetju »Putnik« in zavarovalnici »Sava«. Posebej pa moram pohvaliti operativno organizacijo, vodiča Petra in šoferja Žiko.

Prvi praktični ogled opreme gasilske enote in razgovor s strokovnimi voditelji smo imeli v Koppenhagenu na centralni gasilski postaji. Za nas je bil posebno zanimiv njihov poseben oddelek za reševanje, ki ga imenujejo težka reševalna oprema. To velja za posebno opremo, kot so posebne zaščitne obleke in naprave za zaščito dihal. Pri tem pa je opaziti, da samo Danci uporabljajo dihalne aparate na stisnjeni zrak, medtem ko so Nemci in Švedi še vedno ostali v glavnem pri sistemu izoliranih dihalnih aparatov.

Ker je na Danskem precej obale in raznih kanalov, se je reševanje iz vode razvilo v posebno gasilsko specialnost, pri kateri sta



Na področni gasilski postaji Sponga-Stockholm so nam prikazali osebno in skupno opremo ter gašenje z lahko peno



dve smeri, reševanje ljudi in reševanje imovine. Kot posebnost naj bi omenil samo dve zadevi. Prva je posebno izdelana lestev za namestitve v kanale in vodnjake s praktičnim načinom podaljševanja; druga pa so pasovi in reševalni obroči, ki se sami polnijo, nekateri so prevlečeni s svetlečo barvo, v posebno izpopolnjenih pa so celo brezžični elementi veze.

Ostala oprema gasilskih in reševalnih enot je v glavnem istega principa kot drugje v srednji Evropi, razen tega da ne želijo prevelikih težkih vozil in imajo zato več manjših in namensko določenih.

Stanje na Švedskem je sicer podobno, vendar je opaziti, da se ne oklepajo tradicij in sistemov, temveč sledijo razvoju, na nekaterih področjih po svojih zahtevah (mraz, sneg neprehodne ceste). Tudi sodelovanje gasilcev in civilne zaštite je na višji in sicer praktični stopnji organizacije ter opreme. Tudi tu se kažejo znaki, da naj bi bile gasilske postaje materialna baza za reševalno službo in civilno zaščito. Način gašenja se pri njih v zadnjem času odvija predvsem na malih količinah vode (vendar ne z visokim pritiskom maks. 16 atm) in pa tako imenovani lahki peni. Gasilnim plinom dajejo uporabno vrednost le v ročnih gasilnih aparatih. Prav tako niso pokazali posebne interesa do gašenja z gasilnim prahom. Značilnost njihove opreme so manjša in zelo močna vozila, v glavnem z enim osnovnim namenom. Izjema so samo »Volvo« kombinirana gasilska vozila. Tudi Švedi, enako kot Danci, ne izdelujejo avtomehaničnih lestev, temveč jih kupujejo od nemške tovarne Magirus — Deutz.

Zelo izpopolnjen je sistem brezžične veze med gasilskimi in reševalnimi vozili ter njihovo centralo, oziroma najbližjo policijsko postajo. Verjetno na tem področju Švedi prednjačijo pred ostalimi evropskimi državami. Gasilska, reševalna in policijska vozila se pri njih lahko vključijo v kateregakoli od 5, oziroma 7 kanalov zveze.

V Stockholmu smo si na njihovi področni postaji ogledali skoraj vse, od opreme do organizacije. Švedi, zaradi gostega prometa, stremijo za tem, da organizirajo več področnih postaj za gašenje in reševanje.

Jože Mihelčič, Jože Semprimožnik in Ivan Korošec so naslovili na odbor prošnje, da jim leta odobri 2-letno šolanje na tehnični srednji šoli za papirničarje, ki jo organizira Šolski center tiska in papirja v Ljubljani. Odbor je ugotovil, da trenutne potrebe še ne narekujejo potrebe po odobritvi prošnje. Takoj pa, ko se bi pokazalo, da bi potrebovali kadre iz omenjene šole, naj kadrovska služba ugotovi, kdo izmed zaposlenih v podjetju bi poleg omenjenih tovarišev še želel študirati ter naj šele potem odloči, koliko in koga bo podjetje poslalo na šolanje.

Odbor je zavrnil pritožbi Adolfa Svetlina in Petra Grčarja, ki sta se pritožila na sklep upravnega odbora sklada zaradi tega, ker nista dobila posojila za dograditev hiše v letošnjem letu, ampak ga dobila šele v prihodnjem letu.

Že prejšnji upravni odbor je razpravljal o delovni dobi tistih delavcev, ki so bili premeščeni k podjetju Azbest in sicer o Metodu Bedenu, Ernestu Gaberšku in Ivanu Klopčiču. Po obsežni obravnavi je odbor odločil, da se navedenim tovarišem delo pri podjetju Azbest upošteva kot delo v Papirnici Količevo, ker so poleg dela pri azbestu opravljali tudi razna dela za podjetje in ker so delali z osnovnimi sredstvi podjetja. Vsem ostalim, ki so občasno delali, čeprav ne prostovoljno, pri drugih podjetjih in so nato zopet nastopili delo v podjetju, pa se tako odsotnost ne prizna kot delo v Papirnici Količevo.

Na prošnjo Alojza Petka, pazilca sita KS I, o sporazumnem prenehanju dela, je odbor sprejel sklep, da pristaja na sporazumno prenehanje dela ob pogoju, da s tem soglašajo proizvodnja papirja in kartona.

Stane Skok

Industrijske gasilske enote Danske, Švedske in Nemčije so kombinirane izvedbe. Povsod, kjer je taka enota, imajo od 2 do 5 poklicnih gasilcev, ki skrbijo za opremo in preventivni nadzor, ter 20 do 100 prostovoljnih gasilcev, ki pa hodijo samo na vaje in predavanja ter se udeležujejo gašenja požarov večjega obsega. Tudi industrijske gasilske enote večinoma povsod skrbijo za opremo civilne zaštite in opravljajo reševalno službo. Na Švedskem in Danskem se kažejo tendence, da se število prostovoljnih gasilskih enot na terenu in v industriji točno določi, omeji na določeno število operativnih članov in striktno določi opremo za posamezna področja in industrijo. Večina mest, ki smo jih obiskali: Koppenhagen, Stockholm, Göteborg, Aarhus, Kiel in Hamburg, imajo večja ali manjša pristanišča z dokaj živahnim prometom. Težko bi ocenil, kje je promet najbolj gost, lahko pa trdim, da je gasilska in reševalna služba v Hamburgu dobro organizirana in seveda tudi dobro opremljena. Posebnost so vsekakor gasilske in reševalne ladje in čolni s sodobno opremo navigacije, veze in transporta. Ponovno moram poudariti izpopolnjenost sredstev brezžične veze.

DOPISUJTE V NAŠE DELO!

V Münchnu pa je značilno poleg zelo sodobne opreme za gašenje in reševanje še to, da so organizacija civilne zaštite, Rdeči križ in gasilci medsebojno organizacijsko in formacijsko ločeni.

Na koncu samo nekaj misli: V večini teh dežel ne stremijo za člansko množičnostjo organizacij, ki naj bi pomagale pri raznih nesrečah, pač pa se zelo trudijo, da bi bile te organizacije tehnično vsestransko opremljene in izvežbane. Pri vseh razgovorih pa smo zasledili željo in ugotovitev, da je medsebojno sodelovanje teh organizacij premalo povezano izven državnih meja, tako glede operativnih izkušenj, kakor tudi glede analiz organizacijskega delovanja.

Vlado Buh

Prva seja odbora za medsebojne odnose

KOLIČEVO, JULIJA — Odbor za medsebojne odnose je imel svojo prvo sejo 3. VII. 1970. Dnevni red je bil precej obsežen, saj se je nabralo dovolj problematike, o kateri je bilo potrebno takoj odločiti.

V prvem delu dnevnega reda je odbor izvolil za svojega predsednika tov. Jožeta Osolina, vodjo kalorične centrale, za njegovega namestnika pa je bil imenovan Marjan Grilj, delovodja v proizvodnji. Za zapisničarja je bila imenovana Dozi Raškovič.

V prvi točki drugega dela dnevnega reda je odbor razpravljal in odločal o sprejemanju novih delavcev za proizvodnjo lepenke. Po obsežni razpravi, v kateri je odbor na osnovi podatkov kadrovske službe razpravljal o prosilcih za sprejem v delovno razmerje, je odločil, da podjetje sklene delovno razmerje z naslednjimi delavci: Dragom Guberničem, Ciriлом Oreškom, Slavkom Burjo in Dušanom Veitom. V primeru, da kdo izmed naštetih delavcev ne bi stopil v delovno razmerje, je bil v podjetje pogojno sprejet Mirko Kosec.

Da bi odbor v bodoče lahko čimbolj objektivno in v skladu s potrebami sprejemal nove kadre, je potrebno, da kadrovska služba preskrbi in dostavi odboru obsežne podatke o vsakem, ki se namerava zaposliti, posebna komisija, ki jo sestavljajo: Ivan Jeretina, Ljubo Milič in Marjan Grilj, pa naj sestavi predlog kriterijev, ki ga bo odbor na eni izmed prihodnjih sej obravnaval in po katerih bo kasneje sprejemal nove delavce.

V zvezi z delom dijakov med počitnicami, ko ti nadomeščajo delavce, ki so na dopustu ali opravljajo druga potrebna dela, je odbor razpravljal o njihovem nagrajevanju. Sprejet je bil sklep, da naj bo nagrada dijaku med počitnicami odvisna od njihove prizadevnosti ter od dela, ki ga opravljajo. Pri obračunu naj se

upoštevajo točke tistega delovnega mesta, na katerem dijak dela, s tem da se vrednost točke ravna po prizadevnosti in marljivosti na delu. Za odlično oceno znaša točka 10 din, za prav dobro 9 din, za dobro 8 din in za zadostno 7 din (vse v starih dinarjih). Tako bo npr. dijak med počitnicami na lesnem prostoru dobil za 184 ur, če je bil odlično ocenjen, 62.500 S dinarjev.

Kot vsako leto se precejšnje število naših vajencev izuči in tako nastanejo nova prosta učna mesta. Odbor je proučil problematiko v zvezi s sprejemanjem v uk ter sprejel v učno razmerje za strojne ključavničarje 3 učenca, za električarje 2 učenca, za papirničarje pa 4 učenca.

Na dnevnem redu prve seje odbora je bila tudi problematika štipendiranja. Odbor je soglašal z raziskanimi štipendijami in odobril za študij na ekonomski fakulteti 2 štipendiji, na srednji ekonomski šoli 2 štipendiji in na tehniški srednji šoli (elektro oddelek — šibki tok) 1 štipendijo. Pri tem je odbor upošteval dejansko stanje v našem podjetju, saj nimamo zaposlenega niti 1 ekonomista z visoko izobrazbo. Tudi stroški v zvezi s šolanjem so se močno povečali, zato je odbor proučil pravilnik o šolanju in štipendiranju in sklenil predlagati delavskemu svetu povišanje štipendij.

V zadnji točki dnevnega reda je odbor razpravljal o raznih vlogah in prošnjah, ki so jih nanj naslovili posamezni člani delovne skupnosti podjetja. Tov. Milanu Deisingerju je odbor odobril študij na Visoki industrijski pedagoški šoli ter sklenil, da mu s tem v zvezi povrne stroške šolanja v znesku 1.000 din za semester, poleg tega pa mu je za opravljanje študijskih obveznosti odobril 30 dni izrednega dopusta v letu. Študij na visoki šoli ne sme imeti nobenih negativnih posledic na opravljanje njegovih delovnih dolžnosti v podjetju.



V Hamburgu so nam poleg specialnih tehničnih vozil in moderno opremljenih reševalnih avtomobilov prikazali tudi gasilske in reševalne ladje



Prekomorca sta obiskala grobove svojih tovarišev

VEVČE, JULIJA — Turistični transportni biro iz Ljubljane je ob sodelovanju z R.O.Z.E.B. — NOV Slovenije priredil 5 dnevni izlet v Južno Italijo z namenom, da bi na dan borca — 4. julija prisostvovali odkritju grobnice v Barletti blizu Barija. Tako se nas je 168 bivših udeležencev NOB odpeljalo v ta kraj z ozirom na dolgo pot že 1. julija. Po enodnevem postanku v Rimu smo pozno ponoči 3. julija prispeli v Bari — naslednji dan zjutraj pa z avtobusi v Barletto, kraj, kjer je

slovesnosti je župan Barlette prevzel ključ grobnice od tov. Marjana Cvetkovića, predsednika ZB Jugoslavije.

Omeniti je treba, da sta bila na grobnico položena lepa venca predsednika Jugoslavije tov. Tita in predsednika Republike Italije ter drugi venci. Na koncu je bil ogled grobnice. Marsikateri bivši partizan je tu našel svojega so-tovariša, svojci pa svojega dragega člana družine.

Naj mi bralci dovolijo, da zapišem nekaj podatkov zgodovine

sejani približno v 300 krajih po vsem apeninskem polotoku, na Siciliji in Sardiniji.

Ker pa je prišlo do sporazuma med vladama Jugoslavije in Italije, je bilo določeno, da se v nekaj krajih Italije zberejo in trajno pokopljejo posmrtni ostanki padlih in umrlih jugoslovanskih državljanov iz časa osvobodilne vojne 1941—45. Tako je bila zgrajena tudi grobnica v Barletti. Grobnica stoji na urejenem pokopališču, kjer je bilo predhodno pokopanih 178 borcev NOB, vsi drugi so prenešeni iz drugih krajev v Južni Italiji (vštevši Sicilijo, Sardinijo, Liparsko otočje, Usticio, Azinaro).

Njihova imena so tudi vklesana na vratih spominske kostnice, skupaj z imeni tistih, ki so ostali pokopani v zasebnih grobovih v mnogih krajih južne Italije. Mnogo počiva tu naših državljanov — ranjencev, ki so bili prepeljani iz osvobojenega ozemlja Jugoslavije v zamejske bolnice, ter prekomorcev, ki so prišli iz okupiranih držav Evrope, vključno Afrike. Kljub dragoceni podpori in sodelovanju italijanskih oblasti je določeno število imen padlih in umrlih naših državljanov izven meje svoje domovine. Njihovih imen ne vemo, ostali bodo za večno tam kot neznanci.

O samem spomeniku in kostnici naj povem še to, da je idejni načrt izdelal akademski kipar iz Zagreba D. Džamonja, zgradila pa ju je firma »KALO« iz Barlette.

Po povratku v domovino smo si ogledali kraje, ki smo jih spoznali izpred 27 in 28 let, kot so npr. Andria, Grumo Apola, Altamura,



Častna straža pred odkritjem spomenika: levo stojijo 4 oficirji JLA in italijanska četa

v skupni grobnici našlo poslednje počivališče 826 borcev NOB. Na dan borca — 4. julija ob enajstih dopoldne se je pričel ceramional odkritja impozantnega spomenika, pod katerim je grobnica. Odkritju je prisostvovala jugoslovanska delegacija, župan Barlette ter mnogo italijanskih državljanov — domačinov in od drugod. Prisotnih je bilo preko 300 Jugoslovancev — borcev, invalidov in svojcev v grobnici pokopanih. Tu je bila tudi častna četa italijanske vojske in vojaška godba. Po končani

o vsem tem, kar bi utegnili zanimati marsikoga.

Na območju Italije je prišlo med drugo svetovno vojno ob življenje nad 5 tisoč Jugoslovancev — pripadnikov NOB, internirancev, političnih zapornikov, mnogo borcev prekomorskih brigad in drugih, seveda pa največ ranjencev, bolnih itd. Slednji so se zdravili v zavezniških bolnicah.

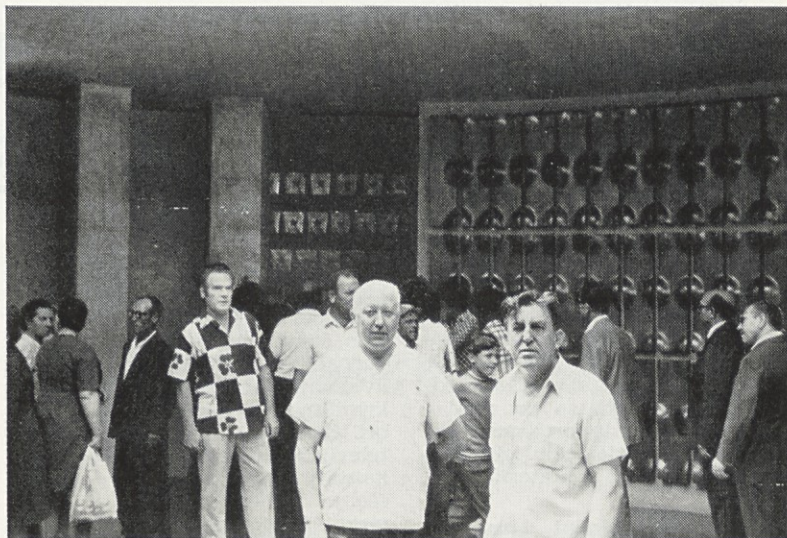
Skoro polovica omenjenega števila naših državljanov se je izgubila in za njimi je izginila sleherna sled, grobovi drugih pa so po-



Gravina — nekdanja baza prekomorskih brigad



Nov spomenik jugoslovanskim padlim in umrlim državljanom v Barletti



Notranjost kostnice: v njej počivajo tudi posmrtni ostanki borca NOB Maksa Završnika iz Polja

Gravina, Trani, V teh krajih so bile baze in bolnišnice — taborišča, zapori in podobno. Bivše taborišče v Gravini, kjer so se ustanovljale prekomorske brigade, je zapuščeno in ga občasno uporablja italijanska vojska. Med tamkajšnjimi ljudmi še vedno živi spomin na naše ljudi — zdravniške, ki niso zdravili samo naših, ampak tudi domačine.

V Bariju žal ni bilo več časa za ogled bivših partizanskih ustanov, morali smo na vlak. Dragi bralec, na kratko je opisan potopis, poln spominov in vtisov, posvečen mrtvim tovarišem v daljni tujini.

Naj mi bo na koncu oproščeno, če povem nekaj kritike na račun ŽT biroja iz Ljubljane, ki svoje naloge ni opravil, kot je dolžnost. Predvsem je bilo malo skrbi za

invalide. Med njimi so bili tudi težki, invalidi — s protezami nog in rok. Tako renomirano podjetje je slabo opravilo svoj izpit — za res škoda!

Potovanje domov je bilo precej enolično. Mnogo zanimivega smo videli ob progi. Omembe vredno je urejeno italijansko kmetijstvo, njihovi napajalni sistemi in drugo. Seveda so pa mnogi naši ljudje že potovali po Italiji in so si lahko ogledali znamenitosti te naše sosedbe.

Na tem mestu naj se zahvalim za popolno razumevanje tov. direktorju, predsedniku aktiva ZB in sindikatu v podjetju, da nama je bilo omogočeno to potovanje in nepozabno doživetje.

Likar — Poženel

Nove knjige v strokovni knjižnici

VEVČE, MAJA — V razdobju od januarja do konca aprila smo v strokovni knjižnici nabavili naslednje nove knjige:

1. Janko Kotnik: Slovenska-italijanski slovar. Ljubljana, DZS 1967. Sg.: SL-00133
2. J. Pretnar, J. Kotnik: Francosko-slovenski slovar. Ljubljana, DZS 1969. Sg.: SL-00132
3. Slovar slovenskega knjižnega jezika. I knjiga A-H. Ljubljana, DZS 1970. Sg.: SL-00134/1 do SL-00138/1
4. L. de Vries, T. M. Herrmann: German-English Technical and Engineering Dictionary. 2 ed. New York, McGraw-Hill Book Company (1965). Sg.: SL 00139
5. Management Science in Planning and Control. Tappi STAP Ser. No. 5. New York, Tappi 1969. Sg.: PE-00323
6. Franc Černe: Uvod v ekonomsko vedo. Ljubljana, ČZ Uradni list SRS 1969. Sg.: PE-00322
7. Drago Gorupić: Samoupravna organizacija poduzeća. Zbirka OEP: 11/12-1969. Zagreb, Informator 1969. Sg.: IPK/OEP-00128
8. Vladimir Pertot: Ekonomika mednarodne menjave v intervencionizmu. Ljubljana, Cankarjeva založba 1969. Sg.: PE 00324
9. G. Wagner: Die Anwendung der Netz-Plantchnik (CPM, PERT) in der Bauwirtschaft durch Unternehmer, Bauträger, Ingenieure und Architekten. Dritte Aufl. Wiesbaden, Bauverlag GmbH 1968. Sg.: PE-00325
10. Introduction to Work Study. Revised edition. Geneva, ILO 1969. Sg.: PE-00326
11. E. G. Lotz: Elektronische Kosten- und Leistungsrechnung für Industriebetriebe. Berlin, W. de Gruyter 1969. Sg.: PE-00328
12. I. Turk: Ekonomika podjetja. Ljubljana, Cankarjeva založba 1969. Sg.: PE-00327
13. Franc Černe: Abeceda ekonomije. Ljubljana, Mladinska knjiga 1969. Sg.: PE-00329
14. Moder, Phillips: Project management with CPM and PERT. New York Reinhold publ. corp. (1967). Sg.: PE-00330

15. W. T. Kelley: Marketing Intelligence. London, Staples press (1968) Sg.: PE-00331

16. Marketing guide to the paper and pulp industry. Ed. by. Patricia Noble, Fairfield, Charles H. Kline & Co., Inc. (1968). Sg.: PE 00332

17. Advances in Science and Engineering. Tappi vol. 51 1968. Sg.: CP-00212

18. Pulp and paper manufacture. Bibliography and patents 1968. New York, Tappi 1969. Sg.: CP-00213

19. Manfred Lau: Lagerung und Transport von Papier. Leipzig, VEB Fachbuchverlag 1968. Sg.: CP-00214

20. Paper mill control. § 9269. New York, J. J. Berliner Staff. Sg.: CP-00215

21. K. F. Ehlers: Sibdruck. München, Verlag Georg D. W. Callwey 1962. Sg.: TS-00012

22. Bestimmungen für elektrische Maschinen. Teil 1. VDE 0530. Berlin, VDE Verlag. Sg.: EN-00090

23. Pneumatika v mali avtomatizaciji. Seminar. Ljubljana, Avtomatika 1969. Sg.: TE-00137

24. W. Greinert: Dampfkesselbestimmungen. 3. Ergänzungslieferung. Düsseldorf (itd.), Deutscher Fachschriftenverlag 1968. Sg.: ST-00080

25. Empfehlungen für die Betriebsüberwachung von Turbogeneratoren insbesondere zum Bestimmen des Revisionszeitpunktes. Frankfurt/M, WID EW 1968. Sg.: ST-00081

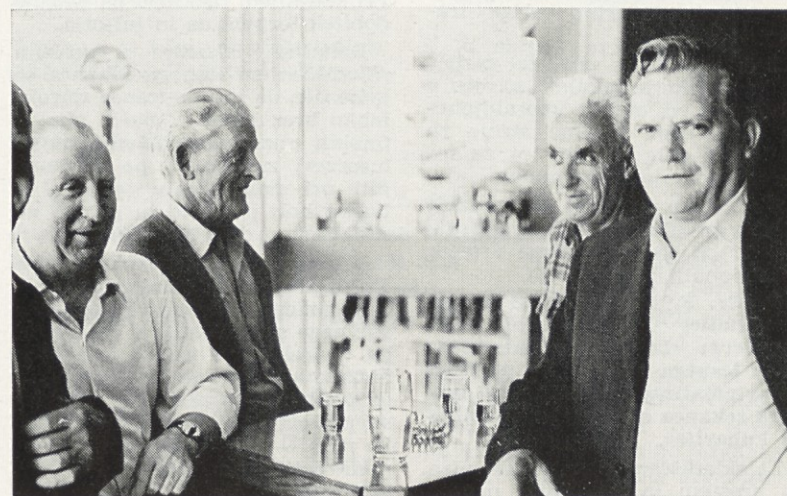
26. Peter Meyer: Optimale Lastverteilung in Industriekraftwerken. V. I. K. Berichte Nr. 170

27. Automatisierung dezentralisierter Kompressoranlagen. V. I. K. Berichte Nr. 172. Essen, V. I. K. 1967. Sg.: ST-00082

28. Arbeitsmappe Heizung, Lüftung, Klimatechnik. 5. neubearb. und ergänzte Aufl. Düsseldorf, VDI Verlag GmbH 1968. Sg.: PR-00084

29. J. D. Roberts, M. C. Caserio: Modern organic chemistry. New York, Amsterdam, W. A. Benjamin, Inc. 1967. Sg.: K-00107

30. Angewandte Fotografie. 2. Aufl. Essen, VIK 1967, Vulkan Verlag, dr. W. Calussen. Sg.: ST 00083



Slučajno srečanje

Poletni simpozij akademskega združenja inženirjev na Tehniški visoki šoli v Grazu

V dneh od 9. do 12. junija t.l. je bil na Tehniški visoki šoli v Grazu poletni simpozij akademskega združenja inženirjev papirništva pod motom »Sodobni razvoj moderne tehnologije celuloze in kuhalnih postopkov«. Kot sledi že iz samega mota, so vsa predavanja obravnavala predvsem sodobno tehnologijo celuloze. Naj navedem naslove nekaterih predavanj:

— **Moderni sekalni stroji in stroji za prebiranje lesnega sekanca**

— **Izkušnje s skladiščenjem lesnega sekanca na prostem in avtomatizacija transporta lesnega sekanca od lesnega skladiščenja do kuharije**

— **Sodobne metode in naprave za pripravo in skladiščenje lesnega sekanca**

— **Kuhanje sulfatne celuloze po kontinuiranem postopku v parni fazi**

— **Kemizem razklopa lesa**

— **Polceluloza in celuloza visokega dobitka na bazi amonijskega sulfata in bisulfata s posebnim oziroma na odpadno lužnico**

— **Nova spoznanja pri pridobivanju polceluloze za izdelavo flutinga**

— **Moderni prebiralni postopki v industriji celuloze**

— **Moderni beljenje lesovine, polceluloze in celuloze**

— **Odvodnjavanje celuloze in polceluloze s pomočjo stiskalnice z dvojnim sitom**

— **V zračnem toku sušena celuloza in njena nadaljnja predelava**

— **Moderni postopki regeneracije odpadne lužnice polceluloze**

Ker so me prireditelji simpozija zaprosili, da sodelujem na njem s predavanjem, sem se že prvi dan udeležil dela simpozija, ko sem tudi imel predavanje na temo »Pregled sodobnih postopkov skladiščenja lesa v obliki lesnega sekanca«.

Simpoziju je prisostvovalo več kot 180 udeležencev predvsem iz celulozne industrije. Od tega nekaj inozemcev iz Čehoslovaške, Zahodne Nemčije, Nizozemske in Švice. Iz Jugoslavije je bilo 21 udeležencev, predstavnikov naše industrije celuloze, Inštituta iz Ljubljane in Industrijskega biroja.

Ker sem delu simpozija prisostvoval samo prvi dan, bom podal kratek pregled vsebine predavanj tega dne.

2) **Dir. dipl. inž. H. Bömeke od firme Heinrich Wigger & Co: »Sodobni sekalni stroji in stroji za prebiranje lesnega sekanca«.**

Predavatelj je podal, v svojem z diapozitivi bogatem pregledu, kratek razvoj sekalnih strojev. Posebej je obdelal sodobne sekalne stroje z velikim številom sekalnih nožev in poševnim, horizontalnim in vertikalnim dovodom lesa. Poseben del predavanja je bil posvečen transportnim napravam za dovod lesa v sekalne stroje. Prikazal je sodobno urejene transportne naprave za les, kjer transportirajo les s pomočjo različnih transportnih naprav kot so valji, transportne verige, trakovi itd.

Z diapozitivi je prikazal različne konstrukcije sekalnih strojev v odvisnost od oblike uporabljene lesa, tako sekalne stroje za kratek in dolg okrogel les, za sekanje žamanja in bambusa.

Ob koncu je podal predavatelj kratek pregled razvoja prebiralnih sit od tresalnih prek vrtečih do sodobnih vibracijskih.

2) **Dir. E. K. Reichl od Rader Pneumatics International, Regensburg: »Izkušnje s skladiščenjem lesnega sekanca na prostem in avtomatizacija transporta lesnega sekanca od lesnega skladiščenja do kuharije«.**

Za skladiščenje lesnega sekanca na prostem in za njegov prevoz z lesnega prostora v kuharijo se poslužujemo pnevmatskih prenos-

nih naprav. Konstrukcija takšnih naprav mora biti takšna, da je do kar največje mere zagotovljena prilagodljivost specifičnim razmeram, ki vladajo v posameznih tovarnah. Danes delujejo že visoko avtomatizirane naprave, ki jih krmilimo s centralnega mesta, pri čemer se lahko poslužujemo televizijskih kamer, s pomočjo katerih lahko nadziramo skladiščenje lesnega sekanca v posamezne kopice. Prav tako se poslužujemo tudi že daljinsko krmiljenih buldozerjev, katerih naloga je izravnati kopice napihanega sekanca.

Z velikim številom diapozitivov je predavatelj prikazal skladišča lesnega sekanca v različnih celuloznih tovarnah Kanade in Škotske.

Lesni sekanec z lesnega prostora v kuharijo transportiramo prav tako pnevmatsko in to direktno, brez kakršnegakoli vmesnega skladiščenja prek ciklonov, ki so nameščeni nad vsakim kuhalnikom ter služijo za usmeritev lesnega sekanca prek polnilne naprave v kuhalnik.

Sodobno urejeno skladišče lesnega sekanca, ki je popolnoma avtomatizirano, lahko upravlja s centralnega mesta prek krmilne naprave en sam delavec. Na dlani je, da predstavlja takšen način skladiščenja lesnega sekanca tisti način, ki je danes najbolj ekonomičen.

3) **Dipl. inž. Božo Iglič, Združene papirnice Ljubljana-Vevče: »Pregled sodobnih postopkov skladiščenja lesa v obliki lesnega sekanca«.**

Po kratkem uvodnem pregledu starejših načinov skladiščenja lesa na suhih in mokrih lesnih prostorih je prešel predavatelj na obravnavo skladiščenja lesa kot lesnega sekanca na odprtih lesnih prostorih. Ideja takšnega načina skladiščenja se je porodila okoli leta 1950 v ZDA. Na eni strani je bila pogojena z zahtevo po vedno večji ekonomičnosti te tehnološke faze, na drugi strani pa je pred dvema desetletjema industrija celuloze vedno bolj začela uporabljati lesne odpadke in žamanje, ki so ga na mestih, kjer je nastopal, to je na žagah, že sesekali v lesni sekanec in ga v takšni obliki dobavljali industriji.

Ker je bila gradnja silosov za takšen lesni sekanec zelo draga, so se odločili, da ga bodo skladiščili tudi na prostem v velikih kopicah. Kmalu za tem so v ZDA prešli tudi na skladiščenje okroglega lesa v obliki sekanca. Sprva so bile znatne težave, zlasti še v zvezi z razgradnjo lesa po raznih mikroorganizmih, kot posledica vlage in visoke temperature, ki vlada v takšni kopici lesnega sekanca. Posledica te razgradnje je bil nižji dobiček celuloze, temnejša in nečista celuloza in težkoče pri kuhanju zlasti sulfatne celuloze. Vendar pa ima takšen način skladiščenja vpliv na hitrejšo oksidacijsko razgradnjo smol v lesu, kar se pozitivno odraža zlasti pri sulfatnem razklopu lesa. Pri sulfatnem razklopu pa znižuje dobiček terpentina in tal-olja.

Današnje izkušnje s prostim skladiščenjem lesnega sekanca so pokazale, da lesni sekanec smreke lahko brez škode, v naših atmosferskih razmerah, skladiščimo 6 mesecev, nasprotno pa moramo biti pri skladiščenju sekanca iz bukve bolj previdni in ga naj ne skladiščimo dalj kot 3 mesece.

V nadaljevanju je podal predavatelj pregled o načinih skladiščenja lesnega sekanca. Poleg enostavnega skladiščenja v kopice, ki ga uporabljamo takrat, kadar so dobave lesa zelo neenakomerne in če predelujemo različne vrste lesa, poznamo še druge metode. Tako plus — minus metodo, ki nam nudi boljše kontrolo nad časom skladiščenja. Po tej metodi imamo dve kopici, od katerih na eno pihamo, z drugo pa odjemljamo

lesni sekanec. Še boljša metoda je plus — nič — minus metoda. Po tej metodi imamo vedno eno kopico skladiščeno določen čas, medtem ko iz druge odjemljamo, na tretji pa pihamo lesni sekanec. Nadaljnji način je skladiščenje lesnega sekanca v obliki obroča, kjer na eni strani odzvemamo lesni sekanec, na drugi pa ga dovajamo.

Lesni sekanec transportiramo izključno pnevmatsko preko do-delilnikov, cevovodov in kretnic. Srce celotne naprave je kompresorska postaja, ki služi tako za prenos sekanca na skladišče kot v kuharijo. Za odvzem lesnega sekanca in kopic služi običajno buldozer, so pa v uporabi tudi drugačne odjemalne naprave. Ena takšnih je v obliki betonskega kanala, ki je pod kopico lesnega sekanca. V tem kanalu teče transportni trak in po celi dolžini posebna odjemalna naprava, sestojča iz dveh polžev, ki dodajata lesni sekanec na transportni trak.

Posebno študijo zahteva določitev prostora za skladiščenje lesnega sekanca. Čeprav je nevarnost požara zelo majhna, pa vendar običajno kopice ne postavljamo neposredno v bližino tovarniških poslopij. Tudi smer vetra je važna, da nam ne nosi preveč saj iz tovarniškega dimnika. Tla morajo biti dobro nosilna, obložena z asfaltno oblogo in opremljena z kanalizacijo, ki skrbi za odvajanje vode.

Kaj je za neko tovarno ekonomičnejše: skladiščenje okroglega lesa ali lesnega sekanca — o tem je bila izdelana posebna študija, ki je upoštevala vse faktorje od stroškov za naprave, stroškov za plače in energijo, izgubo lesne substance, znižanje dobitka celuloze, znižanje dobitka terpentina in tal-olja poslabšanje kakovosti celuloze glede na mehanične lastnosti, barvo in čistoto celuloze, porabo kemikalij itd. in to za dve hipotetični tovarni sulfatne celuloze, od katerih naj bi ena predelovala samo les iglavcev, druga pa samo les listavcev. Pokazalo se je, da pri lesu iglavcev skladiščenje lesnega sekanca ne prinese bistvenih prednosti pred skladiščenjem okroglice — v teku prvih 4 mesecev, kar pa je v veliki meri odvisno od tega, kolikšen odstotek lesa vodimo preko lesnega skladišča. Nasprotno pa kaže ekonomsko zelo ugodno sliko skladiščenje lesa listavcev v obliki lesnega sekanca že v teku prvih dveh mesecev. Vzrok za to je treba iskati v tem, da vpliva pri iglavcih na ekonomski učinek znižanje odbitka terpentina oz. tal-olja v začetku skladiščenja. Čeprav gledamo danes na prosto skladiščenje lesnega sekanca v Evropi še vedno nekoliko skeptično, pa je to brez dvoma postopek, ki ga bomo morali osvojiti.

Predavanje ni imelo namena obravnavati konkretnih primerov skladiščenja lesnega sekanca, ker so uporabljene metode in načini odvisni od primera, od kraja do kraja in je dejansko težko obdelati vse različne pogoje, ki jih moramo upoštevati pri planiranju takšnega lesnega skladiščenja in naprav.

4) **Dr. H. Crönert: od Escher Wyss, Ravensburg: »Polceluloza in celuloza visokega dohodka na bazi amonijskega mono- in bisulfita s posebnim oziroma na odpadno lužnico«.**

Glede na vse večjo porabo topnih baz pri proizvodnji sulfatne celuloze je podal avtor rezultate poskusov uporabe amonijske baze. Dobljeni rezultati so tehnološko kot ekonomsko zanimivi tako s stališča razklopa, kot tudi predelave odpadne lužine.

V primerjavi z Na in Mg maso, zlasti pri nevtralnem razklopu lesa za proizvodnjo polceluloze, poteka razklop z NH_4 bazo hitreje. Tehnološke lastnosti celuloze, pridobljene s pomočjo vseh teh baz,

so si zlasti podobne, vendar kaže uporaba amonijske baze višji dobiček celuloze (zaradi selektivnega odvajanja lignina). Mlelni odpor celuloze, kuhane z amonijsko bazo, je nižji, kot če je celuloza kuhana z drugimi bazami. Pri predelavi odpadne NH_4 vsebujoče lužnice skoraj nimamo pepela, tako da je sežig zgoščene lužine možen v relativno enostavnih parnih kotlih. Iz dimnih plinov se lahko SO_2 regenerira, vendar še ni izdelan industrijski postopek. Glede na to je postopek za enkrat rentabilen samo, če sta ceni žvepla in amonijaka nizki.

Navedel sem kratko vsebino predavanj prvega dne, medtem ko so bila ostala, uvodoma navedena predavanja, drugega dne simpozija. Ker je bil simpozij namenjen predvsem obravnavi tem iz tehnologije celuloze, zato se drugega dne dela simpozija nisem udeležil.

Smatram, da je bil simpozij koristen in na dovolj visoki strokovni ravni, tako da se je mogel vsak udeleženec vrtniti domov obogaten z novimi tehnološkimi pogledi, ki mu bodo koristili pri bodočem delu.

Piše: Dipl. inž. Božo Iglič

Strokovna ekskurzija gasilcev v TAM

VEVČE, JULIJA — Člani PGD Vevče smo skladno s programom dela in strokovne vzgoje 18. t.m. obiskali Tovarno avtomobilov v Mariboru. Glavni namen ekskurzije je bil, ogledati si organizacijo gasilske službe v tem renomiranem podjetju.

Sprejela sta nas poveljnik poklicne gasilske brigade TAM in predsednik njihovega prostovoljnega gasilskega društva. V izredno dobro urejenih prostorih sta nam razložila organizacijo gasilske službe v podjetju in društvu. Z ozirom na velikost podjetja imajo nad 300 obratnih gasilcev, ki so se usposobili za gasilsko delo na 40-urnih seminarjih in rednih praktičnih vajah. Tudi vsak novinec, ki pride v podjetje, se v 4 urah seznani z glavnimi zahtevami požarno varnostne službe, obenem pa je gasilsko društvo tesno povezano s civilno zaščito. Do dvajset pa je službujočih poklicnih gasilcev. Kljub obsežnosti obrata beležijo letno le 10—12 začetnih požarov in še tem so glavni vzroki elektromotorji in podobno. Pri vseh delih, ki so nevarna za nastanek požara, je vedno prisoten dežurni gasilec. Dobro so urejene alarmne naprave, ki s svetlobnimi in slušnimi efekti opozarjajo na nevarnost ali javljajo nesreče. Vsi prostovoljci pa so razdeljeni na izmensko delo, tako da nikdar v tovarni ni premalo strokovno usposobljenih gasilcev, ki so ob vsakem trenutku pripravljeni priskočiti na pomoč. Nad vse tesna je tudi povezanost s poklicnimi gasilci mesta Maribor.

Zanimiva je tudi preventiva, kamor spada med drugim stalna kontrola za požar nevarnih mest, kontrola aparatov in drugih gasilnih pripomočkov. V ta namen vodijo kontrolno knjigo in dnevnik dela in dogodkov, ki so v zvezi z gasilno službo. Redne in izredne vaje so dobro obiskane, ovira je podobna naši, tj. izmen-sko delo.

Po strokovnem razgovoru o gasilstvu smo si ogledali tudi glavno proizvodnjo. Tako za strokovnjake kot za laike je bilo očitno, da je organizacija dela in proizvodnje urejena. Ogromne hale kažejo značaj veličastnosti in tudi kvaliteta dela ne zaostaja.

Seveda je bilo po končanem strokovnem delu za udeležence ekskurzije poskrbljeno tudi za zabavni del. Popeljali smo se na Pohorje, kjer smo imeli v Poštarskem domu kosilo, nato smo se sprehodili po prijetnih pohorskih gozdovih. Za mnoge od članov prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Vevče je bil to prvi obisk Pohorja.

Zato ni čudno, če smo z občudovanjem opazovali lepo pokrajino pod nami.

Med potjo domov, ob povratku, smo se ustavili še v Lukovici, kjer je tamošnje turistično društvo ravno prirejalo svoj tradicionalni »Rokovnjaški tabor«. Žal nas je čas priganjal, tako da so morali na avtobus tudi tisti, ki bi si prireditve hoteli še podrobneje ogledati. Vsekakor se je udeležencem izpolnila ideja koristnosti s prijetnim.



Raztezalni valj klobučevine bo treba popraviti — Jože Černec in Ilija Manču pri delu

Nogometaši papirnice Količevo so na sindikalnih športnih igrah osvojili 3. mesto

Za tekmovalje v tej športni panogi je bilo prijavljenih deset sindikalnih nogometnih moštev. Občinska komisija je prijavitelce z žrebom razdelila v dve tekmovalni skupini. Po pravilih, ki so veljala za to tekmovalje, igrajo moštva, ki so osvojila prvo in drugo mesto v eni izmed skupin med seboj in to tako, da v finalnem delu tekmovalja prvoplasirani igra z drugoplasiranim iz druge skupine ter obratno.

Naša enajstotnica je imela v svoji skupini kar uspešen start, saj je v tej skupini osvojila drugo mesto in se tako plasirala v finalni del tekmovalja. V skupini, kjer je tekmovala Papirnica so nastopala naslednja moštva ter so bili doseženi naslednji rezultati:

Papirnica : Lek — Mengeš 0:2
Papirnica : Helios — Domžale 3:2

Papirnica : Tosama — Vir 2:0
Papirnica : Avtoservis — Domžale 3:0

V finalnem delu tekmovalja so imeli nogometaši Papirnice prvo

seveda zmagali. Toda: žoga je okrogla ter se je tudi streljanje enajstmetrovk končalo neodločeno — 2:2.

Zopet novo upanje za naše nogometno moštvo, moram pripomniti, da smo bili gledalci iz Papirnice zelo kislili obrazov, ko smo videli, samo dva realizirana zadetka. Po neodločenem rezultatu smo seveda ponovno začeli bodriti naše igralce.

V nadaljevanju pa se je streljanje enajstmetrovk izvedlo izmenično: kdor prvi prevari vratarja, ta tudi zмага. Tega so se zavedali vsi in so bili živci do



srečanje z prvoplasiranim moštvom iz prve skupine, to je s TOKO Domžale.

To srečanje je bilo nadvse dramatično. V naslednjih vrsticah bom poskusil pojasniti, zakaj tako mislim.

Naša enajstotnica je igrala do polčasa, kot si gledalci lahko samo želimo, vodila je z rezultatom 2:0 ter je vse kazalo, da bo to ena izmed premočnih zmag. Tudi začetek drugega dela igre je obetel lep konec tega srečanja saj je v prvih minutah naše moštvo povečalo rezultat na 3:0. Tedaj pa je prišlo nenadoma do preobrata, nogometaši iz Toka so ne samo izenačili, temveč celo povedli z rezultatom 4:3.

V zadnjih minutah je naš igralec Andrej Vavpetič izenačil iz enajstmetrovke na 4:4 in s tem postavil končni rezultat.

Šele sedaj so nastopili dramatični trenutki (nogometni), ki se jih ne da opisati temveč jih moramo videti. Igralci obeh moštev so se namreč zbrali pred vrati, kjer je moralo po pet igralcev streljati enajstmetrovke. Začeli so naši ter so od petih možnih zadetkov realizirali dva, kar je zelo malo. Samo dveh zadetkov so bili zelo veseli nasprotniki, ki so bili verjetno prepričani, da bodo realizirali vsaj tri zadetke in s tem

skrajnosti napeti, kajti en dober strel, pa je zmagal v žepu.

Najprej je streljal Andrej Vavpetič, ki je zadel vratnico. Strelec iz Toka pa je zgrešil vrata.

Ponovno strelja Vavpetič, vratar brani. Isti primer za strelca iz Toka!

Nervoza na obeh straneh je dosegla vrhunec saj so se po vsakem strelu igralci in gledalci prijemali za glavo.

Sledil je tretji strel Vavpetiča. Nogometni komentator bi napovedal, »da je ta strel šel tik mimo vratnice«.

To pa se ni zgodilo strelcu iz Toka. Žogo je poslal v desni zgornji kot, tako da je naš vratar Pleško ostal v tem trenutku nemočen.

Zavladalo je nepopisno veselje, toda ne pri nas. Z igrišča smo odšli z mislijo, kako je bilo mogoče izpustiti zmago iz rok že v regularnem delu. Najbrž je treba športno srečo včasih tudi priporiti.

V srečanju za III. mesto so naši igralci premagali nogometno enajstotnico Lek — Mengeš z rezultatom 2:0 ter tako osvojili na občinskih sindikalnih športnih igrah v skupnem plasmaju III. mesto, kar je tudi lep uspeh naših nogometašev.

Milan Deisinger



Šahovske novice

KOLIČEVO, JUNIJA — XII. sindikalnega ekipnega šahovskega prvenstva občine Domžale v mesecu aprilu se je udeležilo 6 šestčlanskih ekip. Kakor na vseh dosedanjih prvenstvih je tudi tokrat zmagala Papirnica. Premagali smo ekipe Mlinostroj II. in TOKO s 6:0, Helios 5:1, Mlinostroj I. s 4 1/2:1 1/2, z Melodijo pa smo igrali neodločeno 3:3.

Končni vrstni red je bil: Papirnica 24 1/2 točk, Mlinostroj I. 18, Melodija 17, Helios 15 1/2, TOKO 8 1/2 in Mlinostroj II. 6 1/2 t.

Ekipo Papirnice so sestavljali: Vavpetič, Laznik, Hribar, Milič, Koncilijski, Skok in Kremzer, najuspešnejši pa je bil Milič s 4 1/2 točke.

V čast dneva mladosti je bil v Poreču od 22. do 27. V. 1970. XIII. mednarodni ekipni šahovski festival, ki se ga je udeležilo 142 ekip z nad 700 šahisti. Festivala so se udeležile v velikem številu zlasti ekipe iz oddaljenih delov Jugoslavije: iz Skopja, Vojvodine in Crne gore. Ekipe so bile razvrščene v devet jakostnih skupin, vsako skupino pa je sestavljalo 12 do 18 moštev. Prvih pet skupin je igralo v izredno lepo urejenem turističnem centru Zelena laguna 3 km južno od Poreča, ostale 4 pa v hotelskem naselju Lanterna, 12 km severno od Poreča, blizu Novigrada. I. kvalitetna skupina je igrala za prehodni pokal maršala Tita, njene ekipe pa so si morale predhodno na republiških tekmovaljih priboriti pravico sodelovanja. Tako sta Slovenijo zastopala Maribor in Zmaj Ljubljana. Pokal je osvojila Crvena zvezda iz Beograda pred favorizirano ekipo Partizana iz Beograda.

Sindikalna podružnica je omogočila ekipi Papirnice Količevo, da se je prvokrat udeležila tega tekmovalja. Uvrščeni smo bili v VII. jakostno skupino, ki jo je sestavljalo 18 ekip iz Jugoslavije. Tekmovalje je potekalo po švicarskem sistemu v petih kolih. V I. kolu nasprotnike določi žreb, v naslednjih pa igrajo med seboj ekipe z enakim ali najbližjim številom točk. S tem se dobi nekako realno zmagovalca, uvrstitev ostalih ekip pa je precej odvisna od tega, s kako močnimi nasprotniki se srečajo.

Rezultati:

Papirnica : Ind. mašina i traktora Bgd. 3 1/2 : 1/2

Papirnica : Mladost, Lačarak 2 : 2

Papirnica : Okružni sud, Subotica 2 1/2 : 1 1/2

Papirnica : GP Neimar, Bgd 2 1/2 : 1 1/2

Papirnica : Pokr. geodet. zavod Novi Sad 2 1/2 : 1 1/2

Končni zmagovalac skupine je postala ekipa Pokr. geodet. zavoda, Novi Sad s 14 točkami pred Okružnim sudom Subotica 13 1/2 t., Papirnico 13 t., Vodnjanom 12 točk itn.

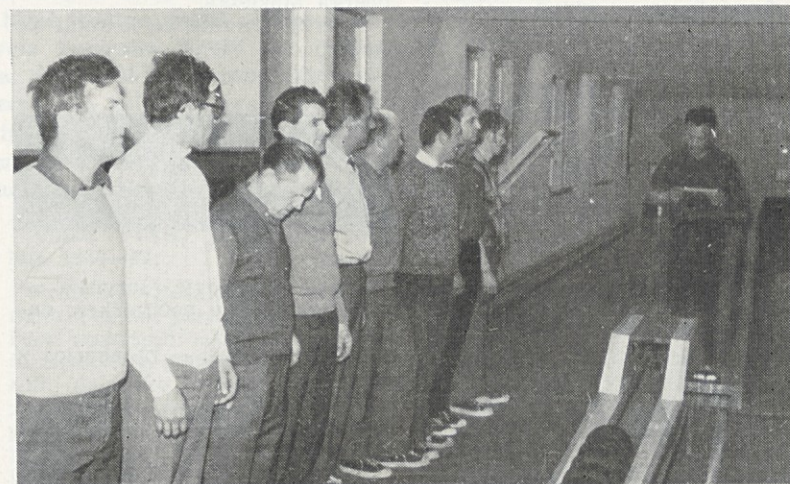
Ostalim našim neposrednim nasprotnikom so pripadla naslednja mesta: 7. Mladost 11 točk, 10. Neimar 9 1/2 t. in 17. IMT 7 točk.

Z uvrstitvijo smo lahko zelo zadovoljni, saj smo imeli najtežje nasprotnike, ki so skupaj zbrali 55 točk, medtem ko sta prvo uvrščeni ekipi igrali z nasprotniki, ki so zbrali 49 1/2 točke. V zadovoljstvo nam mora biti, da smo ju v neposrednih dvobojih premagali (sami pa se medsebojno nista srečali) in da smo edina nepremagana ekipa. Ekipo Papirnice so sestavljali in priigrali točke: Laznik 2 1/2, Sonc 3, Milič 3 1/2 in Hribar 4.

S. Laznik



Naši rekonvalescenti na verandi hotela Jezero v Fiesi



Kegljači kluba »Kemik« iz Medvod

Smučarsko tekmovalje za pokal „CELULOZA 1970“ na Vršiču

Medvode, junija — Mladinski aktiv celuloze je ob sodelovanju s sindikalno podružnico organiziral tradicionalno tekmovalje v veleslalomu za pokal »Celuloza 1970«.

Ceprav je v tem času na vrsti kopanje, je bila v soboto 27. 6. na plazu pod Prisankom odlična smuka. Veleslalomska proga je bila dolga 350 m z 21 vratici in 90 m višinske razlike. Startalo je 32 tekmovalcev, ki so bili razporejeni v dva jakostna razreda, brez starostnih kategorij. Zaradi kratke proge sta se vozili dve vožnji, katerih skupni čas je odločal o uvrstitvi.

Vabljeni so bili vsi kolektivi iz Medvod, TVD Partizan Medvode, Papirnica Vevče, Papirnica Količevo in Sladkogorska, ki pa se tekmovalja ni udeležila.

Po prvem teku je bil v vodstvu Zvonko ROŽNIK, Partizan II. s časom 26:8, drugi Toni NOVAK 27:5, tretji Andrej PIRKMAIER 29:2.

V drugem teku je startalo samo 21 tekmovalcev, ker so ostali zaradi padcev v prvem teku odstopili. Zvonko ROŽNIK je z odlično vožnjo dosegel zopet najboljši čas 26:2, drugi pa je bil Andrej PIRKMAIER — 27:0, tretji pa Rajko KNIFIC s časom 28:3.

Vrstni red po obeh tekih je naslednji:

		Skupni čas	1. tek	2. tek
1. Zvonko Rožnik	Partizan II.	53:0	26:8	26:2
2. Toni Novak	Partizan II.	56:2	27:5	28:7
3. Andrej Pirkmaier	Vevče	56:2	29:2	27:0
4. Rajko Knific	Celuloza	57:6	29:3	28:3
5. Andrej Lazar	Partizan I.	61:8	31:3	30:5
6. Janez Žirovnik	Partizan II.	62:2	30:2	32:0
7. Janez Tomažin	Partizan II.	62:3	31:3	31:0
8. Slavko Jemc	Partizan I.	63:6	32:2	31:1
9. inž. Ciril Ogrin	Količevo	65:6	32:8	32:8
10. Jože Knific	Tesnilka	67:6	33:6	34:0

Ekipo je bila najboljša trojica I. in ekipo Papirnice KOLIČEVO. PARTIZANA II. pred Partizanom

Rezultati ekip:

1.	2.	3.
Partizan II. 2:51:4	Partizan I. 3:13:9	Količevo 6:18:9
ROŽNIK 53:0	LAZAR 61:8	OGRIN 65:6
NOVAK 56:2	JEMC 63:3	ZUPAN 69:3
ŽIROVNIK 62:2	LESJAK 68:8	VELEPIČ 124:0

Ženske so tekmoval samo posamezno. Prvo mesto je dosegla Nuša TOME — Partizan, druga je bila Karmen DOLINAR — Partizan, tretja pa Anica KOŠENINA iz Tesnilke.

Organizacija te smučarske prireditve je bila pohvalna in upa-

mo, da se bomo naslednje leto srečali na enakem tekmovalju za pokal »CELULOZA 71«, seveda ob podpori sindikalne organizacije, ki nam omogoča organizacijo tega tradicionalnega tekmovalja.

H. F.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Tovarna celuloze Medvode

V juniju so se zaposlili:

Marjan Črešnik — polnilec pinotana
Muharem Kahrić — nakladalec lesa in žamanja
Nenad Đurić — nakladalec lesa in žamanja

V juniju so odšli iz tovarne:

Vinko Čarman — delavčeva odpoved
Marjan Cof — delavčeva odpoved
Nenad Đurić — sporazumno
Marija Dolinščak — samovoljno
Greta Prah — delavčeva odpoved

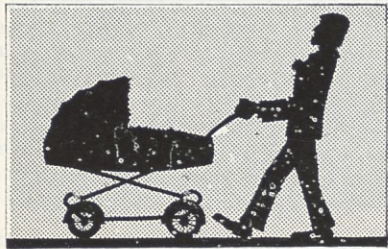
Poroka:

Miloš Petrovac se je poročil z Nedo Keber.

Čestitamo!

Rojstva:

— Arifu Mahmutoviću se je rodila hči Fikreta.



— Zdravku Vebru se je rodil sin Klemen.

Čestitamo!

NA POKLICNI PAPIRNIŠKI SOLI V LJUBLJANI STA NAPRAVILA ZAKLJUČNI IZPIT:

DUŠAN TURK Z ODLIČNIM USPEHOM IN MIRAN GAŠPERLIN S PRAV DOBRIM USPEHOM.

Čestitamo!

Papirnica Količevo

V mesecu juniju se ni nihče zaposlil. V mesecu juniju ni nihče odšel.

Rodili so se:

Nadi Hlebec se je rodil sin Roman,
Janezu Mihelčiču se je rodila hčerka Vesna,
Andreju Vavpetiču se je rodil sin Aleš,
Stanku Srša se je rodila hčerka Darja,
Višku Mlakarju se je rodila hčerka Vilma,
Leopoldu Oražmu se je rodila hčerka Marjetka,
Andreju Pavliču se je rodil sin Andrej.

Čestitamo!

Papirnica Vevče

Prišli:

Dunja Radulović, servirka — pom. kuharice v počitniškem domu.

Ivanka Cukjati — natararica v bazenu.

Odšli:

Antonija Pašalič, lastna odpoved,

Boris Erbežnik, lastna odpoved,

Jože Jene, lastna odpoved,

Viktor Kelnarič, lastna odpoved,

Sonja Kamšek, lastna odpoved,

Zlato Toni, lastna odpoved,

Dragoljub Vasiljič, lastna odpoved,

Anica Miklavčič, lastna odpoved.

Rodili so se:

Tončki Jerebič, sin Aleš,

Jožetu Lovšetu, sin Robert Stanetu Skubic, sinova Zdravko in Mirko,

Jožetu in Mileni Lesar, sin Robert,

Jankotu Vidic, hči Janja.

Čestitamo!

Za poklicno papirniško šolo ni prijav

VEVČE, JULIJA — Ali se bo čez pet ali deset let ponovilo stanje, kakršno je bilo pred časom?

Znano je, da je bilo pred leti veliko pomanjkanje papirniških kadrov s poklicno šolo in da so bili ob proizvodnih strojih ljudje brez strokovne podlage. Temu primerne so bile tudi težave, ko vodje strojev in oddelkov niso mogli s pridom in koristno uporabiti razpoložljivih ljudi. Rezultati tega so se kazali na kvaliteti dela in izdelkov. Povečan vpis na paklicno papirniško šolo, bodisi redno ali pa v oddelke za odrasle, je vrzel izpopolnil, tako da je danes na delovnih mestih v proizvodnji večina delavcev ustrezno strokovno usposobljenih.

Za perspektivne potrebe bi bilo nujno in utemeljeno, da bi vsako leto vpisali od 10 do 15 učencev v papirniški oddelke šolskega centra tiska in papirja. Navkljub razpisu v dnevnem in drugem časopisu pa letos za našo šolo ni prijav. Res je, da je tudi za druge poklice v novejšem času čutili pomanjkanje mladine, zlasti moške, občutneje pa za poklic papirničarjev, kar tudi s pomočjo zavoda za zaposlovanje ni bilo rešljivo. Treba bo najti pota, ki bodo pripeljala do zadovoljive zasedbe delovnih mest in zadostitve perspektivnih potreb po poklicnih papirničarjih.

Osem učencev — štipendistov je končalo poklicno papirniško šolo

VEVČE, JULIJA — Ob zaključku šolskega leta 1969/70 in po uspešnem šestmesečnem praktičnem delu je poklicno papirniško šolo končalo osem naših štipendistov. Čeprav je v treh letih poklicnega učenja pri teoriji in praksi včasih malo zaškripalo, bodisi iz splošnih ali pa iz strokovnih predmetov, je bil zaključ-

ni izpit uspešen. Pet učencev ga je napravilo z dobrim ukpehom, trije pa s prav dobrim. Novi papirničarji so takoj nastopili delo na ustreznih začetnih delovnih mestih. Glede na to, da sedaj v času dopustov primanjkuje ljudi, bodo novinci primerno izpopolnili praznine. K uspehu tudi naše čestitke!

Vzorčarke in priročno skladišče papirja v druge organizacijske enote

VEVČE, JULIJA — Potreba in značaj dela vzorčark in priročne skladiščenja papirja so razlog, da je izvršilni odbor podjetja na svoji 13. redni seji razpravljalo o spremembi organizacije v ročni dodelavi papirja, kamor sta oba oddelka do sedaj spadala.

Res je, da ta delovna mesta prostorno spadajo v oddelke ročne dodelave, vzorčarke pa večinoma delajo po nalogih komercialnega sektorja, za katerega se jemlje vzorce po vseh potrebnih proizvodnih mestih. Zato je ta pododdelek upravičeno in smotrno priključen k obratni tehnični kontroli (OTK).

Prav tako pa je bi tudi umesten sklep, da se bo po značaju dela priročno skladišče papirja priključilo ostalim skladiščem.

Vestni paznik sita

VEVČE, JULIJA — IO je namenil pazniku sita pri II. papirnem stroju Karlu ARTIČU nagrado v znesku 250 din za preprečitev večje materialne škode.

Med proizvodnjo se je namreč odlomil čep vodilnega valja pri II. stiskalnici. Ob vestnem delu je Karel pravočasno reagiral, izklopil stiskalnico in tako preprečil uničenje izjemne klobučevine.

Bolj kot k nagradi mu s tega mesta čestitamo za njegovo vestno delo.

Izreki in misli

Mnogi grešijo iz strahu, da bi ne grešili.

Lessing

Naj te ne skrbi, če svet ne ve za tvoje sposobnosti, skrbi naj te, če jih nimaš.

Konfucij

Človek je padli bog, ki se še spominja nebes.

Lamartine

Razlika med svobodo in svobodnim je tolikšna, kot med bogom in bogovi.

Börne

Vzgoja razvija sposobnosti — vendar jih ne ustvarja.

Voltaire

Kdor spozna, da ni pametnejši od drugih, je že pametnejši od mnogih, ki mislijo, da so pametni.

Maurois

VREDNOST TOČKE ZA 12 PRETEKLIH MESECEV od vključno julija 1969 do vključno junija 1970

VEVČE, JULIJA:

Brusilnica	3,99
Polnila — lepila	3,91
PS I.	4,10
PS II.	4,01
PS III.	3,79
PS IV.	3,82
Strojna dodelava	3,55
(brez točka-ur na normo)	3,85
Ročna dodelava	3,01
(brez točka-ur za normo)	3,78
Energija	3,85
Premaz	3,92
Vzdrževanje	3,94
Razkladalci	2,90
(brez točka-ur za normo)	5,30
Nakladalci	4,87
Strokovne službe	3,90

Upokojenki Pavli Škrli še mnogo let

VEVČE, JULIJA — Od 29. X. 1945 je bila Pavla zaposlena pri nas. Aktivno delavko v ročni dodelavi papirja kot števko in prebiralko smo tudi pogosto srečavali kot aktivno delavko v družbeno-političnih organizacijah takoj po vojni in še dolgo potem. Podlaga za to je bilo notranje prepričanje zavodne matere in vdove po borcu NOV. Kljub preživelim težkim letom pa ji vedrina ni nikdar izginila iz lic. Žal je prometna nesreča prekinila njeno dejavnost



Pavla Škrli, zadovoljna ob odhodu v pokoj

in zdravje, ki ga je bila vedno polna. Po okrevanju se je morala prekvalificirati in je od leta 1963 opravljala delo pomožnega knjigovodje.

Pri razgovoru ob slovesu nam je obljubila, da se bo še oglašala v podjetju, da bo zvedela, kako gre delo in da bo tu in tam pokramljala s svojimi bivšimi sodelavci. Mi pa ji ob odhodu v pokoj želimo dosti zdravja in še dosti veselja in zadovoljstva v zaslužnem pokoju.

Viktor upokojen!

MEDVODE, JUNIJA. — Po štiridesetih letih pokojniške dobe je odšel v zaslužni pokoj eden izmed zadnjih »pinotancev« (taniarjev) starejše generacije VIKTOR ČEŠNOVAR. Večino delovne dobe je delal v zelo težkih pogojih starega obrata pinotana, v katerem je vztrajal celih 30 let. Že pred vojno je prišel v tovarno ter se kmalu za tem javil na delo v obratu pinotana, kjer so rabili novega delavca.

Dobrodušen, skromen, z vsem zadovoljen in dober delavec je bil med sodelavci zelo priljubljen. V tovarni so ga vsi delavci poznali po imenu Viktor. Zato so tudi njegov odhod v pokoj pristrčno proslavili njegovi sodelavci in prijatelji v obratu pinotana ter iz ostalih obratov.

Čeprav je dopolnil že 60 let ter doživel trpljenje v Begunjah, kamor so ga odpeljali Nemci kot partizana — ujetnika, je še poln življenjske energije in volje do dela. Pokojnino namerava uživati pri delu na polju, saj mora skrbeti za družino, ki si jo je ustvaril precej pozneje kot njegovi vrstniki.

Dobremu in vestnemu delavcu Viktorju želimo, da bi še dolga leta užival zaslužni pokoj.

Besede vpisujete od leve proti desni, potem od desne proti levi in ta vrstni red ponavljajte do konca. Izpolnjevanje ima torej obliko serpentina. Beseda, ki se začne v polju s številko, se konča per d naslednjim poljem z višjo številko. Isto velja za črke. V izpolnjevanji se tako vsaka črka porabi za dve različni besedi.

Besede s številkami: 1. okraj (na Madžarskem), 2. tekoča maščoba, 3. neodločen izid, npr. pri šahu, 4. mesto v Sudanu ob reki Atbari, 5. ime reformatorja Husa, 6. francoska reka, ki se pri mestu Romilly izliva v Seino, 7. vrsta popusta pri prodajni ceni, tudi mesto v Maroku, 8. nauk o najmanjših delih snovi, 9. prostor okoli hiše, ograda za svinje, 10. meso gozdne živali, ki si jo želi upleniti vsak lovec, 11. analogija, podobnost, 12. ravnina, ravnic, 13. prijeten vonj, dišava, 14. upadanje, zmanjševanje, 15. jokavec, mila jera.

Besede s črkami: A. neredni vojak, B. koralni greben ali otok, C. tožba, tarnanje, žalostinka (po preroku, ki je opisal trpljenje He-

REŠITEV MAGIČNEGA LIKA — DVOJČKA

1. lik: 1. didaktika, 2. matrika, 3. Krško, 4. stikalo, 5. prikolica.
2. lik: 1. potovanje, 2. Komenda, 3. Vevče, 4. tančica, 5. kondenzat.

Izzrebanj so bili naslednji reševalci:

Štiri nagrade po 10 din bodo prejeli: Jana Vilfan, Mila Wolf, Lenčka Lovc in Ada Babnik.

Prvo nagrado v znesku 40 din prejme ing. Majda Zemva

brejcev v babilonski sužnosti), D. staroindijski ep, ki opeva boj kraljeviča za ugrabljeno ženo, E. brazilsko mesto, zapadno od mesta Belo Horizonte, F. kradljivec, G. izobrazba, H. milje, osredje, I. tvorec prve socialistične države, vodja oktobrske revolucije, J. letopis, K. potujoča skupina ljudi — trgovcev ali romarjev, L. jezikovna skupina evropskih narodov, M. kmečki delavec s srpom, N. pojem, ki označuje količine, prostornine in površine in druge enote

snov, pa tudi raznovrstna dogajanja.

Črke v prvem stolpcu navpično dajo krajši naziv znane tovarne za proizvodnjo končnih izdelkov iz papirja, kartona in lepenke, v drugem stolpcu pa dobite ime mesta, kjer ta tovarna obratuje.

Med izzrebane pravilne rešitve bomo razdelili 4 nagrade po 10 din in eno nagrado po 40 din. Rešitve pošljite na uredništvo Našega dela v Papirnico Vevče, do 10. avgusta 1970.

